

THỊ TRƯỜNG BAHRAIN

ỦY BAN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
TRUNG TÂM XÚC TIẾN THƯƠNG MẠI VÀ ĐẦU TƯ TP.HCM

BÁO CÁO
THỊ TRƯỜNG BAHRAIN

Thành phố Hồ Chí Minh 2025

Mục lục

Chương 1: TỔNG QUAN VỀ THỊ TRƯỜNG BAHRAIN	6
Địa lý	7
Đất sử dụng	8
Con người và xã hội	9
Tôn giáo	10
Ngôn ngữ	11
Cơ cấu tuổi	11
Sự phân bố dân cư	12
Môi trường	16
Chính quyền	18
Tổ chức quốc tế tham gia	20
Hạ tầng viễn thông – vận tải	21
Hệ thống hàng không quốc gia	24
Truyền thông	25
Quốc phòng	26
Sức khỏe và phúc lợi	27
Nhà ở	27
Giáo dục	28
Đời sống văn hóa	28
Cuộc sống hàng ngày và phong tục xã hội	28
Âm nhạc	29
Chương 2: TỔNG QUAN VỀ NỀN KINH TẾ	32
Tỷ lệ tăng trưởng GDP và lạm phát	34
Tỷ lệ lạm phát (giá tiêu dùng)	34
Xếp hạng tín dụng	36
Chỉ số dễ dàng kinh doanh	39
Các sản phẩm nông nghiệp và công nghiệp chính	40
Lực lượng lao động:	40
Nông nghiệp và đánh bắt cá	41

Tài nguyên.....	42
Sản xuất chế tạo	42
Tài chính.....	43
Thương mại	43
Dịch vụ	43
Lao động và thuế.....	44
Tổng quan thương mại	44
Thách thức thị trường.....	45
Cơ hội thị trường	46
Tiếp cận thị trường.....	48
Môi trường chính trị	48
Chính sách lao động	49
Chương 3: QUAN HỆ VIỆT NAM – BAHRAIN	52
Chương 4: THƯƠNG MẠI	65
Rào cản thương mại	65
Thuế nhập khẩu	66
Thủ tục nhập khẩu.....	68
Tiêu chuẩn thương mại	69
Hiệp định thương mại	70
Yêu cầu cấp phép	71
Chương 5: GIAO THƯƠNG – ĐẦU TƯ GIỮA VIỆT NAM VÀ BAHRAIN.....	72
Tổng quan hoạt động thương mại của Bahrain.....	72
Các mặt hàng xuất nhập khẩu chính của Bahrain	75
Xuất nhập khẩu giữa Việt Nam và Bahrain	78
Chương 6: ĐẦU TƯ.....	94
Cởi mở và hạn chế đối với đầu tư nước ngoài	96
Tạo thuận lợi kinh doanh	97
Đầu tư ra nước ngoài.....	99
Chế độ pháp lý	99
Luật Cạnh tranh.....	104

Giải quyết tranh chấp	104
Trọng tài thương mại.....	104
Quy định phá sản.....	106
Chính sách về công nghiệp	106
Khu ngoại thương / Cảng tự do / Tạo thuận lợi thương mại.....	106
Yêu cầu về hiệu suất và bản địa hóa dữ liệu	107
Bảo vệ quyền sở hữu	108
Quyền sở hữu trí tuệ.....	110
Khu vực tài chính	110
Ngoại hối và Kiều hối	112
Quỹ đầu tư quốc gia	113
Doanh nghiệp nhà nước	113
Chương trình tư nhân hóa	114
Ứng xử kinh doanh có trách nhiệm.....	115
Tham nhũng	115
Chương 7: VĂN HÓA.....	118
Văn hóa	118
Tôn giáo	118
Ngôn ngữ.....	118
Thông dịch viên.....	118
Ăn mặc	118
Chào hỏi	119
Các cuộc họp	119
Văn hóa truyền thống.....	120
Văn hóa kinh doanh	121
Làm việc tại Bahrain	122
Các mối quan hệ làm việc tại Bahrain	122
Nghi thức đàm phán kinh doanh	123
Những quy tắc vàng trong giao tiếp và kinh doanh tại Bahrain	123
Thủ tục xin visa Bahrain cho công dân Việt Nam (cập nhật 2024)	124

THÔNG TIN LIÊN LẠC	127
SỰ KIỆN THƯƠNG MẠI – TRIỂN LÃM KINH DOANH 2025-2026.....	129

Chương 1: TỔNG QUAN VỀ THỊ TRƯỜNG BAHRAIN

Năm 1783, gia tộc Sunni Al-Khalifa nắm quyền ở Bahrain. Để đảm bảo những tài sản này, nước này đã ký kết một loạt hiệp ước với Vương quốc Anh trong thế kỷ 19, biến Bahrain trở thành một quốc gia bảo hộ của Anh. Quần đảo giành được độc lập vào năm 1971. Sự sụt giảm đều đặn về sản lượng và trữ lượng dầu kể từ năm 1970 đã thúc đẩy Bahrain thực hiện các bước để đa dạng hóa nền kinh tế, trong quá trình phát triển chế biến và lọc dầu, sản xuất nhôm, các lĩnh vực khách sạn và bán lẻ. Nó cũng đã nỗ lực để trở thành một trung tâm ngân hàng hàng đầu trong khu vực, đặc biệt là đối với tài chính Hồi giáo. Quy mô nhỏ, vị trí trung tâm giữa các nước vùng Vịnh, sự phụ thuộc kinh tế vào Ả Rập Xê-út và sự gần gũi với Iran đòi hỏi nước này phải thực hiện một hành động cân bằng tinh tế trong các vấn đề đối ngoại giữa các nước láng giềng lớn hơn. Các hoạt động chính sách đối ngoại của nước này thường phù hợp với Ả Rập Saudi và UAE.

Hoàng gia Sunni từ lâu đã gặp khó khăn trong việc quản lý các mối quan hệ với dân số đa số là người Shia. Vào đầu năm 2011, giữa các cuộc nổi dậy của Ả Rập ở các nơi khác trong khu vực, Chính phủ Bahrain đã phải đối mặt với các cuộc biểu tình ủng hộ dân chủ và cải cách, bao gồm cả việc triển khai lực lượng an ninh của Hội đồng Hợp tác Vùng Vịnh tới Bahrain. Các cuộc đàm phán chính trị thất bại đã khiến các xã hội chính trị đối lập tẩy chay cuộc bầu cử hội đồng thành phố và lập pháp năm 2014. Vào năm 2018, một đạo luật ngăn cản các thành viên của các xã hội chính trị bị tòa án giải tán tham gia vào các cuộc bầu cử đã loại bỏ phần lớn các nhân vật đối lập tham gia vào các cuộc bầu cử quốc gia. Kết quả là, hầu hết các thành viên của quốc hội trở nên độc lập. Sự bất mãn đang diễn ra với hiện trạng chính trị tiếp diễn dẫn đến các cuộc đụng độ lẻ tẻ giữa người biểu tình và lực lượng an ninh. Vào ngày 15 tháng 9 năm 2020, Bahrain và Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất đã ký hiệp định hòa bình (Hiệp định Abraham) với Israel - do Mỹ làm trung gian - tại Washington DC. Bahrain và UAE do đó đã trở thành các quốc gia Trung Đông thứ ba và thứ tư, cùng với Ai Cập và Jordan, công nhận Israel.

Tên gọi chính thức: Vương quốc Bahrain

Loại hình chính phủ: chế độ quân chủ lập hiến

Thủ đô: Manama

- Tọa độ địa lý: 26 14 N, 50 34 E
- Chênh lệch múi giờ: UTC + 3 (8 giờ trước Washington, DC, trong Giờ chuẩn)

Ngày lễ quốc gia: Ngày Quốc khánh 16 tháng 12 (1971); lưu ý - ngày 15 tháng 8 năm 1971 là ngày độc lập khỏi Vương quốc Anh, ngày 16 tháng 12 năm 1971 là ngày độc lập khỏi sự bảo hộ của Anh

Địa lý

Tổng diện tích đất của Bahrain lớn hơn một chút so với Singapore. Ả-rập Xê-út nằm ở phía tây qua Vịnh Bahrain, trong khi bán đảo Qatar nằm ở phía đông. Con đường King Fahd Causeway, dài 15 dặm (24 km), nối Bahrain với Ả Rập Saudi.

Bahrain gần các nguồn xăng dầu chính của Trung Đông; có vị trí chiến lược ở Vịnh Ba Tư, vì vậy phần lớn xăng dầu của thế giới phải vận chuyển qua Bahrain.

Đất nước này bao gồm hai nhóm đảo riêng biệt, cùng nhau kéo dài khoảng 30 dặm (50 km) từ bắc xuống nam và 10 dặm (16 km) từ đông sang tây. Đảo Bahrain chiếm bảy phần tám tổng diện tích đất liền của đất nước và được bao quanh bởi các đảo nhỏ hơn. Hai trong số này — Al-Muḥarraḡ và Sitrah, đều ở phía đông bắc — được nối với Đảo Bahrain bằng những con đường đắp cao tạo điều kiện cho sự phát triển khu dân cư và công nghiệp; các đảo khác trong nhóm là Nabi Ṣaliḡ, Al-Muḡammadiyyah (Umm al-Ṣabbān), Umm al-Na san (được liên kết bởi King Fahd Causeway) và Jiddah. Nhóm thứ hai bao gồm quần đảo Ḥawar, nằm gần bờ biển Qatar, cách đảo Bahrain khoảng 12 dặm (19 km) về phía đông nam; tranh chấp với Qatar về quyền sở hữu quần đảo đã được giải quyết vào năm 2001, khi Tòa án Công lý Quốc tế trao chúng cho Bahrain. Nhóm này nhỏ và nhiều đá, chỉ là nơi sinh sống của một số ngư dân và công nhân khai thác đá, nhưng được cho là nơi chứa dầu mỏ và khí đốt tự nhiên.

Trong khi các đảo nhỏ ở cả hai nhóm đều là đá và vùng trũng, chỉ cao hơn mực nước biển vài feet, thì đảo chính có vẻ ngoài đa dạng hơn. Về mặt địa chất, hòn đảo này bao gồm các lớp đá trầm tích uốn nếp nhẹ: đá vôi, đá cát và đá marls (đất sét rời, cát hoặc phù sa) được hình thành trong các kỷ Creta, Paleogen và Neogen (tức là từ khoảng 145 đến 2,6 triệu năm trước). Khu vực trung tâm là đá và cồn, cao tới 440 feet (134 mét) so với mực nước biển tại Đồi Al-Dukḡān (Jabal Al-Dukḡān), điểm cao nhất của đất nước.

Các vùng đất thấp phía nam và phía tây bao gồm một đồng bằng cát trắng với một số đầm lầy muối, trong khi các bờ biển phía bắc và tây bắc tạo nên một sự tương phản nổi bật, tạo thành một vành đai hẹp với những cây chà là và những vườn rau được tưới từ các suối và giếng khai thác nước artesian. Nguồn nước này là lượng mưa trên vùng núi phía tây của Ả Rập Xê Út. Nguồn nước ngọt dồi dào đã cung cấp cho Bahrain một vùng đất màu mỡ, từ đó nó trở nên quan trọng trong lịch sử như một bến cảng và trung tâm thương mại ở Vịnh Ba Tư. Sự phát triển kinh tế và gia tăng dân số đã vượt xa nguồn nước artesian sẵn có trong nước, và khoảng ba phần năm lượng nước được sử dụng hiện nay là từ các nhà máy khử mặn nước biển chạy bằng khí tự nhiên.

Vị trí: Trung Đông, quần đảo ở Vịnh Ba Tư, phía đông Ả Rập Xê Út

Diện tích:

- Tổng: 760 km vuông
- Đất: 760 km vuông
- Nước: 0 km vuông
- Đường bờ biển: 161 km

Thời tiết: khô; mùa đông ôn hòa, dễ chịu; mùa hè rất nóng, ẩm ướt

Mùa hè ở Bahrain rất khó chịu, vì nhiệt độ cao thường xuyên trùng với độ ẩm cao. Nhiệt độ giữa trưa từ tháng 5 đến tháng 10 vượt quá 90 ° F (32 ° C), thường đạt 95 ° F (35 ° C) hoặc cao hơn; đêm mùa hè oi bức và ẩm ướt. Mùa đông mát hơn và dễ chịu hơn, với nhiệt độ trung bình từ tháng 12 đến tháng 3 giảm xuống 70 ° F (21 ° C). Lượng mưa được giới hạn trong các tháng mùa đông và trung bình chỉ 3 inch (75 mm) mỗi năm, nhưng điều này có thể thay đổi từ gần như không có để tăng gấp đôi lượng đó. Trung bình, mưa chỉ rơi vào khoảng 10 ngày trong năm. Ánh nắng mặt trời dồi dào quanh năm. Gió chủ yếu là gió Tây Bắc ẩm ướt; gió nam khô nóng, ít thường xuyên hơn và mang theo cát, bụi và độ ẩm thấp.

Động thực vật

Khoảng 200 loài thực vật sa mạc khác nhau mọc ở những vùng đất trống, khô cằn của quần đảo, trong khi các khu vực được tưới tiêu và canh tác trên đảo lại hỗ trợ các loại cây ăn quả, cây thức ăn gia súc và rau. Sự đa dạng của các loài động vật bị hạn chế bởi điều kiện sa mạc. Linh dương và thỏ rừng vẫn chưa tuyệt chủng, còn thằn lằn và chuột nhảy (loài gặm nhấm sa mạc) khá phổ biến; cây mangut - có lẽ được nhập khẩu từ Ấn Độ - được tìm thấy ở các khu vực được tưới tiêu. Cuộc sống của các loài chim thưa thớt ngoại trừ vào mùa xuân và mùa thu, khi nhiều loại chim di cư tạm thời nghỉ ngơi ở Bahrain trong khi di chuyển đến và đi từ các vĩ độ ôn đới cao hơn.

Tài nguyên thiên nhiên: dầu, khí tự nhiên liên kết và không phân ly, cá, ngọc trai

Đất sử dụng

Theo CIA World Factbook (2023), Bahrain có cơ cấu sử dụng đất như sau:

- Tổng diện tích đất nông nghiệp: 11,3%, trong đó:
 - Đất canh tác: 2,1%
 - Cây lâu năm: 3,9%
 - Đồng cỏ lâu dài: 5,3%

- Diện tích đất rừng: 0,7%
- Loại đất khác (bao gồm đất đô thị, sa mạc, đất công nghiệp...): khoảng 88%

Dữ liệu từ FAO AQUASTAT – hệ thống cơ sở dữ liệu toàn cầu về tài nguyên nước của Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên Hợp Quốc – cho thấy:

- Diện tích được tưới tiêu tại Bahrain đạt khoảng 40 km² (~5% diện tích cả nước), tính đến thời điểm cuối giai đoạn 2005–2008.

Bổ sung thêm, theo báo cáo của Urban Planning & Development Authority (UPDA) – cơ quan lập quy hoạch và phát triển đô thị quốc gia của Bahrain, cập nhật khoảng giai đoạn 2017–2020:

- Đất nông nghiệp chiếm 3,05% tổng diện tích
- Đất đầu tư (investment areas) chiếm 2,96%
- Đất thương mại (commercial) chiếm 0,52%
- Đất dự án tự nhiên và bảo tồn đặc biệt chiếm tới 32,28%

Về mặt phân bố dân cư:

- Tính đến năm 2023, 89,9% dân số Bahrain sống ở khu vực đô thị, với tốc độ đô thị hóa ước đạt 1,99%/năm trong giai đoạn 2020–2025.
- Dân cư tập trung chủ yếu ở phía bắc đảo chính, đặc biệt là tại thủ đô Manama và thành phố Al Muharraq – nơi hội tụ các trung tâm chính trị, kinh tế và dân cư lớn nhất nước.

(Nguồn: *CIA World Factbook 2023*, [cia.gov](https://www.cia.gov))

Con người và xã hội

Dân số:

Tính đến tháng 7 năm 2021, tổng dân số Bahrain đạt 1.526.929 người (*ước tính của CIA World Factbook*). Theo dữ liệu của Liên Hiệp Quốc (UN, 2019), khoảng 45% dân số là người nhập cư.

Về cơ cấu dân tộc (*ước tính của CIA, năm 2010*): người Bahrain chiếm 46%, người gốc châu Á khoảng 45,5%, người Ả Rập khác khoảng 4,7%, người châu Phi 1,6%, người châu Âu 1%, và 1,2% còn lại đến từ vùng Vịnh khác, Bắc/Nam Mỹ và châu Đại Dương.

Trong cơ cấu dân cư, gần một nửa là người Ả Rập bản địa (những người sinh ra tại Bahrain), bao gồm đa số là người Bahrain gốc địa phương, một số khác là người Palestine, Oman hoặc Ả Rập Xê Út. Phần còn lại của dân số là cư dân sinh ra ở nước ngoài—chiếm khoảng 45% tổng dân số—chủ yếu đến từ Iran, Ấn Độ, Pakistan, Anh và Hoa Kỳ.

Về lực lượng lao động, khoảng 60% (ba phần năm) là người sinh ra ở nước ngoài, sử dụng dữ liệu từ các nguồn thống kê di dân và lao động Bahrain.

Phân bố theo độ tuổi (CIA – 2023 est.)

- 0–14 tuổi: chiếm 18,14% dân số (khoảng 282.000 trẻ em; nam 142.866 / nữ 139.083)
- 15–64 tuổi: chiếm 77,83% (~1,209 triệu; nam 759.539 / nữ 449.848)
- 65 tuổi trở lên: chiếm 4,03% (~62.550 người; nam 32.162 / nữ 30.388)

Tuổi trung bình và Tỷ lệ phụ thuộc

- Tuổi trung bình đứng ở vị trí 111/224 quốc gia (CIA ranking)
- Tỷ lệ phụ thuộc (dependency ratio) tổng cộng đạt 31,3%, nghĩa là cứ 100 người trong độ tuổi lao động thì có khoảng 31 người không đi làm (trẻ em & người già)

Giới tính (2023)

- Tỷ lệ giới tính chung: 1,51 nam trên 1 nữ
 - Tại nhóm tuổi 0–14: 1,03
 - Nhóm 15–64: 1,69
 - Nhóm 65+: 1,06

Tôn giáo

- Thống kê (2020, CIA):
 - Hồi giáo: 74,2%,
 - Khác (bao gồm Christian, Jewish, Hindu, Baha'i...): 25,8%
- Theo tài liệu bổ sung: trong cộng đồng Hồi giáo, khoảng 70% Shia và 30% Sunni

Tính đến năm 2023, cấu trúc dân số Bahrain có xu hướng tập trung ở nhóm lao động (15–64 tuổi) với tỷ lệ lên tới 77,8%, trong khi nhóm vị thành niên (0–14 tuổi) chiếm 18,1% và người già từ 65 tuổi trở lên chiếm khoảng 4,0%; mức trung vị tuổi nằm trong top giữa các quốc gia (CIA rank 111/224). Hệ số phụ thuộc tổng cộng là 31,3%, cho thấy có hơn 30 người không trong độ tuổi lao động (chủ yếu là trẻ em và người cao tuổi) trên 100 người lao động. Về giới tính, tỷ lệ nam/nữ ở mức 1,51, trong đó khác biệt lớn nhất ở nhóm người trưởng thành (15–64 tuổi) với tỷ lệ 1,69, phản ánh sự đóng góp mạnh mẽ của lao động nam giới nhập cư. Tôn giáo, theo báo cáo CIA năm 2020, khoảng 74,2% dân số theo Hồi giáo (chủ yếu Shia), còn lại 25,8% gồm Kitô giáo, Do Thái, Hindu, Baha'i và các tôn giáo khác.

Ngôn ngữ

Tiếng Ả Rập (chính thức), tiếng Anh, tiếng Farsi, tiếng Urdu

Sử dụng thực tế

- Tiếng Ả Rập: được dùng trong các cơ quan chính phủ, hệ thống giáo dục, truyền thông và giao tiếp chính thức.
- Tiếng Anh: là ngôn ngữ thứ hai bắt buộc trong hệ thống giáo dục; được sử dụng phổ biến trong thương mại, kỹ thuật, tài chính và các dịch vụ quốc tế.
- Tiếng Ba Tư (Farsi): được nói trong các cộng đồng người gốc Ba Tư – chủ yếu dùng trong sinh hoạt gia đình và nội bộ cộng đồng.
- Tiếng Urdu: phổ biến trong cộng đồng người Ấn Độ – Pakistan, được sử dụng hàng ngày tại khu dân cư và doanh nghiệp nhỏ.
- Ngoài ra, tiếng Hindi và Tagalog (tiếng Philippines) cũng được sử dụng thoáng qua giữa các cộng đồng người nhập cư khác – tuy nhiên không nằm trong danh mục “major-language” chính thức theo CIA.

Tại Bahrain, tiếng Ả Rập là ngôn ngữ chính thức, sử dụng trong toàn bộ hệ thống chính quyền, giáo dục và truyền thông. Tiếng Anh là ngôn ngữ thứ hai phổ biến, được dạy bắt buộc ở mọi trường và sử dụng rộng rãi trong các lĩnh vực kinh tế – kỹ thuật – chuyên môn. Bên cạnh đó, tiếng Farsi được dùng trong cộng đồng người gốc Ba Tư, còn tiếng Urdu thường dùng trong cộng đồng người gốc Ấn Độ/Pakistan. Ngoài ra, những cộng đồng nhập cư nhỏ hơn như người Philippines cũng sử dụng tiếng Hindi và Tagalog, tạo nên bản đồ ngôn ngữ phong phú – phản ánh lịch sử di dân đa dạng của Bahrain. *(Nguồn: CIA World Factbook)*

Cơ cấu tuổi

(ước tính năm 2020)

Theo CIA World Factbook (2023 est.):

- 0–14 tuổi: 18,14% dân số (nam 142.866; nữ 139.083)
- 15–64 tuổi: 77,83% dân số (nam 759.539; nữ 449.848)
- 65 tuổi trở lên: 4,03% dân số (nam 32.162; nữ 30.388)

Tính đến năm 2023, công bố từ CIA World Factbook cho thấy độ tuổi 0–14 chiếm 18,14% tổng dân số (nam 142.866, nữ 139.083), độ tuổi 15–64 chiếm 77,83% (nam 759.539, nữ 449.848), và nhóm từ 65 tuổi trở lên chiếm 4,03% (nam 32.162, nữ 30.388).

Thống kê nhân khẩu cập nhật

- Độ tuổi trung bình (Median age, 2023 est.):
 - Tổng thể: 33,3 tuổi
 - Nam: ~34,6 tuổi
 - Nữ: ~31,0 tuổi

(Nguồn: CIA World Factbook)

- Tỷ lệ tăng dân số (Population growth rate): Khoảng 0,85% (ước tính 2023) (nguồn: *theodora.com*, 2024)
- Tỷ lệ sinh (Birth rate): 12,3 ca sinh/1.000 dân (Nguồn: *theodora.com*, 2023)
- Tỷ lệ tử vong (Death rate): 2,8 người chết/1.000 dân (2023 est.) (Nguồn: *theodora.com*, 2023)

Tính đến năm 2023, độ tuổi trung bình của dân số Bahrain đạt khoảng 33,3 tuổi, trong đó nam giới trung bình 34,6 tuổi và nữ giới là 31,0 tuổi. Tỷ lệ tăng trưởng dân số đạt khoảng 0,85%, giảm nhẹ so với mức 0,9% năm 2021 (Nguồn: cia.gov). Tỷ lệ sinh được cải thiện ở mức 12,3 ca sinh trên 1.000 dân, trong khi tỷ lệ tử vong duy trì ở 2,8 ca tử vong trên 1.000 dân.

Các xu hướng dân số ở Bahrain đang dần ổn định với tốc độ sinh – tử – tăng trưởng đều nhẹ giảm. Tuổi trung bình tăng nhẹ – phản ánh sự già hóa dân số.

Sự phân bố dân cư

Theo CIA World Factbook (2024), Bahrain là quốc gia có dân số thấp nhất trong số các nước Vùng Vịnh nhưng sở hữu mức đô thị hóa trên 90%, với phần lớn dân cư tập trung ở cực bắc đảo, đặc biệt là tại Manama và Al Muharraq.

Dân cư hiện phần lớn sống tại các thị trấn và thành phố, tuy nhiên khu vực phía bắc và tây-bắc của đảo chính vẫn duy trì mạng lưới các làng nhỏ và nhà biệt lập. Nơi đây, sử

dùng nước ngầm artesian tưới tiêu, nghề làm vườn trở thành nghề chính, trái với phong cảnh sa mạc của phần lớn diện tích quốc gia. Các ngôi làng tại đây chủ yếu dùng nhà mái bằng xây bằng đá hoặc bê tông, nhưng cũng tồn tại một số khu định cư tạm bợ của ngư dân hoặc người nghèo bằng barasti - cành cây chà là .

Phần nửa phía nam của đảo Bahrain và các đảo nhỏ xung quanh hầu như không có khu định cư cố định, phản ánh rõ sự phân bố dân cư theo vùng giàu nước tưới và cơ sở hạ tầng.

Đô thị hóa

Tỷ lệ dân số sống ở khu vực đô thị đạt 89,9% tổng dân số (ước tính năm 2023).

Tốc độ đô thị hóa hàng năm dự kiến 1,99% trong giai đoạn 2020–2025.

Theo CEIC / World Bank, dân số đô thị năm 2021 là khoảng 1.348.242 người, tăng 2,32% so với năm 2020; năm 2022 đạt 1.368.305, và vào 2023 là 1.417.287 người, tương đương mức tăng đô thị trung bình gần 3–3,5% mỗi năm gần đây

Tính đến năm 2023, khoảng 89,9% dân số Bahrain sinh sống tại các khu vực đô thị, tiếp tục giữ tỉ lệ cao từ mức 89,6% năm 2021. Tốc độ đô thị hóa duy trì ở mức 1,99% mỗi năm (2020–2025), theo dự báo CIA. Số liệu thực tế từ CEIC/World Bank cho thấy dân số đô thị tăng nhanh từ 1,348 triệu năm 2021 lên 1,417 triệu năm 2023, với mức tăng trưởng gần 3–3,5% mỗi năm, phản ánh xu hướng chuyển dịch mạnh mẽ từ nông thôn lên thành thị.

Tỷ lệ giới tính tại Bahrain (Nguồn: CIA, ước tính 2023–2024)

- Lúc mới sinh (at birth): 1,03 nam/trên nữ
- 0–14 tuổi: 1,03 nam/trên nữ
- 15–64 tuổi: 1,69 nam/trên nữ
- 65 tuổi trở lên: 1,06 nam/trên nữ
- Tổng dân số: 1,51 nam/trên nữ

Theo CIA World Factbook, tỷ lệ giới tính tại Bahrain vẫn cho thấy sự chênh lệch lớn giữa nam và nữ, đặc biệt trong nhóm lao động – chủ yếu do số lượng lớn lao động nam nhập cư. Tỷ lệ giới tính lúc mới sinh và trong nhóm trẻ em 0–14 tuổi ổn định ở mức 1,03 nam trên 1 nữ, tương đương mức sinh học tự nhiên. Tuy nhiên, nhóm 15–64 tuổi – tức nhóm lao động chính – có tỷ lệ giới tính cao lên đến 1,69, phản ánh xu hướng nhập cư nam giới trong các ngành công nghiệp và dịch vụ kỹ thuật. Nhóm từ 65 tuổi trở lên

có tỷ lệ 1,06, cho thấy sự cân bằng dân ở lứa tuổi già. Tính chung toàn dân số, tỷ lệ giới tính hiện là 1,51 nam trên 1 nữ, giảm nhẹ so với mức 1,53 được ghi nhận vào năm 2020. (Nguồn: CIA World Factbook 2023–2024 – cia.gov)

Tuổi thọ trung bình tại Bahrain (2023–2024)

- Tổng dân số: khoảng 80,1 năm
- Nam: khoảng 77,9 năm
- Nữ: khoảng 82,5 năm

(Nguồn: CIA World Factbook 2024)

(Nguồn: CIA World Factbook 2024; CEIC/World Bank 2023)

Nguồn nước uống (ước tính năm 2025)

- Cải thiện: tổng số: 100% dân số
- Không được cải thiện: tổng số: 0% dân số

Tại Bahrain, 100% dân số tiếp cận nguồn nước uống cải thiện và cơ bản, nghĩa là không ai trong nước sử dụng nước uống không được cải thiện, theo dữ liệu của CIA World Factbook (2020) và dữ liệu của WHO/UNICEF JMP (*basic drinking water services*). Đặc biệt, tỷ lệ sử dụng nguồn nước uống được quản lý tốt (*safely managed*) – với tiêu chuẩn về độ an toàn, sẵn sàng và không nhiễm bẩn – duy trì rất cao ở mức 98,9% trong giai đoạn 2020–2022, theo World Bank và các thống kê cập nhật năm 2025. Như vậy, Bahrain đạt mức tiếp cận nước uống an toàn gần như toàn dân với chất lượng tốt.

Chỉ tiêu cho sức khỏe hiện tại:

Tỷ lệ chi tiêu y tế trên GDP: 4,27 % – năm 2021. Theo báo cáo của World Bank/TheGlobalEconomy, chi tiêu y tế hiện tại chiếm 4,27 % GDP, giảm nhẹ từ mức 4,72 % của năm 2020

Chỉ tiêu y tế bình quân đầu người: 1.146 USD – năm 2021. Theo dữ liệu của World Bank/CEIC, chỉ tiêu bình quân đầu người cho y tế là 1.146 USD, tăng từ 1.105 USD năm 2020.

Từ mức 4,1 % GDP vào năm 2018, chi tiêu y tế tại Bahrain giảm nhẹ xuống còn 4,01 % vào năm 2019, nhưng sau đó tăng trở lại ở mức 4,72 % vào năm 2020 và ổn định ở 4,27 % GDP vào năm 2021, theo World Bank/TheGlobalEconomy. Mức cao nhất được ghi nhận là 4,99 % trong năm 2015. Về phương diện chi cho mỗi người, ngân sách y tế

bình quân đạt 1.146 USD vào năm 2021, tăng so với mức 1.049 USD của năm 2018. Nhìn chung, chi tiêu y tế của Bahrain được duy trì trong khoảng 4–5 % GDP, kết hợp với mức chi tiêu đầu người khoảng 1,1 nghìn USD, phản ánh một hệ thống y tế tương đối đầy đủ và ổn định.

Chi tiêu cho giáo dục

- Tỷ lệ chi tiêu công cho giáo dục trên GDP (government expenditure on education):
 - 1,99% GDP – năm 2022, giảm từ 2,22% năm 2021 (*Nguồn: UNESCO/World Bank qua CEIC*).
 - Mức trung bình dài hạn khoảng 2,41% (1970–2022), cao nhất đạt 2,87% năm 2006, thấp nhất là 1,99% năm 2022

Trình độ học vấn (Literacy – tuổi ≥ 15)

Theo CIA World Factbook (2018) và IndexMundi:

- Tổng số người có khả năng đọc và viết: 97,5%
- Nam giới: 99,9%
- Nữ giới: 94,9%

Tính đến năm 2022, chính phủ Bahrain dành 1,99% GDP cho giáo dục (giảm từ 2,22% năm 2021), theo thống kê từ UNESCO/World Bank (CEIC), thấp hơn mức trung bình dài hạn 2,41% (1970–2022), nhưng vẫn trong khung trung bình của khu vực. Về trình độ học vấn, dữ liệu năm 2018 từ CIA World Factbook và IndexMundi cho thấy 97,5% dân số từ 15 tuổi trở lên có thể đọc viết. Trong đó, tỷ lệ 99,9% ở nam giới và 94,9% ở nữ giới, phản ánh hệ thống giáo dục phổ cập và tương đối thành công, tuy còn khoảng cách nhỏ về giới.

Thanh niên (15–24 tuổi) thất nghiệp tại Bahrain

- **Tổng tỷ lệ thanh niên thất nghiệp (Worldbank):**
 - 5,82% vào năm 2023 – tăng nhẹ từ 5,38% năm 2022
 - 5,23% vào năm 2024 – giảm so với 5,52% năm 2023 .
- **Phân theo giới (2023) (Worldbank):**
 - Nam: 0,43% (hoặc 2,526% theo ILO modeled male) vào năm 2023

- Nữ: 3,80% vào năm 2023; theo ILO modeled, nữ thanh niên là 13,078% (năm 2023)

Lưu ý: ILO modeled estimates đo tỷ lệ thất nghiệp trong lực lượng lao động, không phải trong tổng dân số.

Theo dữ liệu mới nhất từ ILO và World Bank, tỷ lệ thất nghiệp ở nhóm thanh niên từ 15–24 tuổi tại Bahrain đạt 5,82% vào năm 2023 và giảm nhẹ xuống khoảng 5,23% vào năm 2024. So với mức 5,3% năm 2012, tỷ lệ thất nghiệp chung của thanh niên vẫn duy trì ở mức thấp so với trung bình toàn cầu. Tuy nhiên, xét theo giới tính, sự khác biệt vẫn rõ rệt: nam giới trẻ có tỷ lệ thất nghiệp khoảng 2,5%, trong khi nữ giới trẻ có thể lên tới 13,1% theo các ước tính mô hình hóa của ILO. Điều này phản ánh thách thức trong việc tiếp cận thị trường lao động của phụ nữ trẻ tại Bahrain – một vấn đề vẫn đang được chính phủ theo dõi và cải thiện thông qua các chương trình việc làm và đào tạo nghề. (Nguồn: ILO/World Bank via CEIC, TheGlobalEconomy.com, cập nhật 2023–2024)

Môi trường

Môi trường - những vấn đề hiện tại: sa mạc hóa do suy thoái diện tích đất canh tác, hạn hán và bão bụi; suy thoái bờ biển (thiệt hại đường bờ biển, rạn san hô và thảm thực vật biển) do tràn dầu và các chất thải khác từ các tàu chở dầu lớn, nhà máy lọc dầu và trạm phân phối; thiếu nguồn nước ngọt (nước ngầm và nước biển là những nguồn duy nhất cho mọi nhu cầu về nước); mực nước ngầm hạ thấp khiến các tầng chứa nước dễ bị nhiễm mặn; khử muối cung cấp khoảng 90% lượng nước ngọt của đất nước.

Môi trường - các hiệp định quốc tế: đã tham gia: Đa dạng sinh học, Biến đổi khí hậu, Biến đổi khí hậu-Nghị định thư Kyoto, Biến đổi khí hậu-Thỏa thuận Paris, Lệnh cấm thử nghiệm hạt nhân toàn diện, Sa mạc hóa, Các loài nguy cấp, Chất thải nguy hại, Luật Biển, Bảo vệ tầng ôzôn, Ô nhiễm tàu biển, Đất ngập nước.

Ô nhiễm không khí

Mức độ ô nhiễm không khí và khí nhà kính tại Bahrain, dựa trên số liệu mới nhất từ CIA World Factbook (2023), World Bank/CEIC, và Worldometer.

Ô nhiễm không khí

- **PM_{2.5} (bụi mịn)** – mức trung bình hàng năm năm 2020 là **58,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** , giảm nhẹ từ 59,97 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ năm 2019; cao hơn nhiều so với ngưỡng an toàn của WHO là 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- PM_{2.5} tại Manama từ 2017 đến 2019 dao động 62,5 → 59,8 → 46,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, năm 2020 giảm còn 39,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

- Theo IQAir (2025), chỉ số PM_{2.5} theo thời gian thực vào khoảng 54 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, tức 3,6 lần ngưỡng WHO; mức này được xếp loại “Moderate”, nhưng có thể ảnh hưởng đến nhóm nhạy cảm.

Tại Bahrain, mức trung bình bụi mịn PM_{2.5} năm 2020 là 58,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, tăng so với mức an toàn 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ của WHO, mặc dù có xu hướng cải thiện từ 62,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ năm 2017. Đến năm 2025, chỉ số theo thời gian thực ở Manama duy trì ở ~54 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, vẫn ở mức “Moderate” nhưng vượt gấp 3,6 lần giới hạn WHO, ảnh hưởng tiềm tàng đến nhóm đối tượng nhạy cảm. Về khí nhà kính, phát thải CO₂ đã tăng từ 31,69 triệu tấn (2016) lên 37,96 triệu tấn (2022), tương đương 24,75 t CO₂/người, phản ánh mức phát thải rất cao theo đầu người. Methane đạt khoảng 17,6 triệu tấn CO₂-eq vào năm 2020, thành phần phát thải đáng kể trong ngành dầu khí. Các thông số này cho thấy Bahrain đang chịu áp lực lớn về chất lượng không khí và phát thải khí nhà kính.

Khí hậu: khô, mùa đông ôn hòa, dễ chịu; mùa hè rất nóng, ẩm ướt

Đô thị hóa

- Tỷ lệ dân số sống ở khu vực thành thị: 89,9% tổng dân số (ước tính năm 2023) (Nguồn: CIA)
- Tỷ lệ đô thị hóa (tăng trưởng hàng năm): 1,94%/năm (giai đoạn 2020–2025) (Nguồn: CIA)
- Dân số đô thị (theo số lượng tuyệt đối) (Nguồn: Macrotrends):
 - 2021: 1.348.242 người
 - 2022: 1.368.305 người
 - 2023: 1.417.287 người

Tính đến năm 2023, khoảng 89,9% dân số Bahrain sinh sống tại các khu vực đô thị, tăng nhẹ so với mức 89,6% năm 2021. Số lượng dân số đô thị cũng tăng đều, từ 1,35 triệu người năm 2021 lên hơn 1,41 triệu người năm 2023, theo dữ liệu từ Macrotrends. Tốc độ đô thị hóa trung bình được ước tính đạt 1,94% mỗi năm trong giai đoạn 2020–2025, phản ánh quá trình mở rộng đô thị liên tục, đặc biệt tại các thành phố như Manama, Al Muharra, Isa Town, và Hamad Town. Với tỷ lệ đô thị hóa gần 90%, Bahrain là một trong những quốc gia có mức tập trung dân cư đô thị cao nhất tại khu vực Trung Đông và Bắc Phi.

Chất thải và tái chế

- Lượng chất thải rắn đô thị (MSW) phát sinh hàng năm: Khoảng 1,2 triệu tấn năm 2022 (~700 kg/người/năm) (Nguồn: *Frontiers in Environmental Science*, 2023)
- Tỷ lệ tăng trưởng chất thải: MSW tăng trung bình 6–10% mỗi năm trong thập kỷ qua (Nguồn: *MDPI Climate*, 2023)
- Khả năng tái chế: Số liệu trực tiếp mới chưa có, nhưng năm 2012 chỉ có 8% chất thải đô thị được tái chế (~76.155 tấn). Các thông tin gần đây chỉ ra Bahrain còn thiếu chiến lược tái chế và phục hồi hữu cơ hiệu quả, dù đã phát triển kế hoạch quản lý rác thải bền vững (ISWM) gồm 8 dự án từ năm 2018 nhằm tăng tỷ lệ tái chế và thu hồi năng lượng

Tính đến đầu thập kỷ 2020, lượng chất thải rắn đô thị của Bahrain đã tăng từ khoảng 952.000 tấn năm 2016 lên khoảng 1,2 triệu tấn năm 2022, tương đương với khoảng 700 kg/người/năm, một trong các mức cao tại khu vực GCC. Mức tăng trưởng chất thải từ 6–10% mỗi năm theo báo cáo chuyên ngành. Trong khi đó, tỷ lệ tái chế vẫn ở mức thấp — chỉ khoảng 8% (~76.000 tấn) vào năm 2012. Bahrain đã triển khai kế hoạch Hệ thống Quản lý chất thải Đô thị tích hợp (ISWM) bao gồm 8 dự án kể từ năm 2018, với mục tiêu thúc đẩy tái chế và thu hồi năng lượng từ bãi rác. Tuy nhiên, việc thiếu hạ tầng thu gom chuyên biệt và quản lý hữu cơ vẫn là rào cản lớn cho tỷ lệ tái chế cao hơn trong tương lai.

Chính quyền

Theo CIA World Factbook (2024) và phân tích từ GlobaLex/NYU, Bahrain vận hành một hệ thống pháp luật pha trộn giữa:

- Sharia (pháp luật Hồi giáo) – điều chỉnh các vấn đề nhân thân như hôn nhân, ly hôn, thừa kế; chia thành tòa Sunni và Shia,
- Luật Anh (common law) – áp dụng trong các tòa dân sự, hình sự và thương mại,
- Bộ luật của Ai Cập (dân sự, hình sự, thương mại) – được tham khảo trong một số lĩnh vực theo mô hình Ai Cập, và
- Luật thông tục (customary law) tại địa phương

Hệ thống tòa án được chia thành:

- Tòa hình sự, tòa dân sự/pháp lý,
- Tòa Sharia (Sunni & Shia),
- Tòa Tối cao (Court of Cassation),

- Tòa Hiến pháp (Constitutional Court) và
- Tòa kinh tế (BCDR) chuyên xét xử các tranh chấp thương mại lớn.

Tòa án được giám sát bởi Hội đồng Tư pháp Tối cao, do Quốc vương chủ trì và chịu trách nhiệm bổ nhiệm thẩm phán.

Điều hành

Bahrain là quốc gia quân chủ lập hiến, trong đó Quốc vương Hamad bin Isa Al-Khalifa là nguyên thủ quốc gia từ ngày 6 tháng 3 năm 1999. Ông đồng thời giữ vai trò là Chủ tịch Hội đồng Tư pháp Tối cao – cơ quan giám sát ngành tư pháp và chịu trách nhiệm bổ nhiệm các thẩm phán.

Thủ tướng đương nhiệm là Thái tử Salman bin Hamad Al-Khalifa, được bổ nhiệm vào ngày 11 tháng 11 năm 2020, sau khi cựu Thủ tướng Khalifa bin Salman Al-Khalifa – người từng giữ chức suốt từ khi Bahrain giành độc lập năm 1971 – qua đời. Thái tử Salman cũng giữ vai trò Phó Tổng Tư lệnh Lực lượng Quốc phòng và là nhân vật điều hành cao nhất trong nội các chính phủ.

- Phó Thủ tướng thứ nhất: hiện đang bỏ trống.
- Các Phó Thủ tướng khác bao gồm:
 - Sheikh Muhammad bin Mubarak Al-Khalifa (từ 2002 đến 2022, hiện là Đặc phái viên Hoàng gia),
 - Sheikh Ali bin Khalifa bin Salman Al-Khalifa (từ năm 2006),
 - Jawad bin Salim al-Araidh,
 - Sheikh Khalid bin Abdallah Al-Khalifa (từ 2010, hiện là Phó Thủ tướng phụ trách hạ tầng từ 2022).

Nội các Bahrain được Quốc vương trực tiếp bổ nhiệm, chịu trách nhiệm thực thi chính sách và điều hành các bộ ngành.

Bahrain có một quốc hội lưỡng viện, gồm:

- Hội đồng Shura (Majlis al-Shura): gồm 40 thành viên do Quốc vương bổ nhiệm;
- Hội đồng Đại biểu (Majlis al-Nuwab): gồm 40 đại biểu được bầu chọn trực tiếp với nhiệm kỳ 4 năm.

Lập pháp

Hệ thống lập pháp Bahrain là quốc hội lưỡng viện, gồm hai cơ quan:

- Hội đồng Tư vấn (Majlis al-Shura):
 - Gồm 40 ghế, với tất cả vị trí được Quốc vương bổ nhiệm.
 - Lần bổ nhiệm gần nhất diễn ra vào ngày 12 tháng 12 năm 2018, sẽ tiếp tục giữ nhiệm kỳ tới kỳ bổ sung tiếp theo.
- Hội đồng Đại biểu (Majlis al-Nuwab):
 - Cũng gồm 40 ghế, nhưng thành viên được bầu trực tiếp theo khu vực bầu cử một ghế, với cơ chế đa số tuyệt đối và hai vòng nếu cần.
 - Cuộc bầu cử năm 2018 được tổ chức hai vòng: vòng 1 vào ngày 24/11/2018 (bầu 9 đại biểu), và vòng 2 vào ngày 1/12/2018 (bầu 31 đại biểu còn lại). Nhiệm kỳ tiếp theo có thể dời tới năm 2022 (có thể do hoãn).

Tư pháp

Tòa án cấp cao nhất: Tòa thượng thẩm tối cao (gồm chủ tọa và 3 thẩm phán); Tòa phúc thẩm tối cao (gồm chủ tọa và 3 thẩm phán); Tòa án Hiến pháp (gồm tổng thống và 6 thành viên); Tòa phúc thẩm cấp cao Sharia (các phiên tòa bao gồm tổng thống và ít nhất một thẩm phán).

Lựa chọn thẩm phán và nhiệm kỳ của chức vụ: Các thẩm phán của Tòa thượng thẩm tối cao được bổ nhiệm bởi sắc lệnh của hoàng gia và phục vụ trong một nhiệm kỳ cụ thể; Chủ tịch Tòa án Hiến pháp và các thành viên do Hội đồng Tư pháp cấp cao bổ nhiệm, một cơ quan do quốc vương chủ trì và bao gồm các thẩm phán từ Tòa giám đốc thẩm, các tòa án luật sharia và các Tòa phúc thẩm cấp cao dân sự; các thành viên phục vụ nhiệm kỳ 9 năm; Tòa án cấp cao Sharia bổ nhiệm thành viên theo sắc lệnh hoàng gia cho một nhiệm kỳ cụ thể.

Các tòa cấp dưới: Tòa phúc thẩm dân sự cấp cao; các tòa án dân sự cấp trung và cấp dưới; Tòa phúc thẩm High Sharia; Tòa án Sharia cao cấp; Tòa án hành chính phúc thẩm; tòa án quân sự

Tổ chức quốc tế tham gia

Bahrain là thành viên tích cực của hơn 50 tổ chức quốc tế và khu vực, phản ánh vai trò ngày càng chủ động của quốc đảo này trong các vấn đề kinh tế, an ninh, phát triển bền vững và hội nhập khu vực. Về hợp tác tài chính – phát triển, Bahrain là thành viên của

Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF), Ngân hàng Thế giới (IBRD, IDA, IFC), Ngân hàng Phát triển Hồi giáo (IDB), và các tổ chức vùng như AMF, AFESD và ABEDA. Trong lĩnh vực kinh tế và tiêu chuẩn, Bahrain tham gia Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO), Tổ chức Tiêu chuẩn hóa Quốc tế (ISO) và ITU.

Bahrain là quốc gia vùng Vịnh tích cực trong hợp tác khu vực với tư cách thành viên của Hội đồng Hợp tác vùng Vịnh (GCC), Liên đoàn Ả Rập (LAS), CAEU, CICA, và nhóm các nước đang phát triển G-77. Quốc đảo này cũng duy trì vai trò quan sát viên trong Tổ chức Di cư Quốc tế (IOM), đồng thời là thành viên của nhiều tổ chức liên quan đến luật pháp quốc tế và nhân đạo như Tòa án Trọng tài Thường trực (PCA), Tổ chức Cấm Vũ khí Hóa học (OPCW), Ủy ban Chữ thập đỏ Quốc tế (ICRM) và Liên đoàn Chữ thập đỏ – Trăng lưỡi liềm đỏ (IFRCS).

Trong lĩnh vực môi trường và công nghệ, Bahrain là thành viên của Tổ chức Khí tượng Thế giới (WMO), Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), Tổ chức Sở hữu trí tuệ Thế giới (WIPO), Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên Hợp Quốc (FAO), Tổ chức Năng lượng nguyên tử quốc tế (IAEA), và gần đây đóng vai trò Chủ tịch Tổ chức Hợp tác Kỹ thuật số (DCO) từ năm 2022.

(Nguồn: *CIA World Factbook 2024*)

Hạ tầng viễn thông – vận tải

Giao thông đường bộ

- Tính đến năm cuối 2023, Bahrain sở hữu hơn 4.622 km đường trải nhựa, trong đó khoảng 25% đường mới được hoàn thành từ năm 2019–2023. Chính phủ đã chi 33,7 triệu BD ($\approx$ 89,4 triệu USD) cho các dự án đường bộ trong năm 2023, so với 14,9 triệu BD năm 2022. Các cải tiến bao gồm:
 - Cải tạo vòng xoay thành ngã tư có đèn để giảm ùn tắc ở Manama;
 - Mở rộng Quốc lộ Al Fateh, Al Janabiya, và Raya;
 - Giai đoạn đầu của dự án Northern Link Road dài 22 km dọc bờ biển phía bắc, theo mô hình PPP, nhằm thúc đẩy phát triển khu vực này.

Giao thông công cộng và đường sắt

- Hiện tại, Bahrain chưa hoàn thiện hệ thống đường sắt; nhưng dự án Bahrain Metro (giai đoạn 1 gồm 109 km, 20 trạm, kết nối sân bay, Seef Mall, Juffair, Isa Town) đang trong giai đoạn triển khai và do Delhi Metro Rail Corporation (DMRC) đảm nhận từ đầu năm 2023.

- Các dịch vụ xe buýt và taxi hiện hoạt động tốt, tiếp cận hầu hết khu dân cư – đô thị; đa số người dân cũng sở hữu xe cá nhân.

Hàng không và hàng hải

- Sân bay Quốc tế Bahrain (BIA) trên đảo Al-Muharraq là một trong những sân bay hoạt động sôi động ở Trung Đông. Gói hiện đại hóa năm 2017–2021 đã nâng công suất lên 14 triệu hành khách/năm, và khu mới mới mở đang hoạt động với khoảng 70% công suất .
- Gulf Air – hãng hàng không quốc gia, đặt trụ sở tại Manama, thuộc sở hữu chính phủ Bahrain.
- Về giao thông biển, có dịch vụ tàu hơi nước kết nối Bahrain đến các cảng trong Vịnh, Pakistan và Ấn Độ. Cảng Khalifa Bin Salman Port (KBSP) tiếp nhận cả hàng hóa và khách du lịch.

Viễn thông & cáp quang

- Batelco (thành lập 1981) là nhà mạng hàng đầu, cung cấp dịch vụ điện thoại cố định, di động, dữ liệu và Internet; chủ động định vị Bahrain thành trung tâm viễn thông khu vực.
- Các tuyến cáp quang ngầm quan trọng:
 - SEA-ME-WE 6 (21.700 km) kết nối Đông Nam Á – Trung Đông – Tây Âu.
 - Al Khaleej Cable dài 1.400 km, nhánh từ SEA-ME-WE 6, nối Bahrain – UAE – Oman – Qatar, hoàn thành dự kiến vào quý 2/2026.
- Tập đoàn Beyon đầu tư khoảng 250 triệu USD vào cơ sở hạ tầng số: cáp quang ngầm và xây dựng Data Oasis – trung tâm dữ liệu lớn nhất Bahrain, dự kiến hoạt động năm 2023–2025

Bahrain có hệ thống đường bộ hiện đại với hơn 4.600 km đường trải nhựa, mở rộng liên tục, kèm các dự án giao thông lớn như Northern Link và Causeway. Metro đang trên đà phát triển, còn hiện tại các thành thị được phục vụ tốt bởi xe buýt, taxi và ô tô cá nhân. Sân bay BIA có năng lực phục vụ 14 triệu lượt hành khách mỗi năm. Trong lĩnh vực viễn thông, Batelco/Beyon đang nâng cấp cơ sở hạ tầng số mạnh mẽ thông qua cáp quang ngầm SEA-ME-WE 6 và Al Khaleej, cùng hệ thống Data Oasis, biến Bahrain thành một trung tâm kỹ thuật số khu vực.

Điện thoại

Cập nhật chính thống và mới nhất về điện thoại cố định và di động tại Bahrain, sử dụng các nguồn như World Bank / Trading Economics và ITU (2022).

Điện thoại cố định

- Tổng số thuê bao cố định: khoảng 272.600 (ước tính năm 2020)
- Mật độ thuê bao cố định: đạt 16,11 thuê bao trên 100 người dân vào năm 2020, giảm nhẹ từ mức đỉnh hơn 25% vào cuối thập niên 1990 và tiếp tục xu hướng xuống còn 15,7 vào năm 2023 .

Điện thoại di động

- Tổng số thuê bao di động: khoảng 1.900.361 (ước tính 2019, gần 2022 con số 2,42 triệu) .
- Mật độ thuê bao di động:
 - ước tính năm 2019: 128,95 thuê bao/100 người dân
 - tăng lên 145 thuê bao/100 người vào năm 2022 theo ITU, và đạt ~145,4 thuê bao/100 người

Tại Bahrain, tính đến năm 2023, khoảng 16 thuê bao điện thoại cố định trên mỗi 100 dân, giảm dần so với mức đỉnh gần 26% cuối thập niên 1990 – thể hiện sự dịch chuyển sang sử dụng di động và Internet. Tổng số thuê bao cố định ước tính khoảng 272.600 người dùng. Trong khi đó, dịch vụ điện thoại di động chiếm ưu thế, với 1,9 triệu đến 2,4 triệu thuê bao – tương đương 129–145 thuê bao trên 100 người trong giai đoạn 2019–2022, dẫn đầu khu vực theo ITU. Điều này cho thấy Bahrain có mật độ di động cao, vượt xa tỷ lệ dùng cố định và phản ánh sự phát triển mạnh của viễn thông di động.

Viễn thông

- Mạng lưới cố định: đạt mức 17 thuê bao/100 dân, cho thấy nhu cầu cho các dịch vụ truyền thống vẫn còn.
- Mạng di động & Internet: vượt trội với 156,6 triệu kết nối di động (tương ứng 156,6 thuê bao trên 100 dân) và 99% người dân sử dụng Internet (Freedom House, 2024). Bahrain tự hào là một trong những quốc gia đầu tiên tại Trung Đông triển khai 5G toàn quốc (tháng 4/2021), đạt tốc độ tải xuống lên tới 2 Gbps tại thời điểm phát triển ban đầu.
- Nhà mạng & chất lượng: Batelco đứng đầu về trải nghiệm 5G, bao gồm tốc độ tải xuống (~300 Mbps), độ bao phủ (Coverage) và độ ổn định (Reliability). Các

nhà mạng Zain và stc cũng cạnh tranh mạnh mẽ, đặc biệt trong những dịch vụ 5G chuyên biệt (Voice App, Games, Upload Speed).

- Cơ quan điều phối: Telecommunications Regulatory Authority (TRA) đã cấp phép phổ C-Band cho mạng 5G private từ năm 2024, hỗ trợ phát triển tại các ngành công nghiệp thiết yếu. Batelco hợp tác với Nokia để triển khai 5G riêng cho các ngành dầu khí, cảng, sản xuất — ví dụ tại nhà máy nhôm ALBA

Hạ tầng quốc tế & số hóa toàn xã hội

- Bahrain là điểm kết nối của các tuyến cáp quang biển lớn như FALCON, Tata TGN-Gulf, GBICS/MENA, và FOG, đồng thời có trạm vệ tinh mặt đất phục vụ toàn vùng .
- Mạng cáp quang trong nước hiện bao phủ trên 95% lãnh thổ, phục vụ cả cố định và di động, hỗ trợ tốc độ Internet cao và dịch vụ đám mây (Cloud-First Policy) .
- Ưu đãi đặc biệt: Internet miễn phí tại trường học, các khu vực công cộng; Bahrain đứng thứ 3 trong khu vực và thứ 7 toàn cầu trong chỉ số phát triển ICT (ITU, 2023–2024) .

Bahrain sở hữu hạ tầng viễn thông hàng đầu khu vực: Internet và di động phủ sóng tới 99%, có 156 thuê bao di động/100 dân, và là một trong những quốc gia đầu tiên tại Trung Đông triển khai 5G toàn quốc với tốc độ lên đến 2 Gbps. Các mạng Batelco, Zain và stc đều đạt chất lượng cao trên nền tảng 5G. Cơ quan TRA cũng phát triển mạng 5G private networks cho các ngành công nghiệp. Đồng thời, quốc gia này có hệ thống cáp quang biển và vệ tinh toàn diện, hỗ trợ dịch vụ viễn thông mạnh mẽ.

Tuy nhiên, tự do Internet bị hạn chế: điểm “Freedom on the Net” chỉ là 28/100. Đây là sự tương phản rõ giữa hạ tầng kỹ thuật số hiện đại và môi trường quản lý mạng hạn chế.

Hệ thống hàng không quốc gia

Số hãng hàng không quốc gia đã đăng ký: 6 hãng (2023) theo thống kê của Cục Hàng không Dân dụng Bahrain.

Tổng số máy bay đang khai thác bởi các hãng này: 42 chiếc (báo cáo 2023 của Gulf Air và các hãng nội địa cùng hợp tác).

Lưu lượng hành khách hàng năm qua các hãng quốc gia: khoảng 6,7 triệu lượt (2023), dự kiến tăng lên 7,5 triệu vào năm 2028; năm 2021–2022 là khoảng 5,9 triệu lượt hành khách.

Hàng hóa vận chuyển: sân bay quốc tế xử lý ~393 nghìn tấn hàng hóa mỗi năm (2024).

Hiệu suất phát triển: trong nửa đầu năm 2024, sân bay quốc tế ghi nhận tăng 13,2% lượng khách so với cùng kỳ năm trước

Số sân bay (có đường băng trải nhựa): 3 sân bay chính (Bahrain International, Juffair Heliport và sân bay quân sự nhỏ) theo CIA (2025).

Cấu trúc đường băng (theo Bahrain International Airport):

- 2 đường băng dài >3.000 m, phần lớn có độ dài 3.964 m.
- 1 đường băng phụ dài từ 914 đến 1.523 m (cho trực thăng).

Đường ống & cảng biển

- Đường ống nội địa (2013 dữ liệu CIA):
 - Khí đốt: ~20 km
 - Dầu thô: ~54 km
- Cảng biển chính: Mina Salman và Sitrah

Hệ thống hàng không Bahrain đang phát triển năng động với 6 hãng đăng ký, tổng 42 máy bay, phục vụ khoảng 6,7 triệu hành khách/năm (2023) và khoảng 393 nghìn tấn hàng hóa/năm (2024). Sân bay chính, Bahrain International Airport, sở hữu 2 đường băng chính dài gần 4.000 m và duy trì một đường băng cho trực thăng phụ. Trang thiết bị phục vụ kết nối đường bộ và đường ống (khí và dầu) qua các cảng biển Mina Salman & Sitrah hoạt động hiệu quả. Cục Hàng không Dân dụng (CAA) quản lý chặt chẽ mọi hoạt động, và với đánh giá an toàn FAA “Category 1”, Bahrain đảm bảo tiêu chuẩn quốc tế cho bay dân dụng – quân sự. Dự báo đến 2028, lưu lượng khách hàng năm sẽ tăng lên 7,5 triệu, phản ánh tầm quan trọng gia tăng của Bahrain như một trung tâm hàng không trong khu vực.

Truyền thông

Bahrain Radio and Television Corporation (BRTC) là đài quốc doanh, hoạt động dưới sự quản lý của Information Affairs Authority từ năm 1971 — theo State Media Monitor.

- BRTC vận hành 5 kênh truyền hình mặt đất bao gồm Bahrain TV, Bahrain International, Bahrain Sport 1 & 2, Quran Kareem, và một số đài phát thanh lớn như Radio Bahrain (tiếng Ả Rập và Anh), Bahrain FM, Quran Kareem, Traditional Radio, cùng Indian Radio phục vụ cộng đồng Ấn Độ.
- Đài phát thanh tư nhân Your FM / Indian Radio phát sóng bằng tiếng Hindi/Malayalam hướng tới cộng đồng người Ấn Độ.

- Hệ thống truyền hình vệ tinh cung cấp quyền truy cập rộng rãi vào các kênh quốc tế và khu vực, trong khi BRTC duy trì vai trò kiểm duyệt và lập trình theo hướng ủng hộ chính phủ.

Người sử dụng mạng internet

- Số lượng người dùng Internet tại Bahrain vào năm 2021 là khoảng 1.5 triệu, đạt 100% dân số. Theo ITU, năm 2022–2023, tỷ lệ các hộ có Internet cố định không giảm, và có 100% dân số (cả nam và nữ) sử dụng Internet. Mạng băng thông cố định chiếm khoảng 17 thuê bao/100 dân (2023).

Bahrain duy trì hệ thống truyền thông quốc doanh mạnh mẽ, với BRTC điều hành 5 kênh truyền hình và nhiều đài phát thanh phục vụ cả người dân bản địa và cộng đồng quốc tế như Ấn Độ. Các chương trình vệ tinh và quốc tế sẽ được cung cấp rộng rãi, tuy nhiên nội dung tiếp tục được kiểm soát chặt chẽ bởi chính phủ qua Information Affairs Authority, đảm bảo tính ủng hộ chính sách. Trong khi đó, 1,5 triệu người Bahrain sử dụng Internet, tương đương 100% dân số, với tỷ lệ hộ có đường truyền băng thông cố định đạt 17 thuê bao/100 người. Điều này cho thấy mức độ kết nối mạng tại Bahrain rất cao, hỗ trợ đa dạng dịch vụ truyền thông và phát thanh, dù vẫn trong khuôn khổ kiểm soát tuyên truyền.

Quốc phòng

Bahrain duy trì một lực lượng quân sự hiện đại và hội nhập sâu với các đối tác chiến lược toàn cầu. Việc phục vụ trong quân đội là tự nguyện, với độ tuổi nhập ngũ tối thiểu là 18 tuổi, riêng với các vị trí kỹ thuật viên hoặc hạ sĩ quan có thể bắt đầu từ 15 tuổi (CIA World Factbook, 2024). Kể từ năm 1991, Bahrain đã ký Hiệp định Hợp tác Quốc phòng với Hoa Kỳ, cho phép lực lượng Mỹ sử dụng căn cứ quân sự và triển khai lực lượng lâu dài tại Bahrain. Đây cũng là nơi đặt trụ sở của Hạm đội 5 Hải quân Hoa Kỳ, đóng tại căn cứ Naval Support Activity Bahrain ở Juffair (U.S. Department of Defense, 2024). Thỏa thuận này được nâng cấp thành Hiệp định Đối tác An ninh Toàn diện (C-SIPA) vào tháng 9/2023, giúp tăng cường cam kết hỗ trợ quốc phòng và an ninh khu vực giữa hai nước (Axios, 2023).

Ngoài ra, Vương quốc Anh cũng duy trì một căn cứ hải quân thường trực tại Bahrain – UK Naval Support Facility – khai trương năm 2018 tại cảng Mina Salman, hỗ trợ cho các hoạt động hải quân trong vùng Vịnh. Là thành viên của Hội đồng Hợp tác vùng Vịnh (GCC), Bahrain tham gia điều phối an ninh khu vực thông qua lực lượng Lá chắn Bán đảo (Peninsula Shield) và từng tiếp nhận triển khai của lực lượng này trong các cuộc biểu tình Mùa xuân Ả Rập năm 2011.

Về hiện đại hóa, Bahrain đã trang bị thêm các tàu hộ vệ hạng Oliver Hazard Perry, một tàu tuần tra Hamilton-class, cùng các thiết bị do thám biển và hệ thống không người lái. Trong lĩnh vực không quân, nước này đang vận hành các chiến đấu cơ F-16 Block 70,

máy bay tiếp nhiên liệu KC-135, và duy trì các cuộc tập trận song phương với Mỹ như Ballast Cannon 24.3 (U.S. Navy, 2024). Bahrain cũng là thành viên sáng lập Task Force 59 – đơn vị hợp tác hải quân Mỹ–Bahrain vận hành UAV và công nghệ AI để giám sát vùng biển Vịnh, theo báo cáo của U.S. Central Command (CENTCOM, 2023).

Sức khỏe và phúc lợi

Vương quốc Bahrain duy trì một hệ thống phúc lợi xã hội và y tế toàn diện, được xem là một trong những nền tảng ổn định xã hội quan trọng của quốc gia. Hệ thống y tế công của Bahrain cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe toàn dân cho công dân, phần lớn là miễn phí. Đặc biệt, chính phủ đang trong quá trình triển khai Chương trình Bảo hiểm Y tế Quốc gia (Sehati) nhằm tái cấu trúc hệ thống, nâng cao chất lượng và đảm bảo sự bền vững tài chính. Theo dữ liệu của Ngân hàng Thế giới, chi tiêu cho y tế của Bahrain chiếm khoảng 5,1% GDP (2021), phản ánh sự đầu tư đáng kể vào lĩnh vực này. Về an sinh xã hội, Tổ chức Bảo hiểm Xã hội (Social Insurance Organization - SIO) quản lý một hệ thống bao quát, cung cấp các quyền lợi như lương hưu, trợ cấp thất nghiệp, bồi thường thương tật do tai nạn lao động, và các trợ cấp khác cho người lao động đủ điều kiện. Lĩnh vực nhà ở công cộng cũng là một ưu tiên hàng đầu, với nhiều dự án quy mô lớn đang được triển khai nhằm đáp ứng nhu cầu của người dân. Các dự án này được hỗ trợ tài chính đáng kể từ Quỹ Phát triển Vùng Vịnh (GCC Development Fund), một gói hỗ trợ trị giá 10 tỷ USD do các quốc gia láng giềng cung cấp để tài trợ cho các dự án cơ sở hạ tầng trọng điểm tại Bahrain (Nguồn: Quỹ Tiền tệ Quốc tế - IMF, Báo cáo Quốc gia về Bahrain).

Nhà ở

Theo Hiến pháp Bahrain (Điều 9-F), chính phủ có trách nhiệm hỗ trợ người dân không có khả năng tự cấp chỗ ở. Tính đến năm 2023, gần 65% công dân Bahrain đã nhận được hỗ trợ nhà ở từ Nhà nước qua các chương trình đa dạng như cấp căn hộ, cho vay xây dựng, trợ cấp hoặc thuê (UN SDGs – UNDESA). Từ những năm 1970, Bộ Housing and Urban Planning đã cung cấp hơn 130.000 đơn vị nhà ở, đồng thời phát triển một chuỗi đô thị mới như Hamad Town, Isa Town, East Hidd City, East Sitra và Northern City nhằm cải thiện chất lượng sống, hạ tầng và tiêu chuẩn đô thị cho người dân.

Từ năm 2001, chính phủ mở rộng mục tiêu hỗ trợ nhà ở tới khu vực nông thôn, và gần đây đã triển khai các sáng kiến như Mazaya và Tas'heel, hỗ trợ tài chính lên đến BD70.000 cho công dân có thu nhập trung bình hoặc thấp (Oxford Business Group, 2023). Năm 2024, 6.900 “housing services” mới được triển khai, mở rộng chương trình Mazaya thêm 1.400 người hưởng lợi, theo thông báo từ BNA đầu năm 2025. Trong khi đó, ngân sách nhà ở 2025–2026 đã đạt mức kỷ lục BD800 triệu (~2,1 tỉ USD) nhằm giải quyết khoảng 47.600 gia đình vẫn đang chờ hỗ trợ.

Chính phủ cũng áp dụng mô hình hợp tác công – tư trong Government Land Development Programme (GLDP), bắt đầu từ 2021 (dự án Suhail), và kế hoạch xây tiếp

8 dự án mới từ năm 2023 đến 2024. Toàn bộ quy trình cấp phép, tư vấn và tài chính được số hóa qua nền tảng Baity/Bayti, giúp người dân tra cứu, đăng ký và quản lý hồ sơ trực tuyến, thể hiện cam kết hiện đại hóa dịch vụ công.

Giáo dục

Bahrain tự hào có một trong những hệ thống giáo dục công lập lâu đời và phát triển nhất tại Bán đảo Ả Rập, được thành lập từ năm 1932. Giáo dục công lập được cung cấp miễn phí ở tất cả các cấp và là bắt buộc trong 9 năm giáo dục cơ bản. Sự đầu tư của chính phủ vào lĩnh vực này được thể hiện rõ qua mức chi tiêu cho giáo dục chiếm khoảng 2,1% GDP (Nguồn: Ngân hàng Thế giới, 2022).

Kết quả là, Bahrain đã đạt được tỷ lệ biết chữ ấn tượng, lên đến 97,5% trong dân số trên 15 tuổi, với tỷ lệ biết chữ ở nữ giới thuộc hàng cao nhất trong khu vực. Hệ thống giáo dục đại học và sau đại học cũng rất đa dạng, bao gồm các trường công lập uy tín như Đại học Bahrain, Đại học Vịnh Ả Rập, bên cạnh sự phát triển mạnh mẽ của các trường tư thục và chi nhánh của nhiều trường đại học quốc tế.

Hiện nay, chiến lược giáo dục của Bahrain đang tập trung mạnh mẽ vào việc nâng cao chất lượng, đẩy mạnh chuyển đổi số trong giảng dạy và học tập, đồng thời cải cách giáo dục kỹ thuật và dạy nghề (TVET) để đào tạo một lực lượng lao động có kỹ năng, đáp ứng yêu cầu của một nền kinh tế tri thức và đa dạng hóa (Nguồn: Bộ Giáo dục Bahrain, Chiến lược Tầm nhìn Kinh tế 2030).

Đời sống văn hóa

Vị trí đảo của Bahrain đã làm cho nó trở nên độc đáo trong số các quốc gia vùng Vịnh Ba Tư. Với khả năng tiếp cận nhiều hơn với du lịch đại dương và tiếp xúc nhiều hơn với các tác động bên ngoài, Bahrain theo truyền thống là nơi có dân số quốc tế và đa dạng về sắc tộc và tôn giáo hơn so với các quốc gia vùng vịnh khác. Sự cởi mở này được phản ánh trong phong tục xã hội của Bahrain, mặc dù vẫn còn bảo thủ - ôn hòa và thoải mái hơn nhiều so với các nước láng giềng, đặc biệt là Ả Rập Saudi bảo thủ. Vì vậy, mặc dù Bahrain vẫn là một quốc gia Ả Rập-Hồi giáo, nhưng nước này đã chấp nhận hiện đại hóa và phương Tây hóa nhiều hơn so với nhiều nước láng giềng.

Cuộc sống hàng ngày và phong tục xã hội

Những ngày lễ chính thức ở Bahrain thường giống với những ngày lễ được quan sát ở hầu hết các quốc gia Hồi giáo. Chúng bao gồm hai lễ hội, Eid al-Fitr và Eid al-Adha, sinh nhật của nhà tiên tri Muhammad, và gần đây hơn là lễ kỷ niệm Ashura giữa những người Shii của đất nước.

Quần áo kiểu phương Tây phổ biến ở Bahrain, mặc dù một số nam giới vẫn mặc áo dài truyền thống (áo dài đủ chiều) và kaffiyeh (khăn trùm đầu màu trắng), buộc cổ định

bằng một sợi dây màu đen, lông lạc đà được gọi là ‘iqāl — loại sau thường được trang trí công phu hơn, đặc biệt là trong giới tinh hoa chính trị. Các quy định về trang phục dành cho phụ nữ được nới lỏng hơn so với các tiêu chuẩn khu vực, bảo thủ hơn, mặc dù phụ nữ ở nông thôn và những người thuộc các cộng đồng bảo thủ ở thành phố, vẫn mang mạng che mặt (hijāb) và một chiếc áo choàng dài truyền thống được gọi là ‘abāyah.

Cà phê là một phần quan trọng của đời sống xã hội. Quán cà phê là nơi gặp gỡ phổ biến và cà phê được phục vụ như một dấu hiệu của lòng hiếu khách. Nó thường có hương vị của bạch đậu khấu và nghệ tây. Ẩm thực Bahrain thường có cá, tôm, thịt, gạo và quả chà là. Machbous là một món ăn truyền thống phổ biến gồm cá hoặc thịt dùng với cơm. Các món ăn điển hình khác bao gồm muḥammad, gạo lứt ngọt với đường hoặc chà là, và shawarmah (bánh mì kẹp), thịt cừu nướng, thịt bò hoặc thịt gà.

Nghệ thuật

Các ngành nghề thủ công truyền thống nhận được sự hỗ trợ của nhà nước và dân chúng, và hầu hết các làng đều có truyền thống chuyên môn hóa; Ví dụ, Ali, nổi tiếng với đồ gốm, trong khi các nghệ nhân ở Karbabad đan giỏ từ lá chà là. Trên khắp đất nước, các nghệ nhân tham gia vào việc chế tác vàng, tráng kim, dệt và bán đồ của họ tại các cửa hàng nhỏ hoặc Souk al-Arabaa (“Chợ thứ Tư”) ở Manama. Các xưởng đóng tàu tại Manama và Al-Muḥarraḡ là những địa điểm xây dựng Dhow, một loại hình nghệ thuật rất được kính trọng. Bảo tàng ở Manama chứa các hiện vật địa phương có từ thời cổ đại, chẳng hạn như các bức tượng nhỏ bằng ngà voi, đồ gốm, đồ đồng và nhẫn vàng, nhiều trong số đó phản ánh những ảnh hưởng văn hóa khác nhau từ bên ngoài Bahrain. Ngoài ra còn có một cộng đồng nghệ thuật tiên phong nhỏ nhưng phát triển mạnh mẽ.

Âm nhạc là một phần quan trọng trong cuộc sống của người Bahrain. Nơi đây có một nền văn hóa âm nhạc dân gian phong phú, và Fidjeri, bài hát từng được hát bởi những người thợ lặn ngọc trai, vẫn còn được nghe. Từ năm 1991 đất nước đã tổ chức lễ hội âm nhạc hàng năm. Mặc dù quốc gia này không có ngành công nghiệp điện ảnh, nhưng xem phim là một hoạt động phổ biến và một số rạp chiếu phim của Bahrain chiếu các bộ phim nói tiếng Anh. Vào đầu thế kỷ 21, chính phủ đã tiến hành một chương trình khuyến khích sự phát triển của sân khấu.

Bahrain có một số bảo tàng, bao gồm Bảo tàng Quốc gia Bahrain và Beit al-Quran, nơi lưu giữ một bộ sưu tập lớn, một số có niên đại từ thế kỷ thứ 7. Ngoài ra còn có các bảo tàng dành cho lịch sử sản xuất dầu mỏ và lặn ngọc trai cũng như một số phòng trưng bày nghệ thuật. Bộ Giáo dục Bahrain duy trì một mạng lưới các thư viện công cộng, trong đó lâu đời nhất là ở Manama, mở cửa vào năm 1946. Tiểu vương quốc này cũng duy trì một trong những khu bảo tồn động vật hoang dã chính ở khu vực Vịnh Ba Tư, Công viên Al-Areen, nơi chứa những động vật có vú như linh dương và được nhiều loài chim nước ghé thăm.

Thể thao và Giải trí

Bóng đá là môn thể thao hiện đại phổ biến nhất, trong khi đua ngựa vẫn là trò tiêu khiển quốc gia. Hơn 20 loại ngựa Ả Rập được nuôi trên các hòn đảo và các cuộc đua được tổ chức hàng tuần trên trường đua ngựa lớn của đảo Bahrain, nơi có khoảng 10.000 khán giả. Các môn thể thao truyền thống như bắn chim ưng, săn bắn linh dương và thỏ rừng vẫn được những người Bahrain giàu có hơn tập luyện, đua lạc đà là một trò giải trí công cộng phổ biến. Quốc gia này lần đầu tiên tham dự Thế vận hội Olympic mùa hè vào năm 1984; nhưng không tham gia vào Thế vận hội mùa đông.

Truyền thông và xuất bản

Một số tờ báo hàng tuần và hàng ngày được xuất bản bằng tiếng Ả Rập, và một số ít xuất bản bằng tiếng Anh. Hầu hết báo chí thuộc sở hữu tư nhân và không bị kiểm duyệt miễn là nó không chỉ trích hoàng gia cầm quyền. Đài truyền hình và đài phát thanh của nhà nước phát hầu hết các chương trình bằng tiếng Ả Rập, mặc dù có những kênh bằng tiếng Anh.

Lịch sử

Bahrain đã có người sinh sống từ thời tiền sử, và vài nghìn gò chôn cất ở phần phía bắc của hòn đảo chính có lẽ có niên đại từ thời Sumer của thiên niên kỷ thứ 3 trước Công nguyên. Đây là nơi tọa lạc của Dilmun (Telmun) cổ đại, một trung tâm thương mại thịnh vượng nối Sumer với thung lũng Indus vào khoảng năm 2000 trước Công nguyên. Quần đảo đã được đề cập bởi các nhà địa lý và sử học Ba Tư, Hy Lạp và La Mã.

Nơi đây trở nên nổi bật trong lịch sử Ả Rập và Hồi giáo kể từ cuộc chinh phục của người Hồi giáo vào thế kỷ thứ 7 CN, mặc dù nó được cai trị bởi người Bồ Đào Nha từ năm 1521 đến năm 1602 và bởi người Ba Tư từ năm 1602 đến năm 1783. Kể từ năm 1783, nó đã được cai trị bởi người đứng đầu của Hoàng gia Khalifah (Al Khalifah), có nguồn gốc ở tỉnh Al-Hasa của Ả Rập.

Đối nội và đối ngoại kể từ khi độc lập

Kể từ khi giành độc lập vào năm 1971, chính sách đối nội và đối ngoại của Bahrain luôn được định hình bởi các yếu tố địa chính trị phức tạp và cơ cấu xã hội đặc thù. Về đối nội, một trong những thách thức lớn nhất và kéo dài nhất là việc cân bằng mối quan hệ giữa giới lãnh đạo Sunni và cộng đồng dân số đa số là người Shia. Thách thức này trở nên đặc biệt căng thẳng sau cuộc Cách mạng Iran năm 1979 và lên đến đỉnh điểm vào năm 2011, khi Bahrain đối mặt với các cuộc biểu tình quy mô lớn đòi cải cách chính trị và xã hội. Tình hình này đã dẫn đến sự can thiệp của lực lượng Lá chắn Bán đảo thuộc Hội đồng Hợp tác Vùng Vịnh (GCC) và sau đó là một loạt các cải cách cùng với việc thắt chặt an ninh.

Về đối ngoại, Bahrain luôn duy trì vai trò là một đồng minh chiến lược quan trọng của phương Tây trong khu vực. Mối quan hệ với Hoa Kỳ là nền tảng, được thể hiện rõ nhất

qua việc Bahrain là nơi đặt trụ sở chính của Hạm đội 5 Hải quân Hoa Kỳ, đóng vai trò then chốt trong việc đảm bảo an ninh hàng hải tại Vịnh Ba Tư (Nguồn: Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ). Trong khối GCC, Bahrain có quan hệ đồng minh đặc biệt chặt chẽ với Ả Rập Xê-út và UAE. Mối liên kết này không chỉ thể hiện qua cây cầu King Fahd, một huyết mạch kinh tế và an ninh, mà còn qua một gói hỗ trợ tài chính quan trọng từ các đối tác GCC nhằm giúp Bahrain ổn định tài khóa (Nguồn: Quỹ Tiền tệ Quốc tế - IMF).

Trong những năm gần đây, chính sách đối ngoại của Bahrain đã có những bước đi mang tính bước ngoặt. Đáng chú ý nhất là việc ký kết Hiệp định Abraham vào năm 2020, bình thường hóa quan hệ với Israel và mở ra các cơ hội hợp tác mới về kinh tế, công nghệ và an ninh. Trong khi đó, mối quan hệ với Iran vẫn luôn trong trạng thái căng thẳng do các cáo buộc về sự can thiệp của Tehran vào công việc nội bộ Bahrain. Quan hệ với Qatar cũng trải qua nhiều thăng trầm, từ việc giải quyết tranh chấp quần đảo Hawar năm 2001 đến cuộc khủng hoảng ngoại giao 2017-2021 và việc khôi phục hoàn toàn quan hệ sau Tuyên bố Al-Ula. Nhìn chung, chính sách của Bahrain là một sự kết hợp linh hoạt giữa việc củng cố các liên minh truyền thống và tìm kiếm các đối tác mới nhằm đảm bảo an ninh quốc gia và thúc đẩy phát triển kinh tế trong một khu vực đầy biến động.

Chương 2: TỔNG QUAN VỀ NỀN KINH TẾ

Là quốc gia đầu tiên tại vùng Vịnh phát hiện và khai thác dầu mỏ vào năm 1932, Bahrain từng đặt nền móng tăng trưởng kinh tế dựa trên tài nguyên hóa thạch. Tuy nhiên, do trữ lượng hạn chế và khả năng cạn kiệt trong vài thập kỷ tới, Bahrain đã sớm triển khai chiến lược đa dạng hóa nền kinh tế – trở thành một trong những quốc gia đi đầu trong khu vực về phát triển các lĩnh vực phi dầu khí như sản xuất nhôm, tài chính, logistics và công nghệ. Nền kinh tế Bahrain hiện nay phản ánh sự chuyển dịch rõ rệt từ mô hình phụ thuộc vào dầu mỏ sang nền kinh tế dịch vụ và công nghiệp hiện đại.

Trong quá khứ, dầu mỏ từng chiếm hơn 85% nguồn thu ngân sách. Tuy nhiên, tính đến năm 2024, tỷ trọng này đã giảm xuống chỉ còn khoảng 14–16% GDP, trong khi khu vực phi dầu khí đóng góp 84% GDP. Theo IMF và Bộ Tài chính Bahrain, GDP thực của quốc gia tăng trưởng 3,3% trong năm 2024, và dự báo tiếp tục đạt khoảng 3,5% trong năm 2025, chủ yếu nhờ đà phục hồi mạnh mẽ của khu vực ngoài dầu khí, bao gồm xây dựng, dịch vụ tài chính, du lịch và công nghiệp nhẹ.

Ngành công nghiệp nhôm đóng vai trò đặc biệt quan trọng trong chiến lược công nghiệp hóa của Bahrain. Công ty luyện nhôm Alba (Aluminium Bahrain B.S.C) – thuộc sở hữu nhà nước – hiện là nhà máy luyện nhôm đơn site lớn nhất thế giới, đóng góp lớn thứ hai trong kim ngạch xuất khẩu của quốc gia, chỉ sau dầu khí. Năm 2023, Alba ghi nhận tăng trưởng sản lượng 2,5% và tiếp tục mở rộng công suất phát điện phục vụ luyện kim, lên tới gần 2.500 MW. Bên cạnh đó, Bahrain Petroleum Company (Bapco) – công ty quốc doanh về lọc dầu – đang triển khai hiện đại hóa các nhà máy và phát triển mạng lưới khí tự nhiên để phục vụ cả dân dụng lẫn công nghiệp, đặc biệt trong lĩnh vực hóa dầu và năng lượng sạch.

Bahrain cũng được công nhận là trung tâm tài chính khu vực, đặc biệt trong các lĩnh vực ngân hàng Hồi giáo, tài chính quốc tế và công nghệ tài chính (fintech). Tài chính hiện đóng góp khoảng **17–18% GDP**, trong khi lĩnh vực xây dựng chiếm khoảng **7%**. Nước này duy trì chính sách mở cửa với các hiệp định thương mại tự do (FTA), trong đó nổi

bật là FTA với Hoa Kỳ – giúp Bahrain thu hút dòng vốn đầu tư và thương mại từ ngoài khu vực Trung Đông.

Tuy nhiên, nền kinh tế Bahrain cũng phải đối mặt với nhiều thách thức mang tính cơ cấu. Trong suốt giai đoạn giá dầu giảm sâu 2014–2020, ngân sách Bahrain liên tục thâm hụt, có năm vượt quá 10% GDP. Nợ công gia tăng nhanh chóng, hiện đã vượt 123% GDP, khiến ba hãng xếp hạng tín nhiệm lớn của Mỹ (Moody's, Fitch, S&P) đồng loạt hạ xếp hạng nợ quốc gia xuống mức "rác" (junk) vào năm 2016. Dù vậy, Bahrain đã từng bước cải thiện khả năng tài chính, nổi bật là đợt huy động vốn thành công trị giá 4 tỷ USD thông qua trái phiếu ngoại tệ năm 2017, giúp nước này cơ cấu lại nợ và tài trợ cho đầu tư công.

Để đối phó với áp lực ngân sách và giảm gánh nặng trợ cấp, từ năm 2015, chính phủ Bahrain đã tiến hành một loạt cải cách tài khóa quyết liệt, bao gồm cắt giảm trợ cấp năng lượng (xăng, dầu diesel, điện, nước), dỡ bỏ trợ cấp thực phẩm (như thịt), và áp dụng thuế giá trị gia tăng (VAT) từ năm 2019. Những biện pháp này, tuy gây ảnh hưởng nhất định đến chi tiêu hộ gia đình, nhưng được đánh giá là cần thiết để thiết lập nền tài chính công bền vững.

Về dài hạn, Bahrain đang đẩy mạnh cải cách môi trường đầu tư, nâng cao năng suất lao động và thu hút FDI thông qua các khu công nghiệp chuyên ngành, trung tâm logistics và chính sách phát triển kinh tế số. Chính phủ cũng đặt ưu tiên vào việc nâng cao tính cạnh tranh của các ngành mũi nhọn như công nghiệp nhẹ, du lịch, fintech và công nghệ xanh. Mặc dù phải đối mặt với sự cạnh tranh ngày càng gay gắt từ UAE và Saudi Arabia – các trung tâm khu vực mới nổi, Bahrain vẫn giữ vai trò quan trọng trong mạng lưới tài chính và thương mại của vùng Vịnh.

Tóm lại, nền kinh tế Bahrain đang trong giai đoạn tái cơ cấu mạnh mẽ, chuyển mình từ mô hình phụ thuộc tài nguyên sang một cấu trúc đa ngành, định hướng dịch vụ và công nghiệp. Dù đối mặt với nhiều thách thức tài chính – đặc biệt là nợ công và áp lực chi tiêu xã hội – quốc gia này vẫn kiên định với các cải cách tài khóa và tăng trưởng xanh,

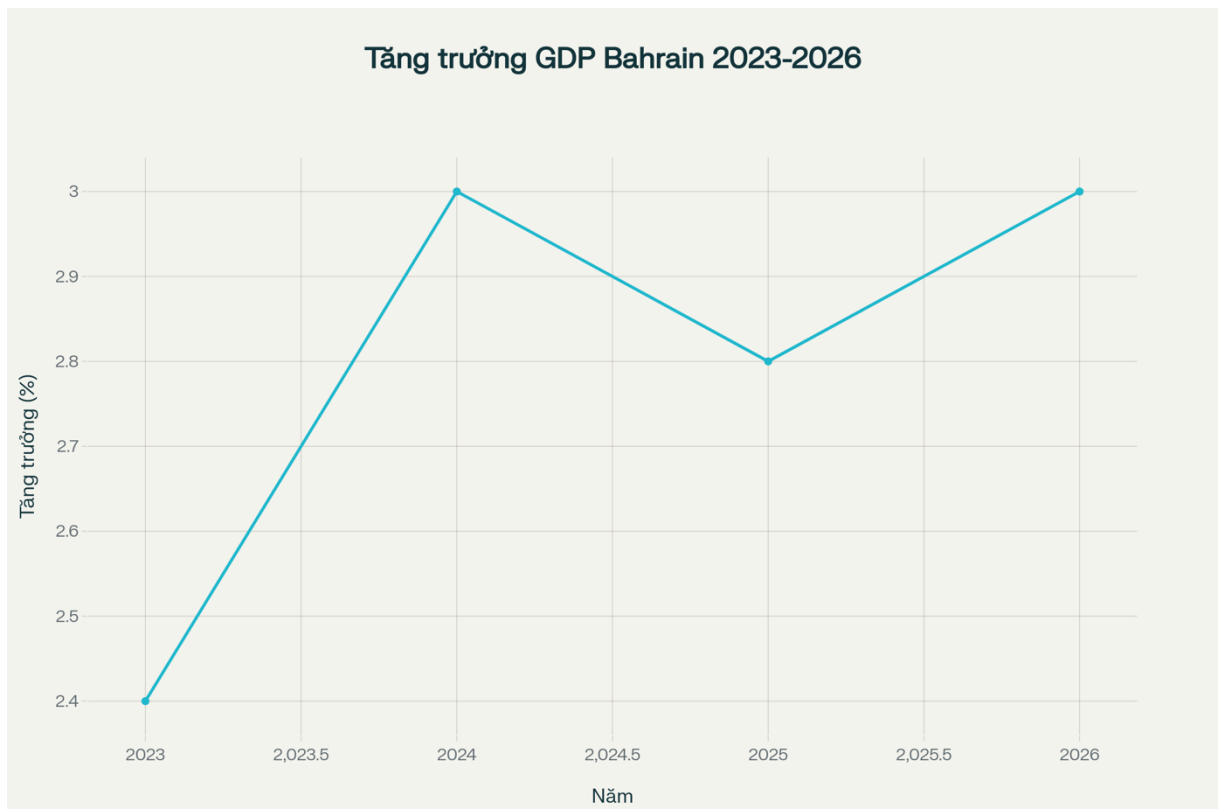
nhằm giữ vững vị thế là một trong những trung tâm kinh tế – tài chính tiên phong tại Trung Đông.

Tỉ lệ tăng trưởng GDP và lạm phát

Dữ liệu về tăng trưởng GDP và lạm phát của Bahrain trong giai đoạn 2023-2026 cho thấy một bức tranh kinh tế vĩ mô rất tích cực, đặc trưng bởi sự tăng trưởng bền vững và môi trường giá cả cực kỳ ổn định. Đây là những tín hiệu thuận lợi cho các nhà đầu tư và doanh nghiệp đang xem xét thị trường này.

Tỉ lệ tăng trưởng GDP thực tế (%)

Năm	2023	2024 (ước tính)	2025 (dự báo)	2026 (dự báo)
Tăng trưởng GDP (%)	2.4	3.0	2.8	3.0

Theo Báo cáo Triển vọng Kinh tế Thế giới của IMF (tháng 4/2025), tăng trưởng GDP thực của Bahrain đạt 2,4% năm 2023, sau khi phục hồi từ mức thấp do ảnh hưởng của đại dịch và giá dầu biến động. IMF dự báo nền kinh tế Bahrain sẽ tăng tốc lên 3,0% trong năm 2024 nhờ các chính sách tài khóa thận trọng và đầu tư vào cơ sở hạ tầng, trước khi điều chỉnh nhẹ xuống 2,8% năm 2025 do tác động từ quy mô tăng trưởng kinh

tế toàn cầu chậm lại và sau đó hồi phục lên 3,0% năm 2026 nhờ chính sách tiền tệ ổn định và định hướng phát triển công nghiệp dịch vụ. Nguồn World Bank cũng ủng hộ những con số này trong Báo cáo Triển vọng Kinh tế Toàn cầu (Global Economic Prospects) cập nhật quý II/2025, khi nhấn mạnh sự phục hồi của các ngành phi dầu mỏ và xu hướng ổn định của xuất khẩu dịch vụ tài chính tại Bahrain.

Tỷ lệ lạm phát (giá tiêu dùng)

(Nguồn: Dựa trên báo cáo mới nhất của IMF và World Bank, công bố đầu năm 2025)

Năm	Tỷ lệ lạm phát (Giá tiêu dùng,)
2023	0.1
2024 (ước tính)	1.1
2025 (dự báo)	1.5
2026 (dự báo)	1.8

Môi trường giá cả cực kỳ ổn định: Điểm nổi bật nhất trong dữ liệu lạm phát là các con số đều ở mức rất thấp và được kiểm soát tốt.

Năm 2023, lạm phát gần như bằng không (0.1%), cho thấy sự ổn định giá cả tuyệt vời. Trong năm 2024 (1.1%) và dự báo cho 2025-2026 (1.5% - 1.8%), lạm phát có xu hướng tăng nhẹ. Tuy nhiên, đây là một diễn biến hoàn toàn bình thường và lành mạnh, đi đôi với đà tăng trưởng kinh tế mạnh mẽ hơn. Nhu cầu trong nước tăng thúc đẩy giá cả tăng nhẹ, nhưng vẫn nằm trong tầm kiểm soát.

Các yếu tố kiểm soát lạm phát:

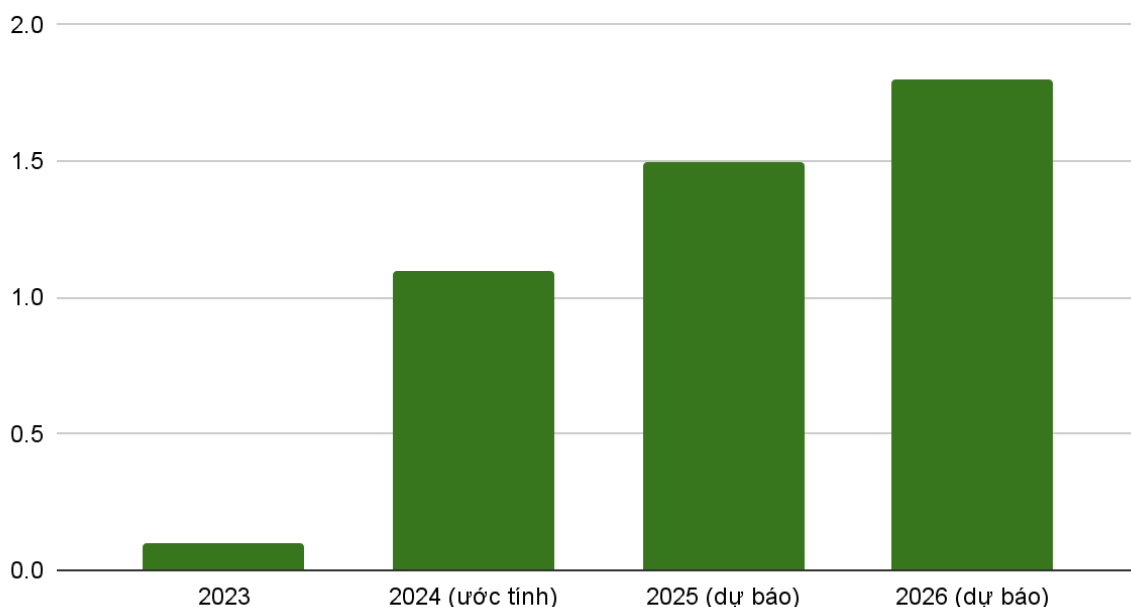
Chính sách tiền tệ hiệu quả: Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB) duy trì chính sách neo tỷ giá đồng Dinar (BHD) vào đồng Đô la Mỹ (USD), giúp kiềm chế lạm phát từ hàng hóa nhập khẩu. Sự ổn định của chuỗi cung ứng: Chính phủ có các biện pháp đảm bảo nguồn cung hàng hóa thiết yếu, góp phần giữ giá cả ổn định.

Tác động của VAT: Mặc dù việc tăng thuế VAT lên 10% có thể gây áp lực lạm phát ban đầu, nhưng tác động này đã được hấp thụ và nền kinh tế đã quay trở lại quỹ đạo lạm phát thấp.

Môi trường lạm phát thấp và có thể dự đoán là một lợi thế cạnh tranh lớn của Bahrain. Nó giúp giảm thiểu rủi ro cho doanh nghiệp về chi phí đầu vào, ổn định sức mua của người tiêu dùng và tạo dựng niềm tin vững chắc cho các nhà đầu tư dài hạn.

Sự kết hợp giữa tăng trưởng GDP bền vững (được thúc đẩy bởi các ngành phi dầu mỏ) và lạm phát được kiểm soát chặt chẽ vẽ nên một bức tranh kinh tế vĩ mô lý tưởng. Bahrain không chỉ cho thấy khả năng phục hồi mà còn chứng tỏ sự thành công trong việc chuyển đổi cơ cấu kinh tế. Đối với các doanh nghiệp Việt Nam, đây là một thị trường hấp dẫn với môi trường kinh doanh ổn định, có thể dự báo và rủi ro vĩ mô ở mức thấp.

Tỉ lệ lạm phát (Giá tiêu dùng, %) của Bahrain

Xếp hạng tín dụng

(Theo báo cáo của Fitch Ratings, Moody's Investors, S&P Global ratings)

1. Mức xếp hạng (B+/B2):

- Mức xếp hạng này thuộc nhóm "không khuyến nghị đầu tư" (non-investment grade) hay còn gọi là "có tính đầu cơ" (speculative). Điều này cho thấy các tổ chức đánh giá rằng Bahrain vẫn còn những rủi ro tín dụng

nhất định, chủ yếu liên quan đến mức nợ công cao và sự phụ thuộc vào nguồn thu từ dầu mỏ, dù đã có nhiều nỗ lực đa dạng hóa.

- Đối với các doanh nghiệp, điều này có nghĩa là chi phí vay vốn của chính phủ và các doanh nghiệp lớn tại Bahrain có thể cao hơn so với các quốc gia có mức xếp hạng tín nhiệm cao hơn.

2. Triển vọng "Ổn định" (Stable Outlook):

- "Triển vọng Ổn định" có nghĩa là cả ba cơ quan xếp hạng đều dự báo rằng vị thế tín dụng của Bahrain sẽ không có khả năng bị hạ cấp trong vòng 12-18 tháng tới.
- Tín hiệu này phản ánh sự ghi nhận của các tổ chức quốc tế đối với các nỗ lực cải cách tài khóa của chính phủ Bahrain, đặc biệt là việc tăng thuế VAT và các biện pháp kiểm soát chi tiêu. Nó cũng cho thấy niềm tin vào sự ổn định của nền kinh tế, được củng cố bởi sự phục hồi của giá dầu và sự hỗ trợ tài chính từ các đối tác trong khối GCC.

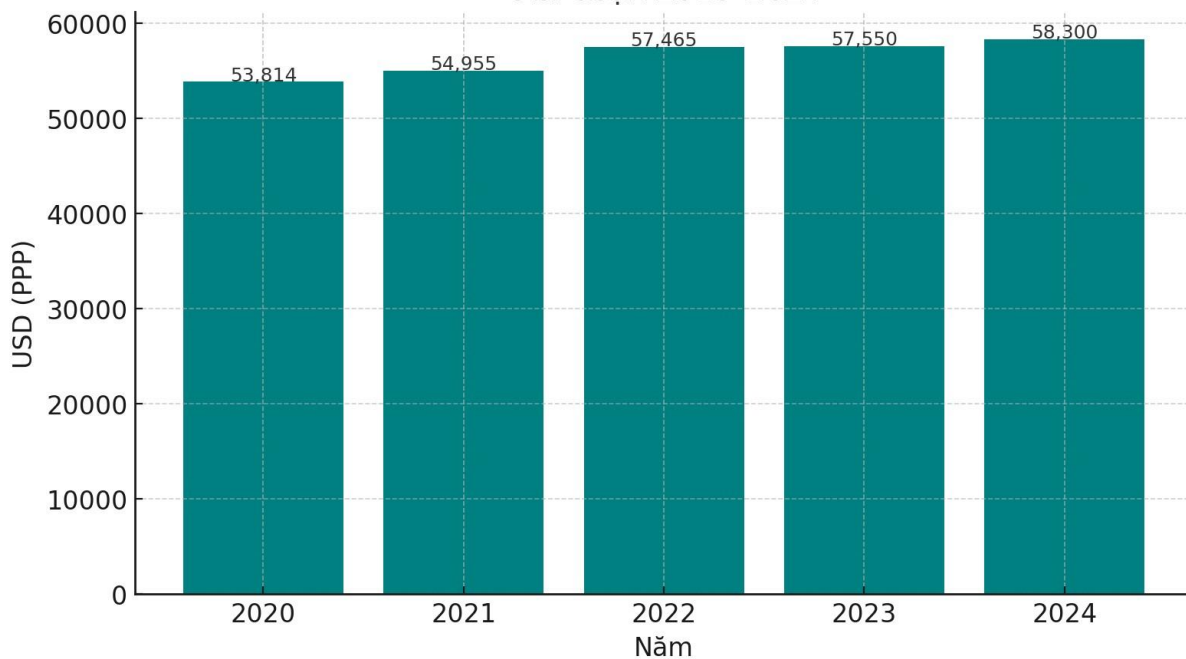
Mặc dù xếp hạng tín dụng của Bahrain vẫn còn ở mức đầu cơ, "Triển vọng Ổn định" là một tín hiệu mạnh mẽ về sự cải thiện và giảm thiểu rủi ro. Điều này tạo ra một môi trường kinh doanh dễ dự báo hơn, tăng cường niềm tin cho các nhà đầu tư và đối tác thương mại. Nó cho thấy chính phủ đang đi đúng hướng trong việc quản lý kinh tế vĩ mô, củng cố vị thế tài chính và tạo nền tảng vững chắc cho tăng trưởng bền vững trong tương lai.

GDP bình quân đầu người (sức mua tương đương)

(Nguồn: World Bank và CEIC)

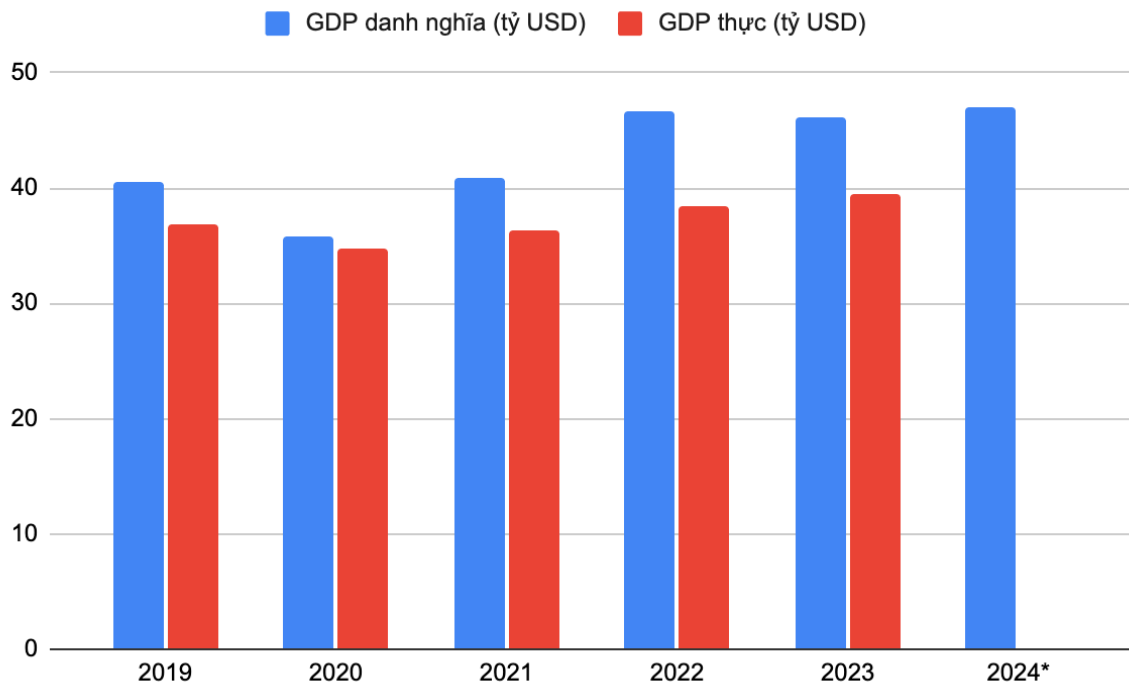
Năm	GDP bình quân đầu người (PPP, USD)
2020	53,814
2021	54,955
2022	57,465
2023	57,550
2024	58,300 (ước tính)

GDP bình quân đầu người của Bahrain (PPP, USD)
Giai đoạn 2020-2024

Cập nhật **GDP danh nghĩa và GDP thực của Bahrain** từ năm 2019 đến năm 2024, các dữ liệu được lấy từ **Worldometer, CEIC và World Economics**

Năm	GDP danh nghĩa (tỷ USD)	GDP thực (tỷ USD)	Tăng trưởng GDP thực
2019	40.45	36.91	+2.05%
2020	35.84	34.72	+5.91%
2021	40.84	36.24	+4.35%
2022	46.68	38.4	+5.98%
2023	46.08	39.55	+2.98%
2024*	47	—	—

Trong giai đoạn 2020–2025, kinh tế Bahrain ghi nhận xu hướng phục hồi ổn định sau cú sốc do đại dịch COVID-19. GDP danh nghĩa của nước này tăng từ 35,84 tỷ USD năm 2020 lên khoảng 49 tỷ USD (ước tính 2025), phản ánh sự phục hồi vững chắc về quy mô nền kinh tế. Song song đó, GDP thực (đã điều chỉnh lạm phát) cũng cải thiện từ mức đáy 34,7 tỷ USD năm 2020 lên gần 40 tỷ USD năm 2023, với tốc độ tăng trưởng thực dao động từ 3–6%/năm trong giai đoạn 2021–2023, trước khi có dấu hiệu chững lại nhẹ vào năm 2024. Ở góc độ thu nhập bình quân, GDP bình quân đầu người theo sức mua tương đương (PPP) cũng phục hồi đều đặn, từ 53.814 USD năm 2020 lên 58.300 USD vào năm 2024, phản ánh mức sống và năng lực tiêu dùng của người dân được cải thiện. Mức thu nhập cao, kết hợp với nền tảng phi dầu khí ngày càng mở rộng, cho thấy Bahrain đang duy trì ổn định kinh tế vĩ mô trong bối cảnh nhiều thách thức tài chính và cạnh tranh khu vực.

Chỉ số dễ dàng kinh doanh

Chỉ số Môi trường Kinh doanh

Kể từ năm 2021, Ngân hàng Thế giới đã ngừng công bố báo cáo "Doing Business" (Dễ dàng Kinh doanh). Trong báo cáo cuối cùng được phát hành vào năm 2020, Bahrain đã đạt được những kết quả rất ấn tượng, xếp hạng thứ 43 trên 190 quốc gia. Đáng chú ý, Bahrain được công nhận là một trong 10 nền kinh tế có nhiều cải cách nhất trên toàn cầu, cho thấy nỗ lực vượt bậc của chính phủ trong việc tạo thuận lợi cho doanh nghiệp.

Hiện tại, các tổ chức thường tham chiếu đến các chỉ số khác để đánh giá môi trường kinh doanh. Một trong những chỉ số uy tín là Chỉ số Tự do Kinh tế (Index of Economic Freedom) do Quỹ Heritage công bố. Theo báo cáo năm 2024, Bahrain đạt điểm tổng thể

là 63.7 trên 100, xếp hạng thứ 54 trên thế giới và thứ 4 trong khu vực Trung Đông & Bắc Phi. Điểm số này xếp Bahrain vào nhóm các nền kinh tế "Tự do ở mức độ vừa phải" (Moderately Free) và khẳng định vị thế là một trong những môi trường kinh doanh cởi mở hàng đầu trong khu vực. Nguồn thông tin này được lấy từ báo cáo "2024 Index of Economic Freedom" của Heritage Foundation.

Các sản phẩm nông nghiệp và công nghiệp chính

Do điều kiện tự nhiên khắc nghiệt, nông nghiệp chỉ đóng góp một phần nhỏ vào GDP và Bahrain phải nhập khẩu phần lớn lương thực. Các sản phẩm nông nghiệp chính bao gồm chà là, thịt gia cầm, sữa, rau quả (như cà chua), và thịt cừu.

Ngược lại, ngành công nghiệp và dịch vụ rất phát triển. Các sản phẩm công nghiệp chính của Bahrain là các sản phẩm từ lọc hóa dầu, luyện nhôm (đây là ngành công nghiệp nặng chủ lực), sản xuất sắt thép, và phân bón. Bên cạnh đó, các lĩnh vực dịch vụ quan trọng bao gồm ngân hàng, đặc biệt là ngân hàng Hồi giáo, bảo hiểm, dịch vụ sửa chữa tàu biển và du lịch.

Tốc độ tăng trưởng sản xuất công nghiệp:

Ngành sản xuất công nghiệp, đặc biệt là lĩnh vực phi dầu mỏ, là một trụ cột quan trọng trong chiến lược đa dạng hóa kinh tế của Bahrain. Dữ liệu gần đây cho thấy sự phục hồi và tăng trưởng ổn định của ngành này.

Theo Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB), chỉ số sản xuất công nghiệp của các ngành phi dầu mỏ đã ghi nhận mức tăng trưởng **3.6%** trong quý đầu tiên của năm 2024 so với cùng kỳ năm trước. Mức tăng trưởng tích cực này chủ yếu được thúc đẩy bởi sự mở rộng của nhà máy luyện nhôm Alba và nhu cầu gia tăng đối với các sản phẩm sản xuất tại địa phương. Nhìn chung, tốc độ tăng trưởng của ngành sản xuất công nghiệp được dự báo sẽ duy trì ở mức ổn định, dao động trong khoảng 2-4% mỗi năm trong giai đoạn 2024-2025, phù hợp với đà tăng trưởng chung của nền kinh tế.

(Nguồn: Dựa trên báo cáo hàng quý của Ngân hàng Trung ương Bahrain và các phân tích kinh tế khu vực)

Lực lượng lao động:

Theo báo cáo mới nhất của Cơ quan Quản lý Thị trường Lao động Bahrain (LMRA), tổng lực lượng lao động tại Bahrain tính đến cuối năm 2024 được ước tính là khoảng **805,000 người**, trong đó lao động nước ngoài chiếm khoảng 77% (khoảng 620,000 người).

Con số này cho thấy sự điều chỉnh của thị trường lao động sau giai đoạn biến động do đại dịch COVID-19, khi một lượng lớn lao động nước ngoài đã rời khỏi đất nước. Hiện tại, lực lượng lao động đang có xu hướng tăng trở lại cùng với đà phục hồi và tăng trưởng của nền kinh tế.

Cơ cấu lao động theo lĩnh vực

Cơ cấu lao động của Bahrain phản ánh rõ nét sự chuyển dịch sang nền kinh tế dựa trên dịch vụ. Số liệu ước tính cho năm 2024 cho thấy sự phân bổ như sau:

- Dịch vụ: 72%
- Công nghiệp: 27%
- Nông nghiệp: 1%

Ngành dịch vụ, bao gồm tài chính, ngân hàng, du lịch và bán lẻ, tiếp tục là ngành sử dụng nhiều lao động nhất và là động lực chính tạo ra việc làm.

Tỷ lệ thất nghiệp (%)

Tỷ lệ thất nghiệp tại Bahrain được duy trì ở mức thấp, đặc biệt là khi chỉ xét đến công dân Bahrain. Đây là một thành công của các chính sách kinh tế và chương trình "Bahrain hóa".

Bảng: Tỷ lệ thất nghiệp (đối với công dân Bahrain)

(Nguồn: Dựa trên báo cáo của Cơ quan Quản lý Thị trường Lao động Bahrain - LMRA)

Thời điểm	Quý 4 2023	Quý 1 2024	Quý 2 2024 (Ước tính)
Tỷ lệ thất nghiệp (%)	5	4.8	4.6

Mức thất nghiệp có xu hướng giảm đều cho thấy một thị trường lao động khỏe mạnh và các chính sách tạo việc làm đang phát huy hiệu quả.

Nông nghiệp và đánh bắt cá

Hiện nay, ngành nông nghiệp và đánh bắt cá của Bahrain vẫn chỉ đóng góp một phần rất nhỏ vào GDP, chiếm khoảng 0,3% tổng sản phẩm quốc nội. Với diện tích đất canh tác được chỉ chiếm hơn 1% tổng diện tích đất liền, Bahrain phụ thuộc lớn vào việc nhập khẩu thực phẩm để đáp ứng nhu cầu trong nước. Tuy nhiên, chính phủ đang nỗ lực thúc đẩy an ninh lương thực thông qua "Chiến lược An ninh Lương thực Quốc gia". Chiến lược này tập trung vào việc áp dụng các công nghệ nông nghiệp hiện đại như canh tác thủy canh (hydroponics) và nuôi trồng thủy sản (aquaculture) để tăng sản lượng nội địa. Các dự án trang trại cá đang được mở rộng nhằm cung cấp các loại cá như cá tráp và cá mú cho thị trường. Mặc dù ngành đánh bắt tự nhiên vẫn đối mặt với thách thức từ ô nhiễm và suy giảm nguồn lợi, việc đầu tư vào nuôi trồng thủy sản bền vững được xem là giải pháp then chốt để giảm sự phụ thuộc vào nhập khẩu và phục hồi ngành thủy sản. Các nông sản chính vẫn bao gồm chà là, rau quả và thức ăn gia súc.

(Nguồn: Cơ quan Thông tin và Chính phủ điện tử Bahrain (iGA), Bộ Các vấn đề Đô thị và Nông nghiệp Bahrain)

Tài nguyên

Ngành năng lượng của Bahrain đã có những bước chuyển mình quan trọng. Mỏ dầu trên đất liền đầu tiên và duy nhất, mỏ Bahrain (trước đây là Awali), tuy đã ở giai đoạn khai thác trưởng thành với sản lượng suy giảm, nhưng vẫn tiếp tục hoạt động nhờ áp dụng các kỹ thuật tăng cường thu hồi dầu (EOR). Một bước đột phá lớn là việc phát hiện mỏ dầu đá phiến và khí đốt khổng lồ Khaleej Al Bahrain vào năm 2018, được ước tính chứa ít nhất 80 tỷ thùng dầu và một lượng lớn khí đốt, đây là phát hiện lớn nhất trong lịch sử nước này. Hiện tại, các đánh giá về khả năng khai thác thương mại của mỏ này vẫn đang được tiến hành.

Ngoài ra, Bahrain tiếp tục nhận một nửa sản lượng từ mỏ dầu ngoài khơi Abu Sa'fah mà họ chia sẻ với Ả Rập Xê Út. Về lọc dầu, "Chương trình Hiện đại hóa Nhà máy lọc dầu Bapco" (BMP), một dự án trị giá hàng tỷ đô la, đã gần hoàn tất, giúp nâng công suất của nhà máy lọc dầu Sitra lên gần 380.000 thùng mỗi ngày, cho phép sản xuất các sản phẩm có giá trị cao hơn và đáp ứng tiêu chuẩn môi trường nghiêm ngặt hơn. Năm 2023, chính phủ đã hợp nhất các công ty dầu khí quốc gia (bao gồm Bapco, Banagas, Nogaholding) thành một thực thể duy nhất mang tên Bapco Energies. Động thái này nhằm tối ưu hóa hoạt động, tăng cường hiệu quả và dẫn dắt quá trình chuyển đổi năng lượng của vương quốc, song song với việc tiếp tục thu hút đầu tư nước ngoài vào lĩnh vực thăm dò và phát triển. Nguồn khí đốt tự nhiên dồi dào từ mỏ Khuff vẫn là nền tảng cho ngành công nghiệp và sản xuất điện của quốc gia.

(Nguồn: Bapco Energies, Ban Kinh tế Bahrain (Bahrain Economic Development Board - EDB))

Sản xuất chế tạo

Ngành sản xuất chế tạo là một trong những trụ cột quan trọng nhất trong chiến lược đa dạng hóa kinh tế của Bahrain, đóng góp khoảng 17,4% vào GDP thực của quốc gia (quý 3 năm 2023). Mặc dù các ngành nghề truyền thống như đóng thuyền, đánh bắt ngọc trai và làm thảm sậy vẫn được bảo tồn như một phần di sản văn hóa, động lực chính của ngành hiện nay đến từ lĩnh vực công nghiệp nặng. Trọng tâm của ngành là ngành công nghiệp nhôm, với công ty Aluminium Bahrain (Alba) là nhà máy luyện nhôm đơn lẻ lớn nhất thế giới bên ngoài Trung Quốc. Việc hoàn thành "Dự án Mở rộng Dây chuyền 6" đã nâng cao đáng kể công suất sản xuất của Alba, củng cố vị thế của Bahrain trên thị trường toàn cầu. Xung quanh Alba là một hệ sinh thái các ngành công nghiệp hạ nguồn, sản xuất các sản phẩm nhôm có giá trị gia tăng cao như dây cáp, và các sản phẩm ép đùn. Bên cạnh đó, các lĩnh vực khác như hóa dầu, chế biến thực phẩm, và sản xuất vật liệu xây dựng cũng đang phát triển mạnh mẽ, được hỗ trợ bởi các khu công nghiệp hiện đại như Khu Đầu tư Quốc tế Bahrain (BIIP) nhằm thu hút đầu tư nước ngoài.

(Nguồn: Ban Kinh tế Bahrain (Bahrain Economic Development Board - EDB), Cơ quan Thông tin và Chính phủ điện tử Bahrain (iGA))

Tài chính

Lĩnh vực dịch vụ tài chính là ngành phi dầu mỏ đóng góp lớn nhất vào GDP của Bahrain, chiếm 17,8% (quý 3 năm 2023), khẳng định vị thế là một trung tâm tài chính hàng đầu và lâu đời nhất tại khu vực Trung Đông. Được quản lý bởi Ngân hàng Trung ương Bahrain (Central Bank of Bahrain - CBB), cơ quan chịu trách nhiệm duy trì sự ổn định tiền tệ và giám sát toàn bộ ngành, lĩnh vực này rất đa dạng và phát triển. Bahrain được công nhận trên toàn cầu là một trung tâm tiên phong về tài chính Hồi giáo, với số lượng lớn nhất các tổ chức tài chính Hồi giáo trên thế giới.

Trong những năm gần đây, Bahrain đã có những bước tiến vượt bậc trong lĩnh vực công nghệ tài chính (FinTech). Việc thành lập Vịnh FinTech Bahrain (Bahrain FinTech Bay) và môi trường "hộp cát pháp lý" (regulatory sandbox) của CBB đã tạo ra một hệ sinh thái sôi động, thu hút các công ty khởi nghiệp và đổi mới từ khắp nơi trên thế giới. Sở Giao dịch Chứng khoán Bahrain (Bahrain Bourse) tiếp tục được hiện đại hóa để tăng cường tính thanh khoản và thu hút các nhà đầu tư quốc tế. Sự kết hợp giữa nền tảng pháp lý vững chắc, kinh nghiệm lâu năm và sự nhanh nhạy trong việc nắm bắt các xu hướng mới đã giúp ngành tài chính Bahrain duy trì sức cạnh tranh và vai trò trung tâm trong nền kinh tế quốc gia.

(Nguồn: Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB), Ban Kinh tế Bahrain (EDB))

Thương mại

Nhập khẩu chính của Bahrain là dầu thô được đưa vào bằng đường ống dưới nước từ Ả Rập Xê Út để được tinh chế. Các mặt hàng nhập khẩu chính khác là máy móc, thực phẩm và hóa chất. Các mặt hàng xuất khẩu chính là các sản phẩm dầu mỏ tinh chế và hàng hóa nhôm. Ả Rập Xê Út là đối tác thương mại chính và Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất, ngoài ra Hoa Kỳ và Nhật Bản cũng là đối tác rất quan trọng.

Dịch vụ

Các dịch vụ, bao gồm hành chính công, quốc phòng và bán lẻ, sử dụng khoảng ba phần năm lực lượng lao động của Bahrain và cũng chiếm khoảng ba phần năm tổng sản phẩm quốc nội (GDP). Ngành dịch vụ, đặc biệt là du lịch, là lĩnh vực phát triển nhanh nhất của nền kinh tế.

Du lịch được chính phủ tích cực thúc đẩy, và với khí hậu ôn hòa và vị trí đẹp, đất nước này là một điểm đến du lịch đang phát triển. Những du khách đến từ các quốc gia vùng Vịnh Ba Tư khác, bảo thủ hơn — chiếm số lượng lớn nhất — bị thu hút bởi xã hội tự do hơn của Bahrain. Du khách từ bên ngoài khu vực đến để tìm hiểu khí hậu của đất nước và để trải nghiệm sự giàu có về văn hóa độc đáo của nó.

Lao động và thuế

Phần lớn lực lượng lao động là nam giới, trong đó phụ nữ chiếm khoảng 1/5 tổng số. Tuy nhiên, phụ nữ được chính phủ khuyến khích làm việc, đặc biệt là để tăng việc làm cho người bản địa. Bắt đầu từ những năm 1970, những người không phải là người Bahrain đã chiếm một phần lớn lực lượng lao động của đất nước; vào cuối thế kỷ 20, 2/3 số người làm việc là người nước ngoài. Không có công đoàn nào ở Bahrain, mặc dù hợp pháp, nhưng không được chính phủ khuyến khích. Tuần làm việc tiêu chuẩn là từ Thứ Bảy đến Thứ Tư.

Bahrain không có thuế thu nhập cá nhân và thuế doanh nghiệp duy nhất của nước này được đánh vào các công ty dầu khí. Thuế tiêu thụ đặc biệt đối với đồ uống có ga, nước tăng lực và các sản phẩm thuốc lá được thực hiện vào năm 2017. Năm 2019, quốc gia này đã thực hiện thuế giá trị gia tăng đối với hầu hết hàng hóa và dịch vụ. Thuế chiếm ít hơn một phần ba doanh thu của cả nước.

Tổng quan thương mại

Bahrain tiếp tục khẳng định vị thế là một trong những nền kinh tế cởi mở và hội nhập sâu rộng nhất trong khu vực Trung Đông và Bắc Phi (MENA). Với vị trí địa lý chiến lược, cơ sở hạ tầng logistics hiện đại và hệ thống tài chính vững mạnh, Bahrain là cửa ngõ lý tưởng để các doanh nghiệp và nhà đầu tư tiếp cận thị trường khu vực GCC rộng lớn và các thị trường quốc tế khác.

Chính sách thương mại của Bahrain đặc biệt hấp dẫn với các ưu đãi vượt trội. Chính phủ cho phép 100% sở hữu nước ngoài đối với hầu hết các hoạt động kinh doanh mà không yêu cầu đối tác địa phương. Môi trường thuế cũng rất cạnh tranh: không có thuế thu nhập doanh nghiệp (ngoại trừ ngành dầu khí), thuế thu nhập cá nhân, thuế tài sản hay thuế trên thặng dư vốn. Đặc biệt, không có bất kỳ hạn chế nào đối với việc hồi hương vốn và lợi nhuận, tạo điều kiện tối đa cho các nhà đầu tư nước ngoài.

Theo Chỉ số Tự do Kinh tế năm 2024 (2024 Index of Economic Freedom) của Quỹ Heritage, Bahrain xếp hạng thứ 4 trong khu vực Trung Đông & Bắc Phi. Vị trí này, chỉ sau các nền kinh tế hàng đầu như UAE và Qatar, cho thấy một môi trường kinh doanh tự do, minh bạch với gánh nặng pháp lý và thuế quan được giữ ở mức thấp. Các điểm mạnh của Bahrain trong chỉ số này bao gồm tự do thương mại, tự do đầu tư và sức khỏe tài chính của chính phủ.

Một minh chứng khác cho sự cởi mở của Bahrain là xếp hạng trong Chỉ số Hiệu suất Logistics (Logistics Performance Index - LPI) 2023 của Ngân hàng Thế giới. Bahrain xếp thứ 34 trên 139 quốc gia, một thứ hạng rất cao cho thấy chất lượng vượt trội của cơ sở hạ tầng thương mại và logistics (cảng biển, sân bay), hiệu quả của quy trình thông quan và năng lực của các nhà cung cấp dịch vụ logistics.

Trong khảo sát Expat Insider 2023 của InterNations, một mạng lưới toàn cầu dành cho người nước ngoài, Bahrain tiếp tục được xếp hạng là một trong những điểm đến hàng đầu thế giới để sinh sống và làm việc. Bahrain đứng đầu toàn cầu về hạng mục "Dễ dàng ổn định cuộc sống" và được đánh giá cao về sự thân thiện của người dân địa phương, chất lượng cuộc sống và môi trường an toàn. Điều này không chỉ thu hút nhân tài quốc tế mà còn tạo ra một môi trường xã hội đa văn hóa, thuận lợi cho giao thương và kinh doanh.

Thách thức thị trường

Mặc dù môi trường kinh doanh tại Bahrain rất cởi mở, các doanh nghiệp và nhà đầu tư nước ngoài vẫn cần lưu ý một số thách thức đặc thù khi thâm nhập và hoạt động tại thị trường này.

1. Tầm quan trọng của Môi quan hệ địa phương

Mặc dù luật pháp không bắt buộc phải có đối tác địa phương trong hầu hết các lĩnh vực, việc xây dựng mối quan hệ tốt với các doanh nhân và cơ quan hữu quan tại Bahrain vẫn là một yếu tố quan trọng. Các doanh nhân địa phương có uy tín và mối liên hệ chặt chẽ với chính phủ đôi khi có thể tạo điều kiện thuận lợi hơn trong việc thúc đẩy các thủ tục hành chính. Việc giải thích và áp dụng một số quy định có thể phụ thuộc vào từng bộ, ngành, và việc có một đối tác am hiểu "luật bất thành văn" có thể là một lợi thế. (Nguồn: Phân tích tổng hợp từ các báo cáo về môi trường kinh doanh tại khu vực GCC)

2. Chính sách "Bahrain hóa" và Thị trường lao động

Chính sách "Bahrain hóa" (Bahrainisation) là một ưu tiên hàng đầu của chính phủ nhằm tăng tỷ lệ công dân Bahrain trong lực lượng lao động. Cơ quan Quản lý Thị trường Lao động (LMRA) áp dụng một hệ thống hạn ngạch, yêu cầu các doanh nghiệp phải sử dụng một tỷ lệ lao động địa phương nhất định, tùy thuộc vào ngành nghề. Mặc dù mục tiêu này là chính đáng, việc tuân thủ đôi khi có thể gây ra sự chậm trễ trong việc xin và gia

hạn giấy phép lao động cho chuyên gia nước ngoài. Các doanh nghiệp không đáp ứng được tỷ lệ này có thể phải chịu các khoản phí bổ sung, làm tăng chi phí hoạt động. (Nguồn: Cơ quan Quản lý Thị trường Lao động Bahrain - LMRA, Báo cáo Môi trường Đầu tư của Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ)

3. Cạnh tranh từ các Doanh nghiệp Nhà nước (SOEs)

Nền kinh tế Bahrain có sự hiện diện đáng kể của các doanh nghiệp nhà nước hoặc có vốn chi phối của nhà nước trong các lĩnh vực chiến lược như dầu khí (Bapco), luyện nhôm (Alba), và viễn thông (Batelco). Các doanh nghiệp này có quy mô lớn và ảnh hưởng sâu rộng, đôi khi tạo ra một môi trường cạnh tranh không hoàn toàn bình đẳng đối với các công ty tư nhân và nước ngoài, đặc biệt trong việc tiếp cận các hợp đồng lớn của chính phủ.

(Nguồn: Báo cáo Môi trường Đầu tư của Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ)

4. Chi phí hoạt động gia tăng

Trong những năm gần đây, một số chi phí hoạt động tại Bahrain đã có xu hướng tăng. Việc tăng thuế VAT lên 10% từ năm 2022 và việc điều chỉnh giá điện, nước theo lộ trình đã làm tăng chi phí đầu vào cho doanh nghiệp. Ngoài ra, chính sách tiền tệ thắt chặt hơn của các ngân hàng trung ương toàn cầu cũng có thể ảnh hưởng đến khả năng tiếp cận vốn vay với chi phí thấp của các doanh nghiệp vừa và nhỏ tại Bahrain. (Nguồn: Phân tích từ các báo cáo kinh tế của IMF và Ngân hàng Thế giới)

Cơ hội thị trường

Thị trường Bahrain, với định hướng chiến lược rõ ràng đang mở ra nhiều cơ hội hấp dẫn cho các nhà đầu tư và doanh nghiệp nước ngoài, đặc biệt trong các lĩnh vực phi dầu mỏ. Chính phủ Bahrain đã và đang tích cực triển khai các chính sách nhằm đa dạng hóa nền kinh tế, tạo ra một môi trường kinh doanh thông thoáng và cạnh tranh. Các cơ hội đáng chú ý nhất tập trung vào những lĩnh vực sau:

1. Dịch vụ tài chính và công nghệ tài chính (FinTech):

Bahrain đã khẳng định vị thế là một trung tâm tài chính hàng đầu trong khu vực, và hiện đang dẫn đầu cuộc cách mạng FinTech. Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB) đã xây dựng một khung pháp lý tiên bộ, bao gồm môi trường thử nghiệm pháp lý (Regulatory Sandbox), luật về ngân hàng mở (Open Banking) và các quy định về tài sản mã hóa. Điều này đã biến Bahrain FinTech Bay trở thành một hệ sinh thái sôi động, thu hút các công ty khởi nghiệp và các tập đoàn công nghệ tài chính toàn cầu. Cơ hội nằm ở việc cung cấp các giải pháp thanh toán kỹ thuật số, nền tảng cho vay ngang hàng, công nghệ bảo hiểm (InsurTech), và các dịch vụ tài chính Hồi giáo dựa trên công nghệ. (Nguồn: Bahrain Economic Development Board - EDB, Central Bank of Bahrain).

2. Sản xuất và công nghiệp:

Trọng tâm của ngành công nghiệp Bahrain là ngành sản xuất nhôm, với Công ty Nhôm Bahrain (Alba) là một trong những nhà máy luyện nhôm lớn nhất thế giới. Việc mở rộng thành công Dây chuyền 6 của Alba đã tạo ra một làn sóng cơ hội mới trong chuỗi giá trị hạ nguồn. Các doanh nghiệp có thể tìm thấy cơ hội trong việc sản xuất các sản phẩm nhôm có giá trị gia tăng cao phục vụ cho các ngành ô tô, hàng không, xây dựng và bao bì. Ngoài ra, các lĩnh vực sản xuất thực phẩm và đồ uống, dược phẩm và thiết bị y tế cũng đang được chính phủ khuyến khích phát triển. (Nguồn: Alba, Bộ Công nghiệp và Thương mại Bahrain).

3. Logistics và giao nhận:

Tận dụng vị trí địa lý chiến lược tại trung tâm Vùng Vịnh, Bahrain là một cửa ngõ logistics lý tưởng để tiếp cận thị trường Ả Rập Xê-út và các nước GCC khác. Cơ sở hạ tầng hiện đại, bao gồm Cảng Khalifa Bin Salman, Sân bay Quốc tế Bahrain (đã được mở rộng gần đây) và Khu Logistics Bahrain (BLZ), cung cấp một nền tảng hiệu quả cho các hoạt động kho bãi, phân phối và các dịch vụ logistics bên thứ ba (3PL). Các công ty chuyên về logistics thông minh, kho lạnh, và thương mại điện tử xuyên biên giới sẽ tìm thấy một thị trường đầy tiềm năng. (Nguồn: Ministry of Transportation and Telecommunications, Bahrain).

4. Kinh tế số và công nghệ thông tin (ICT):

Chuyển đổi số là một ưu tiên hàng đầu của chính phủ Bahrain. Với mạng lưới 5G phủ sóng toàn quốc và chính sách ưu đãi cho các công ty công nghệ, Bahrain đã thu hút được các khoản đầu tư lớn, điển hình là việc Amazon Web Services (AWS) đặt trung tâm dữ liệu (data center region) đầu tiên của Trung Đông tại đây. Cơ hội rộng mở trong các lĩnh vực điện toán đám mây, an ninh mạng, phân tích dữ liệu lớn, trí tuệ nhân tạo (AI), và phát triển các giải pháp phần mềm cho cả khu vực công và tư nhân. (Nguồn: Information & eGovernment Authority, Bahrain).

5. Năng lượng và năng lượng tái tạo:

Mặc dù việc phát hiện ra mỏ dầu khí đá phiến Khaleej Al Bahrain vào năm 2018 mang lại tiềm năng dài hạn, việc khai thác đòi hỏi công nghệ phức tạp và đầu tư lớn. Tuy nhiên, cơ hội trước mắt và bền vững hơn nằm ở lĩnh vực năng lượng tái tạo. Bahrain đã đặt mục tiêu đạt 10% sản lượng năng lượng từ các nguồn tái tạo vào năm 2035. Điều này tạo ra cơ hội cho các dự án năng lượng mặt trời, các giải pháp về hiệu quả năng lượng và công nghệ lưới điện thông minh. (Nguồn: Sustainable Energy Authority - SEA, Bahrain).

6. Du lịch và dịch vụ:

Ngành du lịch Bahrain đang phục hồi mạnh mẽ sau đại dịch, với chiến lược tập trung vào việc thu hút khách du lịch từ các thị trường lân cận và quốc tế. Các cơ hội đầu tư nằm ở việc phát triển các khu nghỉ dưỡng, khách sạn, các điểm tham quan văn hóa, và đặc biệt là du lịch hội nghị, hội thảo và triển lãm (MICE). Việc đăng cai tổ chức các sự kiện quốc tế lớn như giải đua xe Công thức 1 (F1 Grand Prix) cũng tạo ra nhu cầu lớn về các dịch vụ khách sạn và giải trí. (Nguồn: Bahrain Tourism and Exhibitions Authority - BTEA).

Tiếp cận thị trường

Chính phủ Bahrain đã nỗ lực số hóa và đơn giản hóa các thủ tục gia nhập thị trường, tạo ra một môi trường thông thoáng và dễ tiếp cận cho các doanh nghiệp quốc tế.

1. Cổng đăng ký và hỗ trợ chính thức:

Cổng thông tin đăng ký kinh doanh quốc gia Sijilat (là công cụ một cửa, cho phép các nhà đầu tư thực hiện hầu hết các thủ tục thành lập doanh nghiệp, đăng ký và xin cấp phép trực tuyến. Đối với các nhà đầu tư nước ngoài, Ủy ban Phát triển Kinh tế Bahrain (EDB) đóng vai trò là cơ quan xúc tiến và là đầu mối liên lạc đầu tiên, cung cấp các dịch vụ tư vấn, hỗ trợ và kết nối toàn diện, hoàn toàn miễn phí.

2. Tầm quan trọng của đối tác và hiện diện tại địa phương:

Mặc dù việc thành lập doanh nghiệp 100% vốn nước ngoài là khả thi, việc hợp tác với một đối tác địa phương uy tín vẫn là một chiến lược được khuyến khích mạnh mẽ. Một đối tác am hiểu không chỉ giúp doanh nghiệp vượt qua các rào cản hành chính tiềm tàng mà còn cung cấp những hiểu biết sâu sắc về văn hóa tiêu dùng, mạng lưới phân phối và định giá sản phẩm. Duy trì sự hiện diện trên thực địa, dù là văn phòng đại diện hay các chuyên công tác thường xuyên, sẽ thể hiện cam kết lâu dài và giúp củng cố lòng tin với các đối tác.

3. Xây dựng mối quan hệ:

Trong văn hóa kinh doanh tại Bahrain, các mối quan hệ cá nhân và lòng tin là nền tảng cho sự thành công bền vững. Các quyết định kinh doanh lớn thường được đưa ra dựa trên sự tin tưởng vào con người hơn là các điều khoản trên giấy tờ. Do đó, việc đầu tư thời gian để xây dựng và nuôi dưỡng các mối quan hệ thông qua giao tiếp trực tiếp, thường xuyên là yếu tố then chốt để mở rộng và phát triển kinh doanh tại thị trường này.

4. Sáng kiến "Giấy phép Vàng" cho các nhà đầu tư lớn:

Đặc biệt, đối với các dự án đầu tư chiến lược quy mô lớn, Bahrain đã giới thiệu sáng kiến 'Giấy phép Vàng' (Golden License). Chương trình này cung cấp một gói ưu đãi vượt trội, bao gồm quy trình phê duyệt nhanh chóng, ưu tiên trong việc phân bổ đất đai, và sự hỗ trợ trực tiếp từ các bộ ngành của chính phủ, nhằm thu hút các dự án có tác động lớn đến nền kinh tế (Nguồn: Bahrain Economic Development Board - EDB).

Môi trường chính trị

Vương quốc Bahrain duy trì một môi trường chính trị ổn định, với sự tập trung cao độ của chính phủ vào cải cách kinh tế và thu hút đầu tư. Mặc dù quốc gia này đã trải qua một giai đoạn bất ổn đáng kể sau các cuộc biểu tình năm 2011, tình hình an ninh đã được củng cố vững chắc trong những năm gần đây. Chính phủ đã thực thi các biện pháp nhằm ổn định chính trị, bao gồm cả việc tái cấu trúc các hoạt động của phe đối lập.

Hiện tại, các cuộc biểu tình quy mô lớn không còn diễn ra, và các hoạt động chính trị chủ yếu diễn ra trong khuôn khổ các thể chế chính thức. Các cuộc bầu cử Nghị viện được tổ chức định kỳ 4 năm một lần, gần đây nhất là vào tháng 11 năm 2022, cho thấy

sự tiếp diễn của các quy trình chính trị. Trọng tâm của chính phủ đã chuyển dịch rõ rệt sang việc thực hiện các mục tiêu trong "Tầm nhìn Kinh tế 2030", ưu tiên sự bền vững tài khóa, đa dạng hóa kinh tế và nâng cao môi trường kinh doanh.

Điều quan trọng cần nhấn mạnh là các căng thẳng chính trị, nếu có, mang tính chất nội bộ và không nhắm vào cộng đồng người nước ngoài hay các lợi ích kinh doanh quốc tế. An toàn và an ninh cho các nhà đầu tư, chuyên gia và du khách nước ngoài luôn được đảm bảo ở mức độ cao. Do đó, môi trường chính trị hiện tại được xem là thuận lợi và an toàn cho các hoạt động thương mại và đầu tư.

Chính sách lao động

Chính sách lao động của Bahrain đã có nhiều thay đổi và cập nhật quan trọng kể từ năm 2019, tập trung vào việc bảo vệ quyền lợi người lao động, tăng cường tính cạnh tranh của lao động trong nước và hiện đại hóa thị trường lao động.

1. Khung pháp lý và Bảo vệ Người lao động

Luật Lao động cơ bản vẫn là Luật Lao động cho Khu vực Tư nhân số 36 năm 2012. Tuy nhiên, nhiều cải cách quan trọng đã được thực thi:

- **Hệ thống Bảo vệ Tiền lương (Wage Protection System - WPS):** Được triển khai theo từng giai đoạn, hệ thống này yêu cầu các nhà tuyển dụng trong khu vực tư nhân phải trả lương cho nhân viên thông qua các kênh điện tử (ngân hàng, tổ chức tài chính được cấp phép). Điều này đảm bảo việc trả lương đúng hạn và minh bạch, đặc biệt là cho lao động nước ngoài. **Nguồn:** Cơ quan Quản lý Thị trường Lao động (LMRA) và Ngân hàng Trung ương Bahrain.
- **Bảo vệ Lao động giúp việc gia đình:** Luật số 36 năm 2012 đã bao gồm cả lao động giúp việc gia đình, yêu cầu hợp đồng lao động rõ ràng. Gần đây, Bahrain đã giới thiệu **Hệ thống Bảo hiểm Tùy chọn cho Lao động Giúp việc Gia đình** vào năm 2021. Hệ thống này cung cấp các quyền lợi bảo hiểm (như bồi thường khi chủ lao động không trả lương, chi phí hồi hương, tai nạn lao động) cho nhóm lao động này. **Nguồn:** Nghị quyết số (1) năm 2021 của LMRA.
- **Tăng tính linh hoạt cho Lao động nước ngoài:** Bahrain là một trong những quốc gia tiên phong trong khu vực Vùng Vịnh cải cách hệ thống bảo lãnh (Kafala). Người lao động nước ngoài có thể chuyển đổi nhà tuyển dụng sau khi hoàn thành một năm làm việc mà không cần sự đồng ý của chủ lao động hiện tại, miễn là họ tuân thủ các thủ tục thông báo. **Nguồn:** Báo cáo Môi trường Đầu tư 2023 của Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ (U.S. Department of State).

2. Thống kê Lao động Mới nhất

Các số liệu từ năm 2019 đã thay đổi đáng kể:

- Tổng lực lượng lao động: Tính đến Quý 3 năm 2023, tổng số lao động tại Bahrain là 798.547 người.
- Phân bổ lao động: Trong đó, có 623.116 lao động nước ngoài và 175.431 lao động là người Bahrain. Tỷ lệ lao động nước ngoài chiếm khoảng 78% tổng lực lượng lao động.
- Tỷ lệ thất nghiệp: Tỷ lệ thất nghiệp của người Bahrain đã tăng nhẹ sau đại dịch COVID-19 nhưng đang có xu hướng giảm. Theo số liệu mới nhất của Cơ quan Thông tin và Chính phủ điện tử (IGA), tỷ lệ thất nghiệp trong công dân Bahrain là 5,4% vào cuối năm 2022.
- Giấy phép lao động: Số lượng giấy phép lao động mới cấp cho lao động nước ngoài trong Quý 3 năm 2023 là **54.275**.

Nguồn: Báo cáo Chỉ số Thị trường Lao động Quý 3 năm 2023 của Cơ quan Quản lý Thị trường Lao động (LMRA).

3. Chính sách "Bahrain hóa" (Bahrainization) và Tầm nhìn Kinh tế 2030

Chính sách "Bahrain hóa" vẫn là trọng tâm của chính phủ, được thúc đẩy mạnh mẽ hơn thông qua các biện pháp mới:

- **Ưu tiên tuyển dụng:** Chính phủ tiếp tục ưu tiên tuyển dụng người Bahrain trong các lĩnh vực chiến lược như y tế, giáo dục, tài chính và công nghệ thông tin. Các công ty hoạt động trong những lĩnh vực này phải chứng minh nỗ lực tuyển dụng người Bahrain trước khi được cấp phép cho lao động nước ngoài.
- **Tăng phí lao động nước ngoài:** Phí lao động đối với người nước ngoài đã được điều chỉnh để khuyến khích các công ty thuê lao động địa phương. Các công ty vượt hạn ngạch Bahrain hóa phải chịu mức phí cao hơn.
- **Vai trò của Tamkeen:** Tổ chức Tamkeen (Quỹ Lao động) tiếp tục đóng vai trò then chốt bằng cách cung cấp các chương trình hỗ trợ tài chính cho doanh nghiệp để tuyển dụng và đào tạo người Bahrain. Các chương trình nổi bật bao gồm hỗ trợ lương, trợ cấp đào tạo và phát triển kỹ năng cho phù hợp với nhu cầu thị trường.

Nguồn: Website chính thức của Tamkeen và các thông cáo báo chí của Chính phủ Bahrain.

4. Quyền công đoàn và giải quyết tranh chấp

- Luật pháp Bahrain tiếp tục công nhận quyền thành lập công đoàn và thương lượng tập thể theo Luật Công đoàn năm 2002 (sửa đổi năm 2012).

- Tuy nhiên, các hạn chế vẫn còn tồn tại. Người lao động trong các lĩnh vực thiết yếu (an ninh, hàng không, bệnh viện) bị cấm đình công. Chính phủ có quyền lựa chọn liên đoàn đại diện cho người lao động tại các diễn đàn quốc tế.
- Bộ Lao động và Phát triển Xã hội (nay là Bộ Lao động) vẫn là cơ quan trung gian giải quyết các tranh chấp lao động. Các vụ việc không giải quyết được có thể được đưa ra Tòa án.

Nguồn: Báo cáo Nhân quyền của Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ; Báo cáo của Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO).

5. Chấm dứt hợp đồng và trợ cấp thất nghiệp

- Chấm dứt hợp đồng: Các quy định về chấm dứt hợp đồng trong trường hợp đóng cửa cơ sở kinh doanh vẫn được áp dụng theo Luật Lao động 2012. Người sử dụng lao động phải thông báo cho Bộ Lao động và người lao động bị ảnh hưởng, đồng thời trả tiền bồi thường dựa trên thâm niên làm việc.
- Trợ cấp thất nghiệp: Hệ thống bảo hiểm thất nghiệp, được tài trợ bởi khoản khấu trừ 1% lương của tất cả người lao động (cả người Bahrain và người nước ngoài), vẫn hoạt động hiệu quả và là một trụ cột an sinh xã hội quan trọng.

Nguồn: Bộ Lao động Bahrain, Luật Bảo hiểm Xã hội.

Chương 3: QUAN HỆ VIỆT NAM – BAHRAIN

Quan hệ ngoại giao giữa Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam và Vương quốc Bahrain được thiết lập vào ngày 31 tháng 3 năm 1995, đánh dấu bước khởi đầu cho sự hợp tác song phương giữa hai quốc gia. Tuy nhiên, sau gần ba thập kỷ quan hệ ngoại giao, hai nước vẫn chưa có nhiều chuyến thăm cấp cao, và cho đến nay chưa từng có chuyến thăm cấp Nhà nước hoặc Chính phủ chính thức giữa hai bên.

1. CHUYẾN THĂM CỦA PHÓ THỦ TƯỚNG THƯỜNG TRỰC NGUYỄN SINH HÙNG (THÁNG 12/2007)

1.1. Bối cảnh và ý nghĩa chuyến thăm

Từ ngày 7 đến 14 tháng 12 năm 2007, Phó Thủ tướng Thường trực Nguyễn Sinh Hùng đã thực hiện chuyến thăm chính thức ba nước vùng Vịnh gồm Vương quốc Oman, Nhà nước Qatar và Vương quốc Bahrain. Đây là chuyến thăm cấp cao đầu tiên của lãnh đạo Chính phủ Việt Nam đến các quốc gia vùng Vịnh này, thể hiện quyết tâm của Việt Nam trong việc mở rộng quan hệ hợp tác với khu vực Trung Đông. Chuyến thăm được thực hiện trong bối cảnh Việt Nam chọn năm 2008 là năm trọng điểm trong quan hệ hợp tác với khu vực Trung Đông.

Đoàn công tác của Phó Thủ tướng bao gồm đại diện các Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Lao động Thương binh và Xã hội, cùng với Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) và nhiều doanh nghiệp lớn như Tập đoàn Dầu khí Việt Nam, Tổng công ty Đầu tư và Kinh doanh vốn Nhà nước (SCIC). Sự tham gia của các đơn vị này cho thấy chuyến thăm không chỉ mang tính chính trị mà còn chú trọng đến hợp tác kinh tế thương mại và đầu tư.

1.2. Các cuộc tiếp xúc cấp cao tại Bahrain

Tại Bahrain (ngày 12-13 tháng 12 năm 2007), Phó Thủ tướng Nguyễn Sinh Hùng đã có các cuộc gặp quan trọng với lãnh đạo cấp cao của Bahrain.

Cuộc tiếp của Thủ tướng Bahrain Sheikh Khalifa Bin Salam Al Khalifa: Thủ tướng Bahrain nhấn mạnh rằng chuyến thăm của Phó Thủ tướng Việt Nam đã được Chính phủ Bahrain mong đợi từ rất lâu. Ông khẳng định Việt Nam là đất nước trong khu vực Đông Nam Á mà Bahrain rất mong muốn được mở rộng quan hệ, và hy vọng với chuyến thăm này, cả hai bên sẽ tìm ra những biện pháp để đưa mối quan hệ song phương lên tầm cao mới.

Cuộc làm việc với Phó Thủ tướng Bahrain Sheikh Mohamed bin Mubarak Al Khalifa: Phó Thủ tướng Bahrain khẳng định không chỉ Bahrain mà cả thế giới đều đang quan tâm đến Việt Nam, sẵn sàng hợp tác với Việt Nam trên mọi phương diện, kể cả hợp tác trên trường quốc tế.

Phó Thủ tướng Nguyễn Sinh Hùng cảm ơn sự đón tiếp nồng hậu và chân tình của Thủ tướng cũng như của nhân dân Bahrain dành cho đoàn, đồng thời chúc mừng Bahrain đã và đang thành công trong sự nghiệp xây dựng đất nước. Phó Thủ tướng trân trọng chuyển lời chào của Chủ tịch nước Nguyễn Minh Triết và Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng tới Quốc vương và Thủ tướng Bahrain.

1.3. Các văn kiện hợp tác được ký kết

Trong khuôn khổ chuyến thăm, hai bên đã ký kết ba văn kiện hợp tác quan trọng:

- **Thỏa thuận hợp tác giữa hai Bộ Ngoại giao** (Bản ghi nhớ hợp tác năm 2007)
- **Thỏa thuận hợp tác kinh tế, thương mại và khoa học-kỹ thuật**
- **Thỏa thuận hợp tác giữa hai Phòng Thương mại và Công nghiệp**

Việc ký kết các văn kiện này tạo nên hành lang pháp lý quan trọng để doanh nghiệp hai nước tìm hiểu thị trường của nhau và thúc đẩy quan hệ thương mại với tinh thần hai bên cùng có lợi.

1.4. Cam kết hợp tác cụ thể

Về giao thông hàng không: Hai bên nhất trí thiết lập đường bay thẳng giữa Việt Nam và Bahrain, tạo điều kiện thuận lợi cho việc trao đổi thương mại và du lịch.

Về đầu tư: Bahrain cam kết sẽ tổ chức đoàn doanh nghiệp đến Việt Nam để tìm hiểu thị trường và đầu tư vào nhiều lĩnh vực, bao gồm:

- Hóa dầu và công nghiệp
- Nhà máy điện
- Khu công nghiệp cao cấp
- Du lịch
- Cơ sở hạ tầng (sân bay, bến cảng)
- Dịch vụ tài chính và ngân hàng

Với ưu thế là trung tâm tài chính tại khu vực Trung Đông, 70% giao dịch tài chính tại Trung Đông được thực hiện thông qua Bahrain và hiện có hơn 300 cơ quan tài chính, ngân hàng tại nước này. Đầu tư vào lĩnh vực dịch vụ tài chính và ngân hàng tại Việt Nam được xác định là hướng hợp tác mà Bahrain rất quan tâm.

Về thương mại: Chính phủ hai nước thỏa thuận tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp trong hợp tác kinh tế thương mại, đặc biệt trong những lĩnh vực Việt Nam có tiềm năng như:

- Xuất khẩu: hàng nông sản, thủy hải sản, gạo, hạt tiêu, rau quả, sản phẩm gỗ, mây tre đan, dệt may, giày dép, linh kiện điện tử, gốm sứ, vật liệu xây dựng
- Xuất khẩu lao động
- Nhập khẩu từ Bahrain: sản phẩm kim loại, xăng dầu, phân bón, hóa chất

Phó Thủ tướng đề nghị hai bên tăng cường trao đổi các đoàn doanh nghiệp, tham gia hội chợ triển lãm quốc tế hàng năm được tổ chức tại thủ đô hai nước, và tăng cường trao đổi thông tin về mọi mặt.

Về xuất khẩu lao động: Mặc dù tại thời điểm đó Việt Nam vẫn chưa chính thức thiết lập quan hệ về xuất khẩu lao động với Bahrain, nhưng đã có khá nhiều lao động Việt

Nam đang làm việc tại nước này. Chuyến thăm đã mở ra cơ hội cho việc mở rộng thị trường lao động Việt Nam tại khu vực vùng Vịnh.

1.5. Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam-Bahrain

Phó Thủ tướng Nguyễn Sinh Hùng đã tham dự Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam-Bahrain và Lễ ký kết hợp đồng thương mại giữa VCCI và Phòng Thương mại và Công nghiệp Bahrain. Thông qua diễn đàn này, các doanh nghiệp Việt Nam và Bahrain có điều kiện tìm hiểu thị trường hai nước và năng lực của mỗi bên, từ đó thúc đẩy quan hệ thương mại.

Tại diễn đàn, Phó Thủ tướng đã thông báo Chính phủ hai nước nhất trí tạo các hành lang pháp lý quan trọng để doanh nghiệp hai nước tìm hiểu thị trường của nhau. Ông cũng đánh giá cao thành công của liên doanh giữa Bahrain với Ả-rập Xê-út trong dự án thép Zamil Steel tại Việt Nam, cho rằng đây sẽ là kinh nghiệm quý báu để các doanh nghiệp hai nước đẩy mạnh hợp tác.

1.6. Đánh giá kết quả chuyến thăm

Chiều ngày 13 tháng 12 năm 2007, Phó Thủ tướng Nguyễn Sinh Hùng có buổi làm việc với Ủy ban Phát triển Kinh tế Bahrain trước khi rời Bahrain, kết thúc tốt đẹp chuyến thăm ba nước vùng Vịnh. Phó Thủ tướng đánh giá chuyến thăm "đạt kết quả vượt dự kiến" và là "một thành công mới" trong việc mở rộng quan hệ quốc tế của Việt Nam. Theo Phó Thủ tướng, có ba việc đạt được ngoài dự kiến về cả Oman, Qatar và Bahrain, thể hiện sự thành công toàn diện của chuyến công tác.

2. CHUYẾN THĂM CỦA THỨ TRƯỞNG BỘ NGOẠI GIAO PHẠM QUANG HIỆU (THÁNG 2/2023)

2.1. Tham vấn chính trị cấp Thứ trưởng lần thứ nhất

Từ ngày 11 đến 12 tháng 2 năm 2023, Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Phạm Quang Hiệu đã thăm Bahrain và đồng chủ trì Tham vấn chính trị cấp Thứ trưởng lần thứ nhất giữa hai Bộ Ngoại giao với Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Bahrain, Hoàng thân Abdulla bin Ahmed Al Khalifa. Đây là sự kiện ngoại giao quan trọng, đánh dấu lần đầu tiên Bộ Ngoại giao hai nước tổ chức họp Tham vấn chính trị kể từ khi ký Bản ghi nhớ hợp tác năm 2007.

Chuyến thăm được thực hiện theo sự đồng ý của Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính, thể hiện tầm quan trọng mà Việt Nam dành cho quan hệ với Bahrain. Việc triển khai cơ chế tham vấn chính trị giữa hai Bộ Ngoại giao là bước tiến quan trọng trong việc thể chế hóa quan hệ song phương và tạo khuôn khổ cho hợp tác lâu dài.

2.2. Các cuộc gặp song phương

Trong khuôn khổ chuyến thăm Bahrain, Thứ trưởng Phạm Quang Hiệu đã có các cuộc gặp quan trọng với lãnh đạo các cơ quan chức năng của Bahrain:

Gặp Thứ trưởng Bộ Công nghiệp và Thương mại Hoàng thân Hamad bin Salman Al Khalifa: Tại cuộc gặp này, Thứ trưởng Phạm Quang Hiệu đề nghị Bộ Công nghiệp và Thương mại Bahrain tiếp tục tạo điều kiện thuận lợi cho hàng hóa Việt Nam xuất khẩu sang Bahrain.

Gặp Phó Chủ tịch Hội đồng Kinh doanh ASEAN-Bahrain Feryal Abdullah Nass:

Cuộc gặp tập trung vào việc thúc đẩy hợp tác giữa cộng đồng doanh nghiệp hai bên và vai trò của Hội đồng Kinh doanh ASEAN-Bahrain trong việc kết nối doanh nghiệp.

2.3. Đánh giá quan hệ song phương

Tại các cuộc gặp, hai bên đánh giá cao việc Bộ Ngoại giao hai nước lần đầu tiên tổ chức họp Tham vấn chính trị sau 16 năm ký Bản ghi nhớ hợp tác năm 2007, đồng thời vui mừng trước những bước phát triển tích cực trong hợp tác song phương, đặc biệt trong lĩnh vực chính trị-ngoại giao.

Tuy nhiên, hai bên thẳng thắn nhận thấy rằng quan hệ hợp tác kinh tế giữa hai nước còn chưa tương xứng với tiềm năng và kỳ vọng. Thứ trưởng Phạm Quang Hiệu bày tỏ mong muốn chuyến thăm Bahrain lần này của đoàn Việt Nam sẽ góp phần thúc đẩy hợp tác song phương trong thời gian tới, đặc biệt là trong lĩnh vực kinh tế thương mại.

2.4. Các biện pháp nâng cao hiệu quả hợp tác

Thứ trưởng Phạm Quang Hiệu và Hoàng thân Abdulla bin Ahmed Al Khalifa nhất trí Bộ Ngoại giao hai nước cần phối hợp chặt chẽ và triển khai các biện pháp cụ thể để nâng cao hiệu quả hợp tác song phương:

Về chính trị-ngoại giao:

- Tăng cường trao đổi đoàn các cấp, đặc biệt là các đoàn cấp cao
- Thúc đẩy giao lưu nhân dân giữa hai nước
- Phối hợp và ủng hộ lẫn nhau tại các diễn đàn, tổ chức quốc tế và khu vực

Về kinh tế thương mại:

- Khuyến khích doanh nghiệp hai bên tăng cường kết nối và tham gia vào các hoạt động xúc tiến thương mại, đầu tư để tìm kiếm cơ hội kinh doanh
- Tăng cường hợp tác giữa Hiệp hội doanh nghiệp hai nước như Hội đồng Kinh doanh ASEAN-Bahrain và Liên đoàn các Phòng Thương mại Công nghiệp Việt Nam (VCCI)
- Tạo điều kiện cho xuất nhập khẩu các mặt hàng có thế mạnh ở mỗi nước
- Mở rộng hợp tác sang các lĩnh vực tiềm năng khác như dầu khí, năng lượng, du lịch, logistics, ngành công nghiệp Halal
- Đàm phán, ký kết các thỏa thuận tạo điều kiện cho hợp tác pháp lý

Hai bên cũng đã trao đổi về một số vấn đề khu vực và quốc tế cùng quan tâm, thể hiện sự mở rộng phạm vi hợp tác không chỉ ở cấp song phương mà còn trên các vấn đề đa phương.

2.5. Chuyến tham dự Hội nghị WGS và gặp UAE

Sau khi kết thúc chuyến thăm Bahrain, từ ngày 13 đến 15 tháng 2 năm 2023, Thứ trưởng Phạm Quang Hiệu tiếp tục tham dự Hội nghị Thượng đỉnh Chính phủ Thế giới (WGS) và thăm Các tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất (UAE), đồng chủ trì Tham vấn chính

trị cấp Thứ trưởng lần thứ hai với Thứ trưởng Bộ Ngoại giao UAE Saeed Mubarak Al-Hajeri. Điều này cho thấy chuyển công tác có tính chiến lược trong việc tăng cường quan hệ của Việt Nam với toàn bộ khu vực vùng Vịnh.

3. CHUYẾN THĂM VÀ TIẾP XÚC CỦA ĐOÀN DOANH NGHIỆP BAHRAIN (THÁNG 4/2018)

3.1. Đoàn doanh nghiệp Bahrain do Chủ tịch Hội đồng Kinh doanh ASEAN-Bahrain dẫn đầu

Tháng 4 năm 2018, Hoàng thân Sheikh Daij bin Isa Al Khalifa, Chủ tịch Hội đồng Kinh doanh ASEAN-Bahrain, dẫn đầu đoàn doanh nghiệp Bahrain thăm Việt Nam. Đây được xem là chuyến thăm đầu tiên của một đoàn doanh nghiệp Bahrain quy mô lớn tới Việt Nam, đánh dấu bước tiến quan trọng trong quan hệ hợp tác kinh tế giữa hai nước.

Tại thành phố Hồ Chí Minh, đoàn đã gặp Phó Chủ tịch Ủy ban Nhân dân thành phố Lê Thanh Liêm để thảo luận về các cơ hội hợp tác đầu tư và thương mại. Phía Việt Nam đã giới thiệu các lĩnh vực ưu tiên thu hút đầu tư và môi trường kinh doanh thuận lợi tại Việt Nam, đặc biệt là tại thành phố Hồ Chí Minh - trung tâm kinh tế lớn nhất của Việt Nam.

3.2. Cam kết mở văn phòng xúc tiến thương mại

Một kết quả quan trọng của chuyến thăm là Bahrain cam kết sẽ mở văn phòng xúc tiến thương mại tại Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh. Việc mở văn phòng xúc tiến thương mại được kỳ vọng sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho việc trao đổi thông tin, kết nối doanh nghiệp và thúc đẩy hoạt động xuất nhập khẩu giữa hai nước. Tuy nhiên, thông tin về việc triển khai cụ thể các văn phòng này trong những năm sau đó không được công bố rộng rãi.

3.3. Kết nối doanh nghiệp và tìm kiếm cơ hội hợp tác

Chuyến thăm tập trung vào việc tìm kiếm cơ hội hợp tác trong các lĩnh vực như:

- Công nghiệp và sản xuất
- Dịch vụ tài chính
- Du lịch
- Công nghệ thông tin
- Năng lượng và cơ sở hạ tầng

Đoàn doanh nghiệp Bahrain bày tỏ sự quan tâm đặc biệt đến thị trường Việt Nam với quy mô dân số gần 100 triệu người, nền kinh tế đang tăng trưởng nhanh và môi trường đầu tư cởi mở.

4. PHÓ THỦ TƯỚNG BÙI THANH SƠN GẶP BỘ TRƯỞNG TÀI CHÍNH BAHRAIN (THÁNG 2/2025)

4.1. Gặp gỡ bên lề Hội nghị WGS 2025

Ngày 12 tháng 2 năm 2025, trong khuôn khổ tham dự Hội nghị Thượng đỉnh Chính phủ Thế giới 2025 (WGS 2025) tại Các tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất (UAE), Phó Thủ

tướng, Bộ trưởng Ngoại giao Bùi Thanh Sơn đã có cuộc gặp song phương với Bộ trưởng Tài chính và Kinh tế quốc gia Bahrain Shaikh Salman bin Khalifa Al Khalifa.

Đây là cuộc tiếp xúc cấp cao mới nhất giữa lãnh đạo Việt Nam và Bahrain, thể hiện sự quan tâm liên tục của hai nước trong việc duy trì và phát triển quan hệ song phương. Việc gặp gỡ diễn ra bên lề một sự kiện quốc tế lớn cho thấy cả hai bên đều tích cực tận dụng các cơ hội để tăng cường đối thoại và hợp tác.

4.2. Bahrain ấn tượng với tăng trưởng kinh tế Việt Nam

Bộ trưởng Tài chính Bahrain Shaikh Salman bin Khalifa Al Khalifa bày tỏ ấn tượng sâu sắc với mức tăng trưởng kinh tế ổn định và bền vững của Việt Nam trong những năm gần đây. Ông cho biết Bahrain đang trong quá trình đa dạng hóa nền kinh tế, chuyển dịch từ phụ thuộc chủ yếu vào dầu khí sang các lĩnh vực khác như dịch vụ tài chính, công nghệ và du lịch.

Trong bối cảnh đó, Bahrain coi Việt Nam là điểm đến ưu tiên hàng đầu trong chiến lược mở rộng quan hệ kinh tế với khu vực châu Á-Thái Bình Dương. Bộ trưởng nhấn mạnh tiềm năng to lớn trong hợp tác giữa hai nước, đặc biệt trong lĩnh vực tài chính và dịch vụ ngân hàng - lĩnh vực mà Bahrain có thế mạnh hàng đầu trong khu vực Trung Đông.

4.3. Hỗ trợ phát triển trung tâm tài chính tại Việt Nam

Một nội dung nổi bật của cuộc gặp là Bahrain tuyên bố sẵn sàng hỗ trợ Việt Nam trong việc phát triển trung tâm tài chính quốc tế tại thành phố Hồ Chí Minh và Đà Nẵng. Đây là cam kết quan trọng, phù hợp với chiến lược phát triển của Việt Nam nhằm biến thành phố Hồ Chí Minh thành trung tâm tài chính khu vực vào năm 2030.

Bahrain, với vai trò là một trong những trung tâm tài chính hàng đầu của Trung Đông, sở hữu hơn 300 tổ chức tài chính và ngân hàng, xử lý 70% giao dịch tài chính trong khu vực. Kinh nghiệm và chuyên môn của Bahrain trong lĩnh vực dịch vụ tài chính, ngân hàng Hồi giáo (Islamic banking), quản lý tài sản và công nghệ tài chính (fintech) có thể mang lại giá trị lớn cho Việt Nam trong quá trình xây dựng trung tâm tài chính.

4.4. Hợp tác và kết nối vì sự thịnh vượng chung

Phó Thủ tướng Bùi Thanh Sơn khẳng định Việt Nam coi trọng quan hệ với Bahrain và mong muốn đẩy mạnh hợp tác toàn diện, đặc biệt trong các lĩnh vực kinh tế, thương mại, đầu tư và tài chính. Ông nhấn mạnh tầm quan trọng của hợp tác và kết nối trong việc đạt được sự thịnh vượng chung, phù hợp với chủ đề của Hội nghị WGS 2025.

Hai bên nhất trí tiếp tục duy trì trao đổi đoàn cấp cao, thúc đẩy kết nối doanh nghiệp, và tạo điều kiện thuận lợi cho các hoạt động đầu tư và thương mại song phương. Phó Thủ tướng cũng mời gọi các doanh nghiệp và quỹ đầu tư Bahrain tăng cường đầu tư vào Việt Nam, đặc biệt trong các lĩnh vực công nghệ cao, năng lượng tái tạo và cơ sở hạ tầng.

5. THỨ TRƯỞNG VŨ HỒNG NAM TIẾP CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG KINH DOANH ASEAN-BAHRAIN (THÁNG 3-4/2025)

5.1. Chuyến thăm tiên phong

Vào khoảng tháng 3-4 năm 2025 (tháng 3 Âm lịch), Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Vũ Hồng Nam đã tiếp Hoàng thân Sheikh Daij Bin Isa Khalifa, Chủ tịch Hội đồng Kinh doanh ASEAN-Bahrain, tại Nhà khách Chính phủ ở Hà Nội. Đây là lần thứ hai Hoàng thân Sheikh Daij thăm Việt Nam sau chuyến đi năm 2018, thể hiện sự quan tâm liên tục của lãnh đạo doanh nghiệp Bahrain đối với thị trường Việt Nam.y

Thứ trưởng Vũ Hồng Nam đánh giá cao chuyến thăm tiên phong lần này của ngài Chủ tịch, Hoàng thân Sheikh Daij, và mong đây sẽ là chuyến thăm mở đầu cho các chuyến thăm viếng lẫn nhau không chỉ trong phạm vi doanh nghiệp hai nước mà còn bao gồm cả chuyến thăm các cấp giữa hai nước.

5.2. Nhấn mạnh về thiếu vắng trao đổi đoàn cấp cao

Tại buổi tiếp, Thứ trưởng Vũ Hồng Nam khẳng định Việt Nam luôn coi trọng quan hệ với Vương quốc Bahrain và luôn quan tâm, theo dõi cũng như vui mừng trước những thành tựu mà Chính phủ và nhân dân Bahrain đã đạt được trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước.

Thứ trưởng lưu ý rằng mặc dù Việt Nam và Bahrain đã thiết lập quan hệ ngoại giao từ năm 1995, tuy nhiên hai nước vẫn chưa có trao đổi đoàn cấp cao thường xuyên. Đây là một trong những hạn chế lớn trong quan hệ song phương, cần được khắc phục để đưa quan hệ đi vào chiều sâu và thực chất hơn.

5.3. Thúc đẩy chuyến thăm của đoàn Hoàng gia Bahrain

Vì vậy, tại buổi tiếp, hai bên nhất trí rằng trong thời gian tới, cần sớm thúc đẩy các cuộc thăm viếng lẫn nhau ở nhiều cấp độ khác nhau. Đặc biệt, phía Việt Nam mong muốn sớm được đón đoàn Hoàng gia Vương quốc Bahrain sang thăm Việt Nam, điều này sẽ tạo động lực mạnh mẽ cho việc nâng cấp quan hệ song phương.

Việc mời gọi đoàn Hoàng gia Bahrain thăm Việt Nam có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, bởi trong hệ thống chính trị của Bahrain, Hoàng gia nắm giữ các vị trí quyền lực cao nhất và có ảnh hưởng quyết định đến các chính sách đối ngoại và kinh tế của quốc gia. Một chuyến thăm của Hoàng gia sẽ mở ra cơ hội lớn cho hợp tác toàn diện giữa hai nước.

5.4. Tận dụng dư địa hợp tác kinh tế thương mại

Hai bên nhất trí rằng vẫn còn có nhiều dư địa để tăng cường hợp tác kinh tế thương mại. Việt Nam có tiềm năng mạnh về nông nghiệp, thủy sản, hàng tiêu dùng, đồ điện tử và gia dụng, trong khi đó Việt Nam cũng sẵn sàng mở cửa cho các nhà đầu tư Bahrain vào các lĩnh vực như công nghệ cao, cơ sở hạ tầng, du lịch và dịch vụ tài chính.

Tại buổi tiếp, hai bên cũng thẳng thắn cho rằng kim ngạch thương mại hai nước thời gian qua còn khiêm tốn, chưa xứng đáng với tiềm năng vốn có của cả hai nước. Hai bên mong rằng chuyến thăm của Chủ tịch Hội đồng Kinh doanh ASEAN-Bahrain, Hoàng thân Sheikh Daij Bin Isa Khalifa và các thành viên trong đoàn sẽ tìm ra được nhiều đối tác phù hợp, từ đó góp phần nâng cao kim ngạch thương mại song phương trong thời gian tới.

6. TRAO ĐỔI VỀ CÔNG TÁC ĐẠI SỨ VÀ NGOẠI GIAO

6.1. Đại sứ Việt Nam kiêm nhiệm tại Bahrain

Việt Nam không có Đại sứ quán thường trú tại Bahrain. Công tác đại diện ngoại giao của Việt Nam tại Bahrain được thực hiện bởi Đại sứ Việt Nam tại Saudi Arabia kiêm nhiệm. Đại sứ quán Việt Nam tại Riyadh, Saudi Arabia, có trách nhiệm chăm sóc lợi ích của công dân Việt Nam tại Bahrain và thúc đẩy quan hệ song phương giữa hai nước.

Tháng 5 năm 2020: Đại sứ Vũ Viêt Dũng, Đại sứ Việt Nam tại Saudi Arabia kiêm nhiệm Bahrain, đã trình bản sao Thư ủy nhiệm lên Bộ trưởng Ngoại giao Bahrain Abdullatif bin Rashid Alzayani. Điều đặc biệt là buổi lễ được tổ chức bằng hình thức trực tuyến do tác động của đại dịch COVID-19. Đây là lần đầu tiên Bộ Ngoại giao Bahrain tổ chức lễ trình Thư ủy nhiệm bằng hình thức trực tuyến, thể hiện sự linh hoạt trong hoạt động ngoại giao trong bối cảnh đại dịch.

Trong buổi lễ, Đại sứ Vũ Viêt Dũng bày tỏ vinh dự được đảm nhận cương vị Đại sứ Việt Nam kiêm nhiệm tại Bahrain, cam kết sẽ nỗ lực hết mình để thúc đẩy quan hệ hữu nghị và hợp tác giữa hai nước phát triển mạnh mẽ hơn nữa. Bộ trưởng Ngoại giao Bahrain Abdullatif bin Rashid Alzayani khẳng định Bahrain coi trọng quan hệ với Việt Nam và sẵn sàng hỗ trợ Đại sứ Vũ Viêt Dũng trong việc thực hiện nhiệm vụ.

Sau Đại sứ Vũ Viêt Dũng, Đại sứ Đặng Xuân Dũng cũng đã trình Thư ủy nhiệm tại Bahrain trong vai trò Đại sứ Việt Nam tại Saudi Arabia kiêm nhiệm Bahrain. Việc duy trì cương vị Đại sứ kiêm nhiệm cho thấy Việt Nam vẫn chưa có kế hoạch mở Đại sứ quán thường trú tại Bahrain trong ngắn hạn.

6.2. Đại sứ Bahrain tại Việt Nam

Ngược lại, Bahrain đã có Đại sứ thường trú tại Việt Nam. **Tháng 10 năm 2019:** Đại sứ Bahrain Ahmed Abdulla Ahmed Alharmasi Alhajeri đã trình Quốc thư lên Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng tại Phủ Chủ tịch, Hà Nội. Đây là sự kiện ngoại giao quan trọng, đánh dấu việc Bahrain tăng cường sự hiện diện tại Việt Nam thông qua hệ thống đại diện ngoại giao chính thức.

Trong buổi lễ, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng chúc mừng Đại sứ Ahmed Abdulla Ahmed Alharmasi Alhajeri nhận nhiệm vụ tại Việt Nam, tin tưởng rằng với kinh nghiệm và năng lực, Đại sứ sẽ đóng góp tích cực vào việc tăng cường quan hệ hữu nghị và hợp tác giữa hai nước. Đại sứ Bahrain bày tỏ vinh dự được làm việc tại Việt Nam và cam kết sẽ nỗ lực hết mình để thúc đẩy quan hệ song phương phát triển mạnh mẽ và hiệu quả hơn.

Việc Bahrain duy trì Đại sứ quán thường trú tại Việt Nam trong khi Việt Nam chỉ có Đại sứ kiêm nhiệm tại Bahrain cho thấy sự chênh lệch về mức độ ưu tiên trong quan hệ song phương. Tuy nhiên, điều này cũng phản ánh quy mô và nguồn lực khác nhau của hai quốc gia trong mạng lưới đại diện ngoại giao toàn cầu.

7. THAM GIA CÁC DIỄN ĐÀN ĐA PHƯƠNG

7.1. Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao ACD tại Bahrain (Tháng 11/2013)

Tháng 11 năm 2013, Việt Nam đã cử đại diện tham dự Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao Diễn đàn Đối thoại Hợp tác châu Á (Asia Cooperation Dialogue - ACD) lần thứ 12 được tổ chức tại Manama, Vương quốc Bahrain. Đồng thời, trong khuôn khổ sự kiện này, Việt Nam cũng tham gia Hội nghị ASEAN-GCC (Hội đồng Hợp tác vùng Vịnh) tại Bahrain.

Diễn đàn Đối thoại Hợp tác châu Á (ACD) là một diễn đàn đối thoại và hợp tác liên chính phủ gồm 34 quốc gia thành viên từ các khu vực khác nhau của châu Á, được thành lập năm 2002 với mục tiêu thúc đẩy hợp tác và tích hợp kinh tế châu Á. Việc Việt Nam tham dự Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao ACD tại Bahrain là cơ hội quan trọng để tăng cường quan hệ song phương với nước chủ nhà cũng như mở rộng hợp tác với các quốc gia khác trong khu vực.

7.2. Hội đồng Kinh doanh ASEAN-Bahrain

Hội đồng Kinh doanh ASEAN-Bahrain (ASEAN-Bahrain Council) được thành lập với mục đích thúc đẩy quan hệ thương mại và đầu tư giữa các nước ASEAN, trong đó có Việt Nam, và Bahrain. Hội đồng này đóng vai trò là cầu nối quan trọng giữa cộng đồng doanh nghiệp của hai bên, tổ chức các hoạt động xúc tiến thương mại, hội thảo, và tạo điều kiện cho doanh nghiệp tìm kiếm đối tác.

Hoàng thân Sheikh Daij bin Isa Al Khalifa, với cương vị Chủ tịch Hội đồng Kinh doanh ASEAN-Bahrain, đã có vai trò tích cực trong việc thúc đẩy quan hệ kinh tế giữa Bahrain và Việt Nam thông qua các chuyến thăm và hoạt động kết nối doanh nghiệp. Hội đồng đã tổ chức nhiều diễn đàn và hội thảo nhằm giới thiệu cơ hội đầu tư và thương mại giữa hai bên.

7.3. Hội nghị Cấp cao ASEAN-GCC (Tháng 10/2023)

Tháng 10 năm 2023, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính đã dẫn đầu đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam tham dự Hội nghị Cấp cao ASEAN - Hội đồng hợp tác vùng Vịnh (GCC) lần đầu tiên được tổ chức tại Riyadh, Saudi Arabia. Đây là hội nghị cấp cao đầu tiên giữa ASEAN và GCC kể từ khi hai bên thiết lập quan hệ năm 1990, có ý nghĩa quan trọng đối với cả hai khu vực.

Bahrain là một trong sáu quốc gia thành viên của GCC (cùng với Saudi Arabia, UAE, Qatar, Kuwait và Oman). Sự tham dự của Thủ tướng Phạm Minh Chính tại Hội nghị thể hiện cam kết mạnh mẽ của Việt Nam trong việc tăng cường quan hệ với toàn bộ khu vực vùng Vịnh, trong đó có Bahrain. Hội nghị đã mở ra nhiều cơ hội hợp tác mới giữa ASEAN và GCC trong các lĩnh vực thương mại, đầu tư, năng lượng, và giao lưu văn hóa.

8. ĐÁNH GIÁ TỔNG QUAN VÀ TRIỂN VỌNG

8.1. Thực trạng quan hệ song phương

Quan hệ ngoại giao giữa Việt Nam và Bahrain đã được thiết lập từ năm 1995, đánh dấu ba thập kỷ hợp tác. Tuy nhiên, cần thẳng thắn nhận định rằng trong suốt thời gian này, quan hệ song phương chưa phát triển tương xứng với tiềm năng của cả hai nước.

Về chính trị-ngoại giao: Hai nước vẫn chưa có chuyến thăm cấp Nhà nước hoặc Chính phủ chính thức. Chuyến thăm của Phó Thủ tướng Nguyễn Sinh Hùng năm 2007 vẫn là chuyến thăm cấp cao nhất từ phía Việt Nam trong gần 20 năm qua. Bahrain cũng chưa có lãnh đạo cấp Nhà nước hoặc Chính phủ thăm chính thức Việt Nam. Sự thiếu vắng các chuyến thăm cấp cao thường xuyên đã hạn chế việc đưa quan hệ song phương đi vào chiều sâu.

Về kinh tế thương mại: Kim ngạch thương mại giữa hai nước còn rất khiêm tốn, chưa phản ánh đúng tiềm năng và cơ hội hợp tác. Trong khi Việt Nam có lợi thế về nông sản, thủy sản, hàng tiêu dùng và sản phẩm công nghiệp, Bahrain lại có thế mạnh về dịch vụ tài chính, công nghệ và năng lượng. Tuy nhiên, sự bổ sung này chưa được khai thác hiệu quả do thiếu các cơ chế kết nối và xúc tiến thương mại thường xuyên.

Về đầu tư: Mặc dù Bahrain đã nhiều lần cam kết đầu tư vào Việt Nam trong các lĩnh vực như tài chính, công nghiệp, du lịch và cơ sở hạ tầng, nhưng các dự án đầu tư cụ thể vẫn còn hạn chế. Liên doanh thép Zamil Steel được đánh giá là một trong số ít dự án thành công, nhưng cần có nhiều hơn nữa các dự án tương tự để tạo động lực cho quan hệ kinh tế.

8.2. Tiềm năng và cơ hội hợp tác

Mặc dù còn nhiều hạn chế, quan hệ Việt Nam-Bahrain vẫn có tiềm năng phát triển mạnh mẽ trong tương lai dựa trên các yếu tố sau:

Về địa chính trị: Bahrain là thành viên của Hội đồng Hợp tác vùng Vịnh (GCC), một trong những khối kinh tế quan trọng nhất Trung Đông với GDP đạt khoảng 2.000 tỷ USD năm 2022. Việt Nam là thành viên tích cực của ASEAN, một trong những khu vực kinh tế năng động nhất thế giới. Việc tăng cường quan hệ song phương sẽ góp phần thúc đẩy hợp tác ASEAN-GCC rộng lớn hơn.

Về kinh tế: Bahrain đang trong quá trình đa dạng hóa nền kinh tế, giảm phụ thuộc vào dầu khí và phát triển các ngành dịch vụ, công nghệ và du lịch. Việt Nam với nền kinh tế đang tăng trưởng nhanh, thị trường 100 triệu dân và môi trường đầu tư cởi mở là điểm đến hấp dẫn cho các nhà đầu tư Bahrain. Ngược lại, Bahrain với vai trò trung tâm tài chính Trung Đông có thể hỗ trợ Việt Nam phát triển ngành dịch vụ tài chính và xây dựng trung tâm tài chính quốc tế.

Về hợp tác lao động: Bahrain và các nước vùng Vịnh có nhu cầu lớn về lao động nước ngoài. Việt Nam với nguồn lao động dồi dào, có trình độ và chi phí cạnh tranh có thể đáp ứng nhu cầu này. Việc mở rộng thị trường xuất khẩu lao động sang Bahrain sẽ mang lại lợi ích cho cả hai bên.

Về dịch vụ tài chính: Bahrain là một trong những trung tâm tài chính và ngân hàng Hồi giáo (Islamic banking) hàng đầu thế giới. Với chiến lược phát triển ngành Halal và tài chính Hồi giáo của Việt Nam, Bahrain có thể là đối tác quan trọng trong việc cung cấp chuyên môn, đào tạo và kết nối với thị trường tài chính quốc tế.

8.3. Định hướng phát triển quan hệ trong tương lai

Dựa trên các cam kết và thỏa thuận đã đạt được trong các chuyến thăm và tiếp xúc cấp cao, có thể xác định các định hướng ưu tiên cho việc phát triển quan hệ Việt Nam-Bahrain trong thời gian tới:

Tăng cường trao đổi đoàn cấp cao: Cả hai bên đều nhất trí cần sớm có các chuyến thăm cấp Nhà nước hoặc Chính phủ để tạo động lực chính trị cho quan hệ song phương. Việt Nam mong muốn đón tiếp đoàn Hoàng gia Bahrain, trong khi Bahrain cũng hy vọng lãnh đạo cấp cao Việt Nam sẽ có chuyến thăm chính thức.

Thúc đẩy hợp tác kinh tế thương mại: Hai bên cần triển khai hiệu quả các thỏa thuận đã ký kết năm 2007, đồng thời xem xét ký kết các hiệp định mới về tạo thuận lợi thương mại, đầu tư và tránh đánh thuế hai lần. Cần tăng cường hoạt động xúc tiến thương mại, tổ chức hội chợ triển lãm và diễn đàn doanh nghiệp thường xuyên.

Phát triển hợp tác tài chính: Triển khai cam kết của Bahrain trong việc hỗ trợ Việt Nam xây dựng trung tâm tài chính quốc tế tại thành phố Hồ Chí Minh và Đà Nẵng. Khuyến khích các tổ chức tài chính và ngân hàng Bahrain mở chi nhánh hoặc văn phòng đại diện tại Việt Nam.

Mở rộng hợp tác sang các lĩnh vực mới: Ngoài thương mại và tài chính truyền thống, hai bên cần khám phá hợp tác trong các lĩnh vực tiềm năng như năng lượng tái tạo, công nghệ cao, du lịch, y tế, giáo dục và văn hóa. Đặc biệt, hợp tác trong ngành công nghiệp Halal và dầu khí là những lĩnh vực có triển vọng lớn.

Tăng cường giao lưu nhân dân: Thúc đẩy các hoạt động giao lưu văn hóa, thể thao, thanh niên và học thuật giữa hai nước. Tạo điều kiện cho công dân hai nước đi lại và làm việc dễ dàng hơn thông qua các chính sách visa thuận lợi.

Phối hợp tại các diễn đàn quốc tế: Hai bên cần tăng cường phối hợp và ủng hộ lẫn nhau tại các diễn đàn và tổ chức quốc tế như Liên Hợp Quốc, ACD, và trong khuôn khổ hợp tác ASEAN-GCC.

KẾT LUẬN

Quan hệ ngoại giao giữa Việt Nam và Vương quốc Bahrain, mặc dù đã được thiết lập từ năm 1995, vẫn đang trong giai đoạn phát triển với nhiều tiềm năng chưa được khai thác. Trong gần ba thập kỷ, các chuyến thăm cấp cao giữa hai nước còn hạn chế, với chuyến thăm của Phó Thủ tướng Nguyễn Sinh Hùng năm 2007 vẫn là sự kiện ngoại giao nổi bật nhất.

Tuy nhiên, những năm gần đây đã chứng kiến sự gia tăng trong các hoạt động ngoại giao và kinh tế giữa hai nước. Chuyến thăm của Thứ trưởng Phạm Quang Hiệu năm 2023, cuộc gặp của Phó Thủ tướng Bùi Thanh Sơn với lãnh đạo Bahrain năm 2025, và các chuyến thăm của đoàn doanh nghiệp Bahrain đến Việt Nam đều thể hiện xu hướng tích cực trong quan hệ song phương.

Cả hai bên đều khẳng định mong muốn đưa quan hệ song phương lên tầm cao mới, tương xứng với tiềm năng và lợi ích của cả hai nước. Với quyết tâm chính trị, sự bổ sung về kinh tế và lợi ích chiến lược chung, quan hệ Việt Nam-Bahrain hoàn toàn có thể phát

triển mạnh mẽ trong thời gian tới, góp phần vào hòa bình, ổn định và thịnh vượng của cả hai nước cũng như khu vực.

9. Quan hệ kinh tế – thương mại

Quan hệ kinh tế giữa Việt Nam và Bahrain vẫn ở mức khiêm tốn so với tiềm năng. Tổng kim ngạch thương mại song phương hàng năm duy trì dưới 50 triệu USD trong những năm gần đây. Theo số liệu từ Trading Economics:

- **Việt Nam xuất khẩu sang Bahrain** các mặt hàng chủ yếu gồm: thiết bị điện – điện tử, thủy sản, nhôm, sản phẩm gỗ, và nông sản chế biến.
- **Bahrain xuất khẩu sang Việt Nam** chủ yếu là: nhôm nguyên liệu, máy móc công nghiệp, bông, và nhiên liệu khoáng.

Dù giá trị còn thấp, cơ cấu hàng hóa khá bổ trợ, tạo dư địa lớn để mở rộng hợp tác. Việt Nam có thể mạnh trong sản xuất và cung ứng các sản phẩm tiêu dùng chất lượng với giá cạnh tranh, trong khi Bahrain là trung tâm tài chính – logistics của khu vực Trung Đông, với tiềm năng trở thành cửa ngõ đưa hàng hóa Việt Nam tiếp cận sâu hơn vào thị trường các nước Vùng Vịnh (GCC).

10. Triển vọng hợp tác chiến lược Việt Nam – Bahrain giai đoạn 2025–2030

10.1. Hỗ trợ xây dựng trung tâm tài chính Việt Nam

Trong khuôn khổ Hội nghị Thượng đỉnh các Chính phủ Thế giới (World Government Summit) tổ chức tại Dubai vào tháng 2/2025, Phó Thủ tướng Bùi Thanh Sơn đã có cuộc gặp song phương với Bộ trưởng Tài chính Bahrain, Shaikh Salman bin Khalifa Al Khalifa. Tại cuộc gặp, phía Bahrain bày tỏ sự quan tâm sâu sắc đến định hướng phát triển Trung tâm Tài chính Quốc tế tại TP.HCM và Đà Nẵng của Việt Nam – một chiến lược trọng điểm được Chính phủ Việt Nam ưu tiên triển khai trong giai đoạn 2025–2030.

Bộ trưởng Tài chính Bahrain khẳng định Bahrain sẵn sàng huy động các quỹ đầu tư và tổ chức tài chính của nước này để hỗ trợ Việt Nam trong quá trình xây dựng và vận hành các trung tâm tài chính, đặc biệt là chia sẻ kinh nghiệm trong lĩnh vực tài chính Hồi giáo (Islamic Finance), quản trị tài chính, và phát triển mô hình trung tâm tài chính quốc tế theo chuẩn khu vực Trung Đông.

Ngoài ra, hai bên nhất trí sớm thúc đẩy quá trình đàm phán và ký kết Hiệp định Bảo hộ đầu tư (BIPA) và Hiệp định Tránh đánh thuế hai lần (DTA). Đây được xem là những công cụ pháp lý then chốt nhằm đảm bảo quyền lợi cho các nhà đầu tư, giảm thiểu rủi ro pháp lý và tạo môi trường thuận lợi cho các dòng vốn từ Bahrain chảy vào các dự án tại Việt Nam – đặc biệt trong các lĩnh vực tài chính, bất động sản, công nghệ và hạ tầng đô thị.

Cam kết này của Bahrain không chỉ thể hiện thiện chí hợp tác song phương mà còn mở ra cơ hội để Việt Nam học hỏi và tiếp cận các mô hình quản trị tài chính hiện đại, tạo

nền tảng để TP.HCM và Đà Nẵng phát triển thành những trung tâm tài chính khu vực, tiến tới kết nối với mạng lưới tài chính toàn cầu.

10.2. Ngành Halal: Kết nối chuỗi cung ứng thực phẩm Hồi giáo

Thị trường Halal toàn cầu được ước tính trị giá hơn 2.000 tỷ USD mỗi năm, trong đó khu vực GCC là thị trường tiêu thụ lớn. Bahrain – với vai trò là trung tâm hậu cần và phân phối Halal của khu vực – có thể trở thành “cửa ngõ” giúp hàng Việt Nam tiếp cận sâu hơn vào chuỗi cung ứng thực phẩm Hồi giáo toàn cầu.

Việt Nam hiện đã có năng lực sản xuất và chế biến thực phẩm Halal, nhưng còn thiếu sự kết nối thương mại và tiêu chuẩn hóa. Hợp tác với Bahrain sẽ giúp chuẩn hóa sản phẩm theo tiêu chuẩn Hồi giáo, đồng thời mở rộng thị trường xuất khẩu cho thủy sản, nông sản và thực phẩm chế biến của Việt Nam sang các nước Hồi giáo.

10.3. Công nghệ tài chính (fintech) và chuyển đổi số

Bahrain là một trong những quốc gia đi đầu trong đổi mới sáng tạo tài chính và fintech tại khu vực Trung Đông. Trong các cuộc tiếp xúc song phương gần đây, phía Bahrain bày tỏ mong muốn hợp tác với Việt Nam trong phát triển các giải pháp công nghệ tài chính cho lĩnh vực viễn thông, ngân hàng và hàng không.

Hợp tác trong fintech không chỉ giúp Việt Nam đón đầu các xu thế tài chính hiện đại, mà còn thúc đẩy quá trình chuyển đổi số toàn diện trong hệ thống tài chính – ngân hàng, từ đó nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia.

10.4. Du lịch và logistics: Hợp lực kết nối Đông Nam Á và Trung Đông

Cả Việt Nam và Bahrain đều đang định vị lại chiến lược phát triển du lịch theo hướng chất lượng cao. Với sự khác biệt về văn hóa và khí hậu, hai bên có thể triển khai các tour du lịch liên kết, hướng đến phân khúc khách cao cấp và du lịch nghỉ dưỡng, tôn giáo.

Trong khi đó, hợp tác logistics cũng là một trụ cột tiềm năng. Bahrain sở hữu cảng Khalifa Bin Salman – cửa ngõ quan trọng để kết nối hàng hóa vào vùng Vịnh – có thể đóng vai trò trung chuyển hàng hóa Việt Nam sang các nước GCC và châu Phi. Ngược lại, Việt Nam có thể là điểm trung chuyển hàng hóa Bahrain sang Đông Nam Á.

Chương 4: THUƠNG MẠI

Rào cản thương mại

Chính sách thương mại của Bahrain, với tư cách là thành viên của Hội đồng Hợp tác Vùng Vịnh (GCC), đã có nhiều cập nhật quan trọng nhằm hiện đại hóa quy trình hải quan, áp dụng các loại thuế mới và thực thi các hiệp định thương mại.

1. Thuế quan (Tariffs)

Biểu thuế Quan đối ngoại chung của GCC (CET): Bahrain tiếp tục áp dụng mức thuế suất chung là 5% đối với hầu hết các mặt hàng nhập khẩu từ bên ngoài khối GCC.

Miễn thuế: Hàng hóa có nguồn gốc từ các quốc gia thành viên GCC và các quốc gia có Hiệp định Thương mại Tự do (FTA) với Bahrain thường được miễn thuế nhập khẩu. Hiệp định quan trọng nhất là FTA giữa Hoa Kỳ và Bahrain, cho phép gần như toàn bộ (99%) hàng hóa tiêu dùng và công nghiệp của Hoa Kỳ được nhập khẩu vào Bahrain miễn thuế.

Thuế suất cao hơn (Thuế bảo hộ): Một số ít mặt hàng vẫn phải chịu mức thuế suất cao hơn để bảo hộ sản xuất trong nước, ví dụ: Giấy và nhôm: 20%

Rượu và Thuốc lá:

- Rượu: Các sản phẩm đồ uống có cồn phải chịu mức thuế hải quan rất cao là 125%.
- Thuốc lá: Các sản phẩm thuốc lá phải chịu mức thuế hải quan là 200%.
- Nguồn: Cơ quan Hải quan Bahrain (Bahrain Customs Affairs), Báo cáo Môi trường Đầu tư 2023 của Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ.

2. Thuế Tiêu thụ Đặc biệt (Excise Tax)

Ngoài thuế hải quan, Bahrain đã chính thức áp dụng Thuế Tiêu thụ Đặc biệt từ năm 2017 đối với các mặt hàng được coi là có hại cho sức khỏe. Mức thuế này được tính trên giá bán lẻ.

- Nước tăng lực: 100%
- Nước ngọt (có ga): 50%
- Thuốc lá và các sản phẩm liên quan (bao gồm cả thiết bị và chất lỏng vape): 100%

Lưu ý: Thuế Tiêu thụ Đặc biệt này được cộng thêm vào sau khi đã tính thuế hải quan nhập khẩu.

Nguồn: Cục Doanh thu Quốc gia Bahrain (National Bureau for Revenue - NBR).

3. Hàng hóa Bị cấm và Hạn chế Nhập khẩu

Danh mục hàng hóa bị cấm và hạn chế về cơ bản vẫn được duy trì, nhưng quy trình quản lý ngày càng chặt chẽ hơn.

Hàng hóa bị cấm hoàn toàn:

- Các loại ma túy, chất gây nghiện.
- Vũ khí, đạn dược, chất nổ (trừ khi có giấy phép đặc biệt từ Bộ Nội vụ).
- Hàng hóa có nguồn gốc từ Israel (mặc dù quan hệ đang được bình thường hóa sau Hiệp định Abraham, một số hạn chế thương mại vẫn có thể tồn tại trên thực tế).
- Các ấn phẩm, văn hóa phẩm trái với đạo đức, tín ngưỡng Hồi giáo.

Hàng hóa hạn chế (yêu cầu Giấy chứng nhận Không phản đối - NOC hoặc giấy phép đặc biệt):

- Động vật hoang dã sống, gia súc, gia cầm và các sản phẩm từ chúng: Yêu cầu giấy phép từ cơ quan kiểm dịch động thực vật thuộc Bộ Công trình, Đô thị và Môi trường.
- Thực vật, cây trồng, phân bón, thuốc trừ sâu: Yêu cầu giấy phép từ cơ quan nông nghiệp.
- Thịt và các sản phẩm từ thịt: Yêu cầu giấy chứng nhận giết mổ theo tiêu chuẩn Halal và giấy chứng nhận y tế.
- Dược phẩm và thiết bị y tế: Yêu cầu đăng ký và phê duyệt từ Cơ quan Quản lý Y tế Quốc gia (NHRA).

Nguồn: Cổng thông tin chính phủ Bahrain, Cơ quan Hải quan Bahrain.

4. Các Rào cản Phi thuế quan khác

Luật chống bán phá giá: Bahrain, cùng với khối GCC, đã có luật chung về chống bán phá giá, các biện pháp đối kháng và tự vệ để bảo vệ các ngành công nghiệp trong nước khỏi các hành vi cạnh tranh không lành mạnh.

Yêu cầu về tiêu chuẩn và nhãn mác: Hàng hóa nhập khẩu phải tuân thủ các tiêu chuẩn của Tổ chức Tiêu chuẩn hóa GCC (GSO). Nhãn mác sản phẩm, đặc biệt là thực phẩm, phải có thông tin bằng tiếng Ả Rập.

Hiện đại hóa hải quan: Bahrain đã triển khai hệ thống hải quan điện tử **OFOQ 2**, giúp tự động hóa và tăng tốc quá trình thông quan, nhưng đòi hỏi các nhà nhập khẩu phải đăng ký và tuân thủ quy trình trực tuyến một cách chính xác.

Thuế nhập khẩu

Bahrain, với tư cách là thành viên của Liên minh Thuế quan thuộc Hội đồng Hợp tác Vùng Vịnh (GCC), áp dụng một chính sách thuế quan thống nhất. Tuy nhiên, đã có những cập nhật và bổ sung quan trọng trong những năm gần đây.

1. Biểu thuế quan chung (cet) và các mức thuế suất chính

Nguyên tắc chung: Bahrain áp dụng Biểu thuế Quan đối ngoại chung (CET) của GCC. Theo đó:

- Miễn thuế: Hầu hết hàng hóa có nguồn gốc từ các quốc gia thành viên GCC được miễn thuế nhập khẩu. Ngoài ra, một danh sách các mặt hàng thiết yếu (như thực phẩm cơ bản, dược phẩm) cũng được miễn thuế bất kể xuất xứ.
- Thuế suất phổ thông: Mức thuế suất 5% được áp dụng cho phần lớn các mặt hàng nhập khẩu từ bên ngoài khối GCC.

Thuế suất Đặc biệt (Cao):

- Rượu: Các sản phẩm đồ uống có cồn chịu mức thuế hải quan là 125% (không đổi).
- Thuốc lá: Mức thuế hải quan đối với các sản phẩm thuốc lá đã tăng lên 200%. Đây là một thay đổi quan trọng so với mức 100% trước đây.

Nguồn: Cơ quan Hải quan Bahrain (Bahrain Customs Affairs), Biểu thuế quan thống nhất của GCC.

2. Thuế tiêu thụ đặc biệt (excise tax)

Như đã nêu trong văn bản, Bahrain đã phê chuẩn và thực thi Hiệp định Thuế Tiêu thụ Đặc biệt của GCC. Đây là một loại thuế riêng, được áp dụng **thêm** vào hàng hóa sau khi đã thông quan và tính thuế nhập khẩu. Mức thuế cụ thể tại Bahrain như sau:

- Nước tăng lực: 100%
- Nước ngọt (có ga và/hoặc thêm đường): 50%
- Thuốc lá và các sản phẩm liên quan (bao gồm thuốc lá điện tử, shisha, và dung dịch vape): 100%

Nguồn: Cục Doanh thu Quốc gia Bahrain (National Bureau for Revenue - NBR).

3. Miễn thuế và các Ưu đãi

Các chính sách miễn thuế nhằm thu hút đầu tư và thúc đẩy thương mại vẫn được duy trì và áp dụng hiệu quả:

Ưu đãi đầu tư (FDI): Nguyên liệu thô và hàng hóa bán thành phẩm nhập khẩu để sản xuất hàng hóa xuất khẩu ra ngoài Bahrain được miễn thuế nhập khẩu.

Dự án phát triển: Hàng hóa nhập khẩu phục vụ cho các dự án phát triển chiến lược của quốc gia được miễn thuế.

Hàng quá cảnh (Trans-shipment): Được miễn thuế hoàn toàn.

Hiệp định Thương mại Tự do (FTA): Một điểm cập nhật cực kỳ quan trọng là Hiệp định Thương mại Tự do giữa Hoa Kỳ và Bahrain. Theo hiệp định này, gần như toàn bộ hàng hóa tiêu dùng và công nghiệp có xuất xứ từ Hoa Kỳ được nhập khẩu vào Bahrain miễn thuế, tạo ra một lợi thế cạnh tranh rất lớn.

Nguồn: Báo cáo Môi trường Đầu tư 2023 của Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ, Cơ quan Hải quan Bahrain.

4. Quy trình Lưu thông Hàng hóa trong khối GCC

Nguyên tắc về lưu thông hàng hóa trong khối vẫn được áp dụng chặt chẽ:

Nguyên tắc "Cửa khẩu nhập đầu tiên": Hàng hóa nhập khẩu vào GCC chỉ cần nộp thuế hải quan một lần tại cửa khẩu đầu tiên. Sau đó, hàng hóa có thể lưu thông tự do giữa các nước thành viên (Bahrain, Kuwait, Oman, Qatar, Ả Rập Xê Út, và UAE) mà không phải chịu thêm thuế.

Tờ khai thống kê: Khi hàng hóa di chuyển giữa các nước GCC, nhà nhập khẩu phải nộp một tờ khai hải quan cho mục đích thống kê, kèm theo các chứng từ chứng minh thuế đã được nộp tại cửa khẩu đầu tiên.

Hiện đại hóa: Hiện nay, các thủ tục này phần lớn được thực hiện thông qua hệ thống hải quan điện tử của Bahrain là OFOQ 2, giúp tự động hóa và tăng tốc độ thông quan.

Thủ tục nhập khẩu

Quy định về Ghi nhãn (Labeling)

Bahrain, với tư cách là thành viên của Hội đồng Hợp tác Vùng Vịnh (GCC), tuân thủ các tiêu chuẩn chung do Tổ chức Tiêu chuẩn hóa GCC (GSO) đặt ra, nhưng cũng có các quy định quốc gia cụ thể. Đối với các sản phẩm thực phẩm, việc ghi nhãn bằng tiếng Ả Rập là bắt buộc, có thể đi kèm nhãn tiếng Anh. Nhãn phải cung cấp đầy đủ thông tin chi tiết, bao gồm: tên sản phẩm, tên thương hiệu, ngày sản xuất và ngày hết hạn, quốc gia xuất xứ, thông tin nhà sản xuất, trọng lượng tịnh theo hệ mét, và danh sách thành phần theo thứ tự giảm dần. Một yêu cầu quan trọng là tất cả các loại chất béo, dầu và gelatin được sử dụng phải được nêu rõ nguồn gốc (ví dụ: mỡ bò, dầu thực vật). Các sản phẩm có chứa thịt lợn hoặc các thành phần từ lợn phải được ghi rõ ràng trên bao bì. Bất kỳ sản phẩm nào bị phát hiện có dấu vết của thịt lợn mà không được dán nhãn đúng quy định sẽ bị tịch thu và tiêu hủy.

(Nguồn: Cục Hải quan Bahrain (Bahrain Customs Affairs), Tổ chức Tiêu chuẩn hóa GCC (GSO))

Hạn chế nhập khẩu

Cục Hải quan Bahrain thực thi một danh sách các mặt hàng bị cấm và hạn chế nhập khẩu để đảm bảo an ninh, sức khỏe cộng đồng và các giá trị xã hội. Các mặt hàng bị cấm hoàn toàn bao gồm: mọi loại ma túy, ngọc trai nuôi cấy (để bảo vệ ngành ngọc trai tự nhiên của Bahrain), amiăng, ngà voi thô và sừng tê giác.

Một số mặt hàng khác bị hạn chế và yêu cầu giấy phép đặc biệt từ các cơ quan có thẩm quyền trước khi nhập khẩu, chẳng hạn như máy bay không người lái (drones) và các thiết bị bay điều khiển từ xa (cần có sự chấp thuận của Bộ Nội vụ). Các ấn phẩm, băng đĩa, hoặc tác phẩm nghệ thuật trái với giáo lý Hồi giáo hoặc đạo đức công cộng cũng bị cấm.

Một thay đổi quan trọng là, sau khi ký kết Hiệp định Abraham vào năm 2020, Bahrain đã chính thức dỡ bỏ lệnh cấm vận đối với hàng hóa có xuất xứ từ Israel.

Đối với các sản phẩm cụ thể:

- Dược phẩm: Tất cả thuốc và sản phẩm y tế phải được đăng ký và phê duyệt bởi Cơ quan Quản lý Quốc gia về các Ngành nghề và Dịch vụ Y tế (NHRA) trước khi nhập khẩu. Việc nhập khẩu phải được thực hiện bởi một đại lý hoặc nhà phân phối được NHRA cấp phép tại Bahrain.
- Thịt và gia cầm: Mọi lô hàng thịt bò, thịt gia cầm và các sản phẩm từ thịt phải đi kèm giấy chứng nhận sức khỏe từ quốc gia xuất xứ và giấy chứng nhận giết mổ theo nghi thức Halal, được cấp bởi một trung tâm Hồi giáo được công nhận tại nước xuất khẩu.

(Nguồn: Cục Hải quan Bahrain (Bahrain Customs Affairs), Cơ quan Quản lý Quốc gia về các Ngành nghề và Dịch vụ Y tế (NHRA))

Thủ tục hải quan

Để biết thêm thông tin, hãy liên hệ với Tổng cục Hải quan Bahrain tại:

Bahrain Customs Directorate

Customs Affairs – Ministry of Interior

Sh. Khalifa Bin Salman Road, Hidd, Kingdom of Bahrain

Tel: +973-1735-9206

E-mail: info@customs.gov.bh

Website: www.bahraincustoms.gov.bh

Tiêu chuẩn thương mại

Cơ quan chịu trách nhiệm về tiêu chuẩn hóa quốc gia của Bahrain hiện nay là Cục Tiêu chuẩn và Đo lường (Directorate of Testing & Metrology), trực thuộc Bộ Công Thương

(Ministry of Industry and Commerce - MoIC). Cơ quan này đã thay thế cho Tổng cục Tiêu chuẩn và Đo lường (BSMD) trước đây, đảm nhận vai trò xây dựng và thực thi các tiêu chuẩn kỹ thuật và quy trình đánh giá sự phù hợp tại vương quốc. Bahrain tiếp tục là một thành viên tích cực của các tổ chức tiêu chuẩn hóa khu vực và quốc tế, bao gồm Tổ chức Tiêu chuẩn hóa Vùng Vịnh (GSO) và Tổ chức Tiêu chuẩn hóa Quốc tế (ISO), tuân thủ các nguyên tắc của Hiệp định về Hàng rào Kỹ thuật trong Thương mại (TBT) của WTO.

Chính sách tiêu chuẩn của Bahrain ưu tiên việc áp dụng các tiêu chuẩn quốc tế và tiêu chuẩn chung của Vùng Vịnh (GCC) để tạo thuận lợi cho thương mại và tránh các rào cản không cần thiết. Các tiêu chuẩn quốc gia chỉ được xây dựng khi có nhu cầu đặc thù. Việc phê duyệt và ban hành các tiêu chuẩn bắt buộc thuộc thẩm quyền của Ủy ban Tiêu chuẩn Quốc gia, bao gồm đại diện từ các bộ ngành liên quan và khu vực tư nhân.

Để đảm bảo hàng hóa nhập khẩu tuân thủ các quy định, Cục Tiêu chuẩn và Đo lường thực hiện Chương trình Đánh giá Sự phù hợp của Bahrain. Một văn phòng kiểm tra được đặt tại các cửa khẩu chính như Cảng Khalifa Bin Salman để giám sát các lô hàng thuộc danh mục sản phẩm được quản lý. Danh sách này bao gồm, nhưng không giới hạn ở:

- Lốp xe và phụ tùng ô tô
- Sản phẩm điện và điện tử (nhiều sản phẩm yêu cầu phải có dấu G-mark theo quy định của GCC)
- Đồ chơi trẻ em (cũng yêu cầu dấu G-mark)
- Mỹ phẩm và sản phẩm chăm sóc cá nhân
- Vật liệu xây dựng như xi măng
- Các sản phẩm nhựa và giấy

Tất cả các quy định kỹ thuật và tiêu chuẩn bắt buộc sau khi được phê duyệt sẽ được công bố trên Công báo Chính thức (Official Gazette) của Vương quốc Bahrain để có hiệu lực pháp lý.

(Nguồn: Bộ Công Thương Bahrain (Ministry of Industry and Commerce - MoIC), Tổ chức Tiêu chuẩn hóa Vùng Vịnh (GSO))

Hiệp định thương mại

Là một nền kinh tế mở và hướng ngoại, Bahrain tích cực tham gia vào thương mại toàn cầu thông qua tư cách thành viên của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) và Hội đồng Hợp tác Vùng Vịnh (GCC). Nền tảng cho chính sách thương mại của Bahrain là các hiệp định thương mại tự do (FTA). Trong đó, Hiệp định Thương mại Tự do song phương với Hoa Kỳ (Bahrain-U.S. FTA) là quan trọng nhất, mang lại lợi thế cạnh tranh đáng kể cho hàng hóa và dịch vụ của cả hai nước. Với tư cách là thành viên GCC, Bahrain cũng được hưởng lợi từ các FTA của khối này với Singapore (GSFTA) và các quốc gia thuộc Hiệp hội Mậu dịch tự do châu Âu (EFTA) (bao gồm Iceland, Liechtenstein, Na Uy và Thụy Sĩ).

Bahrain cũng đang tích cực mở rộng mạng lưới thương mại của mình. Thông qua khối GCC, vương quốc đã hoàn tất các cuộc đàm phán FTA với Hàn Quốc và đang trong giai đoạn đàm phán nâng cao với Vương quốc Anh. Ngoài ra, việc tham gia Khu vực Thương mại Tự do Ả Rập Mở rộng (GAFTA) cho phép hàng hóa Bahrain tiếp cận miễn thuế với hầu hết các thị trường trong thế giới Ả Rập.

Để tạo môi trường đầu tư thuận lợi, Bahrain đã ký kết một mạng lưới rộng lớn các thỏa thuận song phương, bao gồm hơn 35 Hiệp định Khuyến khích và Bảo hộ Đầu tư (BITs) và hơn 40 Hiệp định Tránh đánh thuế hai lần (DTAAs) với các quốc gia trên toàn cầu.

Mô hình thương mại của Bahrain chủ yếu dựa vào việc nhập khẩu nguyên liệu thô và xuất khẩu các sản phẩm có giá trị gia tăng cao. Nguồn xuất khẩu lớn nhất là các sản phẩm dầu mỏ tinh chế (phần lớn được sản xuất từ dầu thô nhập khẩu từ Ả Rập Xê Út qua đường ống) và nhôm thời cùng các sản phẩm nhôm từ nhà máy luyện nhôm Alba. Theo số liệu mới nhất, các đối tác thương mại hàng đầu của Bahrain bao gồm Ả Rập Xê Út, Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất (UAE), Hoa Kỳ, Nhật Bản, và Trung Quốc.

(Nguồn: Ban Kinh tế Bahrain (Bahrain Economic Development Board - EDB), Bộ Công Thương Bahrain (MoIC), Cơ quan Thông tin và Chính phủ điện tử Bahrain (iGA))

Yêu cầu cấp phép

Việc thành lập doanh nghiệp tại Bahrain đã được hiện đại hóa và đơn giản hóa đáng kể thông qua cổng thông tin điện tử quốc gia Sijilat (. Đây là một hệ thống tích hợp một cửa do Bộ Công Thương (Ministry of Industry and Commerce - MoIC) quản lý, cho phép các nhà đầu tư trong và ngoài nước thực hiện hầu hết các thủ tục đăng ký, xin giấy phép kinh doanh, và quản lý đăng ký thương mại (Commercial Registration - CR) hoàn toàn trực tuyến.

Một trong những lợi thế cạnh tranh lớn nhất là Vương quốc Bahrain cho phép sở hữu 100% vốn nước ngoài ở hầu hết các lĩnh vực kinh tế, tạo điều kiện thuận lợi cho các nhà đầu tư quốc tế. Các hình thức kinh doanh phổ biến nhất vẫn là Công ty Trách nhiệm hữu hạn (With Limited Liability - WLL) và Công ty Cổ phần Bahrain (Bahrain Shareholding Company - B.S.C. dạng đóng) do cấu trúc linh hoạt của chúng. Các công ty nước ngoài cũng có thể dễ dàng thiết lập chi nhánh hoặc văn phòng đại diện tại đây.

Quy trình đăng ký rất tinh gọn: nhà đầu tư nộp hồ sơ và các tài liệu cần thiết trực tiếp trên cổng Sijilat. Các tài liệu có nguồn gốc từ nước ngoài vẫn cần được công chứng và hợp pháp hóa lãnh sự (hoặc chứng thực theo công ước Apostille). Nhờ hệ thống tích hợp này, thời gian để hoàn thành đăng ký thương mại cơ bản đã được rút ngắn đáng kể, thường chỉ mất vài ngày làm việc đối với các hồ sơ đầy đủ và hợp lệ.

Đối với các công ty hoạt động trong lĩnh vực dịch vụ tài chính, ngoài việc đăng ký trên Sijilat, họ bắt buộc phải xin giấy phép từ Ngân hàng Trung ương Bahrain (Central Bank of Bahrain - CBB), cơ quan quản lý độc lập của ngành. Quy trình cấp phép của CBB phức tạp hơn và có thể mất đến 60 ngày để xem xét và phê duyệt.

(Nguồn: Bộ Công Thương Bahrain (MoIC) - Cổng thông tin Sijilat, Ban Kinh tế Bahrain (EDB), Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB))

Chương 5: GIAO THƯƠNG – ĐẦU TƯ GIỮA VIỆT NAM VÀ BAHRAIN

Tổng quan hoạt động thương mại của Bahrain

Theo *WTO Trade Profile 2023*, Bahrain là một nền kinh tế nhỏ nhưng có độ mở rất cao, với GDP năm 2022 đạt 44,4 tỷ USD và GDP bình quân đầu người đạt khoảng 26.187 USD. Với quy mô này, Bahrain xếp ở nhóm trung bình về kinh tế toàn cầu, song lại nổi bật ở khía cạnh thương mại quốc tế khi được xếp thứ 70 thế giới về xuất khẩu hàng hóa và thứ 93 về nhập khẩu hàng hóa. Trong lĩnh vực dịch vụ, nền kinh tế này đạt vị trí 62 về xuất khẩu và 70 về nhập khẩu. Những thứ hạng này (trong số khoảng 190 nền kinh tế WTO Trade Profiles đang có dữ liệu) phản ánh vai trò quan trọng của Bahrain trong mạng lưới thương mại toàn cầu, đặc biệt so với quy mô dân số và lãnh thổ hạn chế.

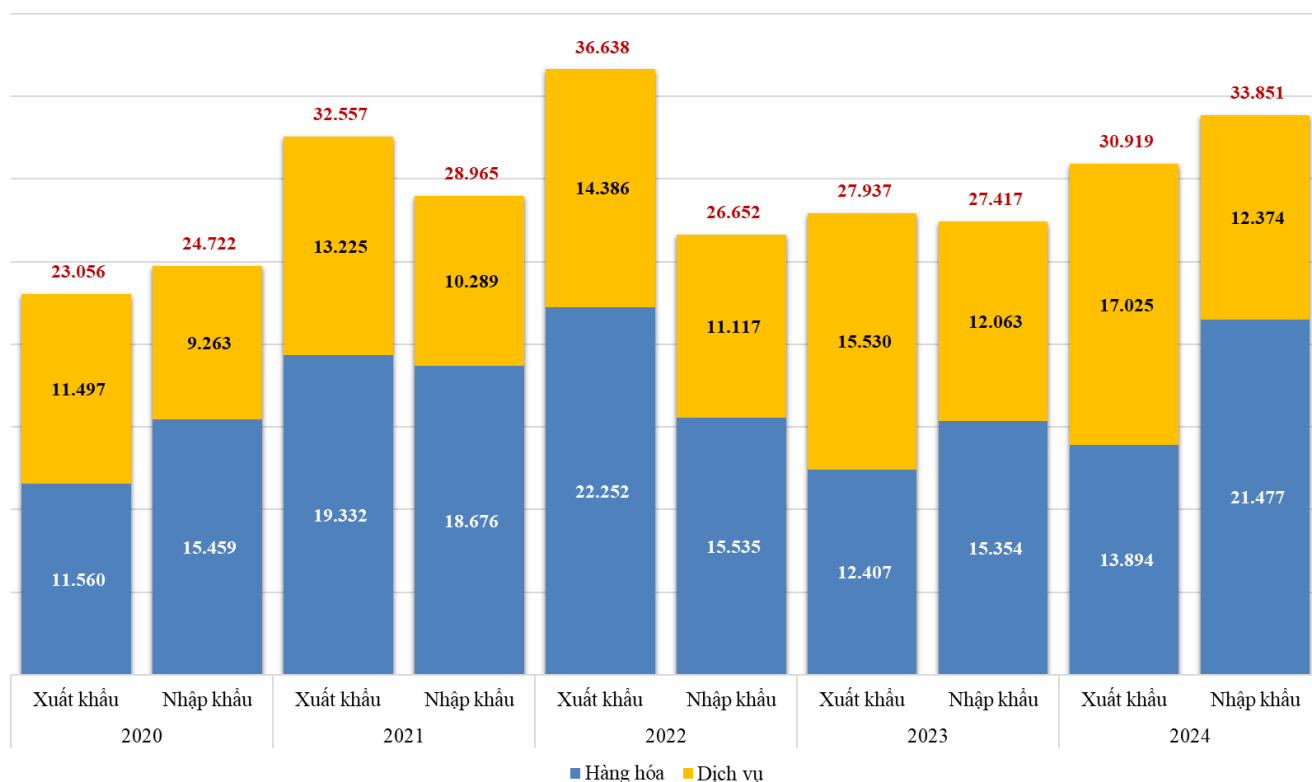
Một điểm đáng chú ý khác là độ mở thương mại: thương mại chiếm tới 78,3% GDP (giai đoạn 2020–2022), đưa Bahrain trở thành một trong những nền kinh tế định hướng xuất khẩu rõ rệt nhất khu vực Trung Đông. Điều này được củng cố bởi cán cân vãng lai thặng dư 9,1% GDP (2022), cho thấy năng lực xuất khẩu vượt trội và khả năng duy trì ổn định kinh tế vĩ mô nhờ thương mại.

Biểu đồ **Kim ngạch xuất nhập khẩu hàng hóa, dịch vụ của Bahrain giai đoạn 2020 - 2024** cho thấy tổng kim ngạch xuất nhập khẩu của Bahrain có sự biến động mạnh trong giai đoạn 2020–2024. Năm 2020, xuất khẩu đạt 23,1 tỷ USD, thấp hơn nhập khẩu (24,7 tỷ USD), phản ánh tác động của đại dịch COVID-19. Sang năm 2021, hoạt động thương mại phục hồi rõ rệt, đặc biệt là xuất khẩu tăng mạnh lên 32,6 tỷ USD, cao hơn nhiều so với nhập khẩu 28,9 tỷ USD, giúp cán cân thương mại chuyển sang trạng thái thặng dư.

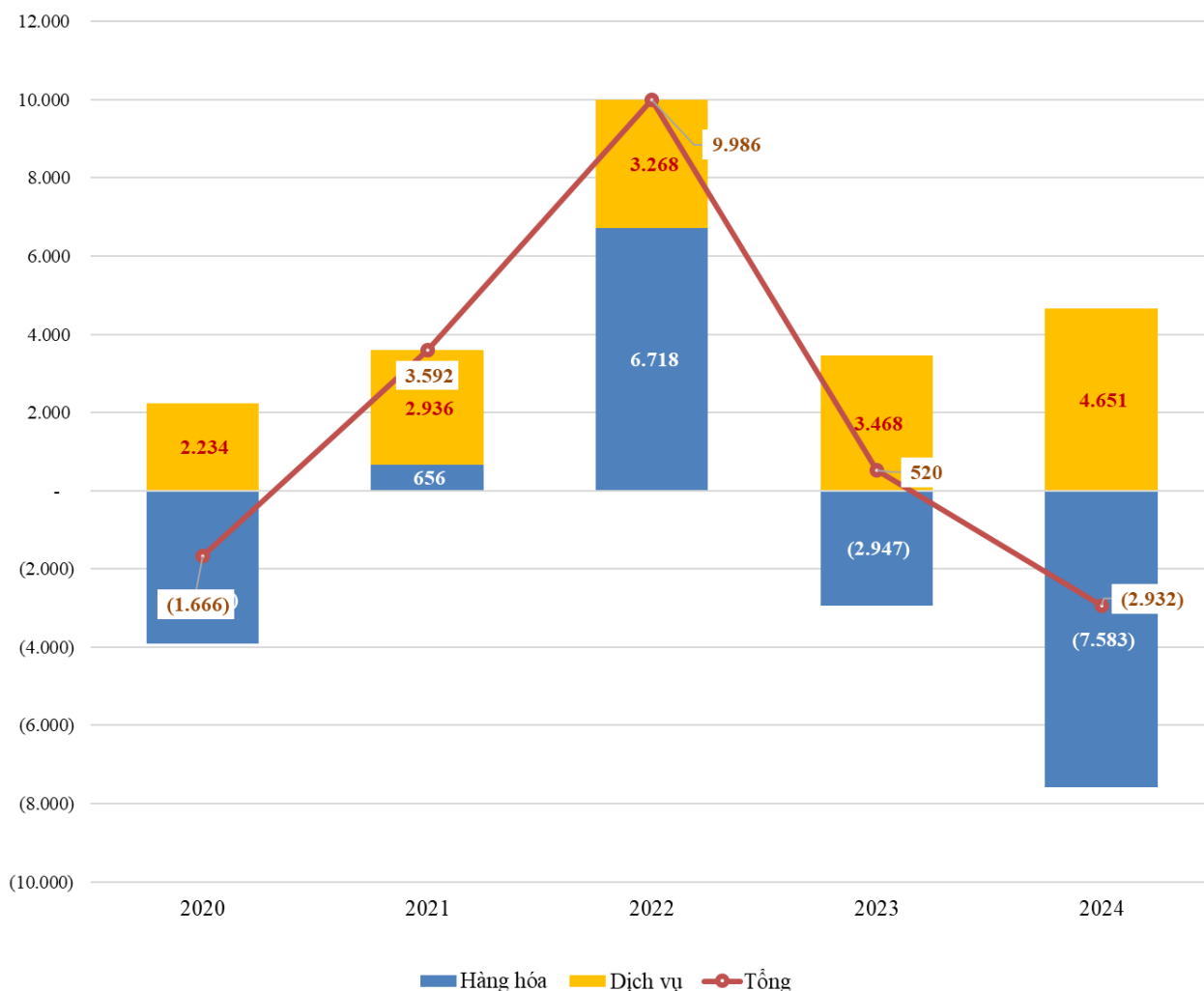
Đỉnh điểm ghi nhận ở năm 2022, khi xuất khẩu vọt lên 36,6 tỷ USD và nhập khẩu đạt 26,7 tỷ USD, tạo nên giai đoạn tăng trưởng thương mại vượt bậc. Tuy nhiên, từ năm 2023, xu hướng suy giảm thể hiện rõ: xuất khẩu giảm còn 27,9 tỷ USD, nhập khẩu vẫn duy trì ở mức 27,4 tỷ USD, làm cho cán cân thương mại suy yếu. Đến năm 2024, xuất khẩu chỉ đạt 30,9 tỷ USD trong khi nhập khẩu lên tới 33,9 tỷ USD, đánh dấu mức nhập siêu khá lớn.

Xét cơ cấu, hàng hóa vẫn chiếm tỷ trọng lớn trong xuất nhập khẩu, song dịch vụ đóng vai trò quan trọng và có xu hướng ngày càng tăng tỷ trọng. Năm 2022, xuất khẩu dịch vụ đạt 14,4 tỷ USD, chiếm gần 40% tổng xuất khẩu, trong khi nhập khẩu dịch vụ đạt 11,1 tỷ USD. Điều này cho thấy Bahrain không chỉ dựa vào thương mại hàng hóa mà còn củng cố vị thế là trung tâm dịch vụ khu vực.

Kim ngạch xuất nhập khẩu hàng hóa, dịch vụ của Bahrain giai đoạn 2020 - 2024 (Nguồn: Trade Map; ĐVT: triệu USD)

Cán cân thương mại của Bahrain giai đoạn 2020 - 2024 (Nguồn: WTO; ĐVT: triệu USD)

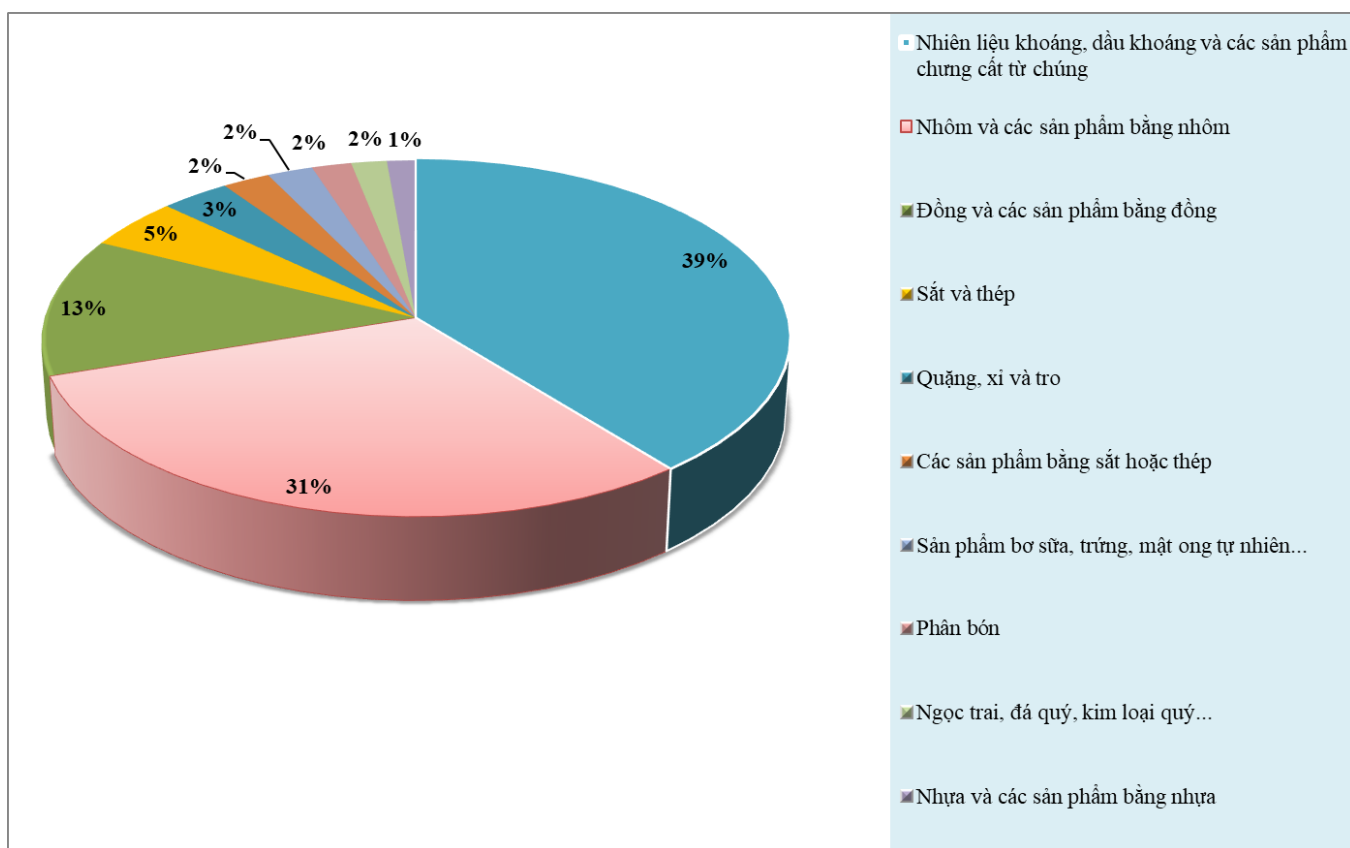
Biểu đồ Cán cân thương mại của Bahrain giai đoạn 2020 - 2024 phản ánh rõ ràng sự dịch chuyển cán cân thương mại của Bahrain trong giai đoạn nghiên cứu. Năm 2020, nước này nhập siêu khoảng 1,7 tỷ USD. Năm 2021 và đặc biệt là năm 2022, cán cân chuyển sang thặng dư lớn (3,6 tỷ USD và gần 10 tỷ USD tương ứng), nhờ xuất khẩu hàng hóa và dịch vụ đồng loạt tăng mạnh. Đây là giai đoạn thuận lợi nhất của thương mại Bahrain trong vòng 5 năm.

Tuy nhiên, sau đó xu hướng đảo ngược nhanh chóng. Năm 2023, thặng dư giảm mạnh xuống chỉ còn 520 triệu USD, gần như cân bằng. Sang 2024, Bahrain ghi nhận mức nhập siêu lớn nhất trong giai đoạn, lên tới gần 3 tỷ USD. Nguyên nhân chủ yếu đến từ sự sụt giảm xuất khẩu hàng hóa, trong khi nhu cầu nhập khẩu vẫn ở mức cao, phản ánh áp lực chi phí nguyên liệu và tiêu dùng trong nước.

Hai biểu đồ cho thấy thương mại Bahrain giai đoạn 2020–2024 có đặc trưng là biến động mạnh theo chu kỳ: tăng trưởng bùng nổ năm 2021–2022 nhưng suy giảm rõ từ 2023. Dù dịch vụ giúp cân bằng phần nào, nền kinh tế vẫn phụ thuộc lớn vào xuất khẩu hàng hóa, đặc biệt là các sản phẩm luyện kim và công nghiệp. Xu hướng nhập siêu quay trở lại từ 2024 cảnh báo những thách thức đối với ổn định cán cân thương mại, đồng thời đặt ra yêu cầu Bahrain phải tiếp tục đa dạng hóa xuất khẩu, tận dụng lợi thế dịch vụ, và tìm kiếm thị trường mới nhằm duy trì thăng dư bền vững.

Các mặt hàng xuất nhập khẩu chính của Bahrain

Những mặt hàng xuất khẩu chủ yếu của Bahrain năm 2024 (Nguồn: Trade Map, ĐVT: %)

Biểu đồ cho thấy xuất khẩu của Bahrain tập trung cao vào một số mặt hàng chủ lực. Nhóm nhiên liệu khoáng, dầu khoáng và các sản phẩm chưng cất từ chúng chiếm tỷ trọng lớn nhất với 39% tổng kim ngạch xuất khẩu, đạt giá trị hơn 5,45 tỷ USD năm

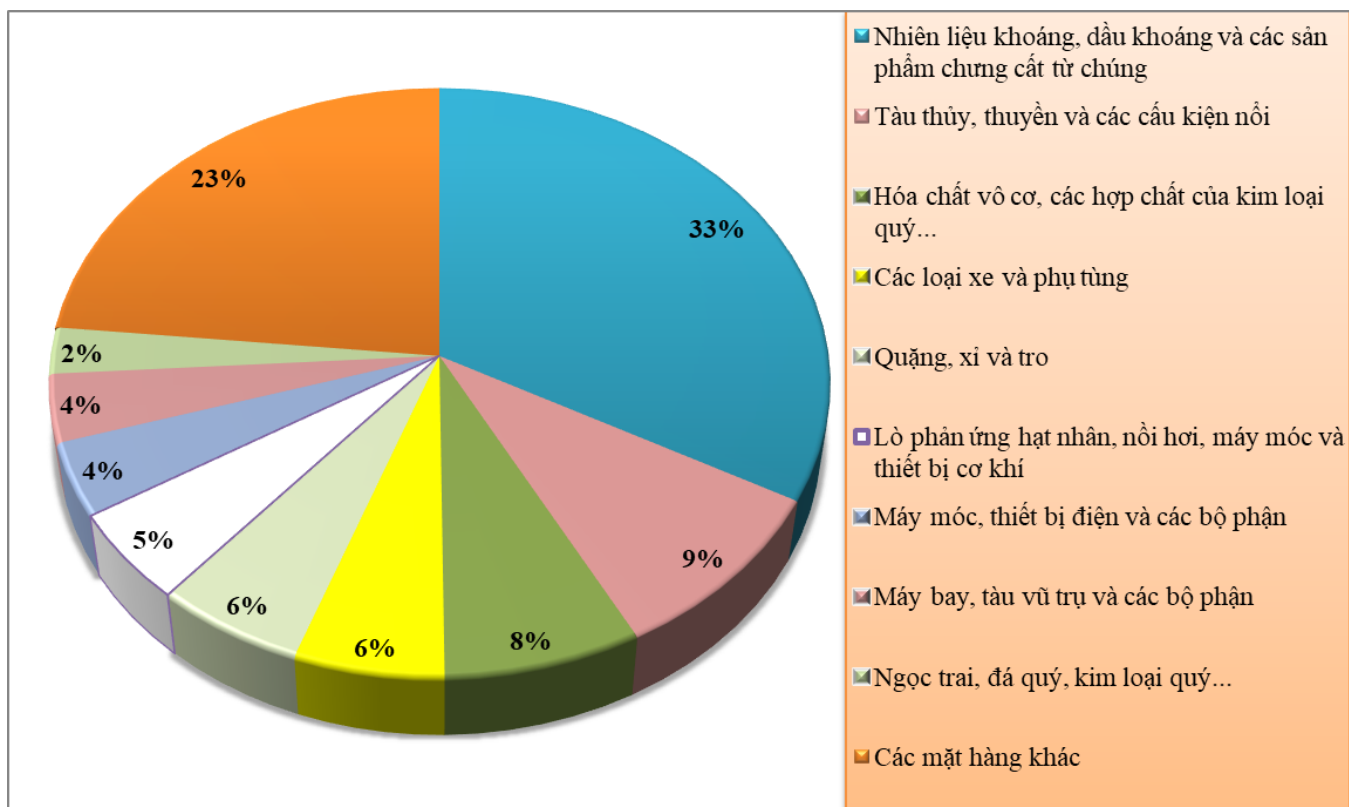
2024. Đây là nhóm hàng phản ánh đặc thù của một nền kinh tế vùng Vịnh vẫn còn phụ thuộc vào ngành năng lượng.

Đứng thứ hai là nhôm và các sản phẩm bằng nhôm, chiếm 31% tổng kim ngạch, đạt hơn 4,24 tỷ USD năm 2024. Bahrain là một trong những trung tâm sản xuất nhôm lớn ở Trung Đông, với lợi thế nhập khẩu quặng và năng lượng để chế biến, sau đó tái xuất thành sản phẩm có giá trị cao.

Tiếp theo là đồng và các sản phẩm bằng đồng chiếm 13%, tương đương 1,75 tỷ USD năm 2024, cho thấy sự mở rộng sang các kim loại cơ bản khác ngoài nhôm. Sắt và thép chiếm 5% (646 triệu USD), cùng với quặng, xỉ và tro chiếm 3% (468 triệu USD).

Các nhóm hàng khác chỉ chiếm tỷ trọng nhỏ năm 2024, mỗi nhóm khoảng 1–2% tổng xuất khẩu, bao gồm: sản phẩm bằng sắt hoặc thép (321 triệu USD), sản phẩm bơ sữa, trứng, mật ong tự nhiên (309 triệu USD), phân bón (267 triệu USD), ngọc trai, đá quý, kim loại quý (240 triệu USD), nhựa và các sản phẩm nhựa (193 triệu USD). Ngoài ra, nhóm “các mặt hàng khác” đạt khoảng 1,75 tỷ USD, cho thấy mức độ đa dạng hóa nhất định nhưng vẫn chưa đáng kể so với nhóm hàng chủ lực.

Những mặt hàng nhập khẩu chủ yếu của Bahrain năm 2024 (Nguồn: Trade Map, ĐVT: %)

Biểu đồ cho thấy nhập khẩu của Bahrain năm 2024 tập trung cao vào một số nhóm hàng chiến lược. Nhiên liệu khoáng, dầu khoáng và các sản phẩm chưng cất từ chúng là nhóm nhập khẩu lớn nhất, chiếm 33% tổng kim ngạch, với giá trị khoảng 7,06 tỷ USD. Đây là điểm đáng chú ý bởi Bahrain vừa là nước xuất khẩu dầu khí, vừa phải nhập khẩu để phục vụ nhu cầu tiêu dùng nội địa và tái chế trong công nghiệp.

Đứng thứ hai là nhóm “các mặt hàng khác”, chiếm tới 23%, tương đương 5,03 tỷ USD, phản ánh sự đa dạng trong cơ cấu nhập khẩu nhưng đồng thời cũng cho thấy tỷ lệ nhập khẩu phân tán ở nhiều nhóm hàng giá trị không lớn.

Một số nhóm hàng công nghiệp nặng và thiết bị cũng chiếm tỷ trọng đáng kể trong cơ cấu nhập khẩu của Bahrain năm 2024. Cụ thể, nhóm tàu thủy, thuyền và các cấu kiện nổi chiếm 9% với giá trị 2,01 tỷ USD, trong khi hóa chất vô cơ và các hợp chất kim loại quý đạt 8%, tương đương 1,62 tỷ USD. Các loại xe và phụ tùng cùng nhóm quặng, xỉ và tro đều chiếm 6%, khoảng 1,23 tỷ USD mỗi nhóm. Tiếp đó, lò phản ứng hạt nhân, nồi hơi, máy móc và thiết bị cơ khí chiếm 5% (1,08 tỷ USD), còn máy móc, thiết bị điện và các bộ phận chiếm 4% (867 triệu USD), tương đương với tỷ trọng của máy bay, tàu

vũ trụ và các bộ phận (800 triệu USD). Ngoài ra, nhóm ngọc trai, đá quý và kim loại quý cũng góp phần trong cơ cấu nhập khẩu với tỷ trọng khoảng 2%, đạt 548 triệu USD, chủ yếu phục vụ ngành chế tác và tái xuất.

Nhập khẩu của Bahrain năm 2024 có hai đặc trưng chính. Thứ nhất, nhiên liệu khoáng vẫn chiếm vị trí áp đảo, phản ánh sự phụ thuộc của nền kinh tế vào nguồn năng lượng phục vụ sản xuất công nghiệp và nhu cầu trong nước, dù Bahrain đồng thời cũng xuất khẩu dầu khí. Thứ hai, tỷ trọng cao của các mặt hàng công nghiệp nặng và thiết bị vận tải (tàu thủy, ô tô, máy bay, máy móc, thiết bị điện) cho thấy chiến lược nhập khẩu nhằm đáp ứng nhu cầu phát triển hạ tầng, logistics, và công nghiệp chế biến.

So sánh với cơ cấu xuất khẩu, có thể thấy Bahrain vừa là nhà sản xuất và xuất khẩu lớn trong lĩnh vực nhôm và kim loại, nhưng lại phụ thuộc nhiều vào nhập khẩu nhiên liệu và thiết bị công nghệ. Điều này phản ánh tính chất kinh tế công nghiệp dựa trên chế biến tái xuất, cũng như vai trò của Bahrain như một trung tâm trung chuyển trong khu vực.

Xuất nhập khẩu giữa Việt Nam và Bahrain

Việt Nam - Bahrain	2020	2021	2022	2023
VN Xuất khẩu sang Bahrain	126,00	93,47	106,17	124,18
VN Nhập khẩu từ Bahrain	7,67	13,66	16,27	13,24
Cán cân thương mại	118	80	90	111
Tổng	134	107	122	137
Tỉ trọng giá trị xuất khẩu so với tổng giá trị xuất khẩu của Việt Nam	0,045%	0,028%	0,029%	0,035%
Tỉ trọng giá trị nhập khẩu so với tổng giá trị nhập khẩu của Việt Nam	0,003%	0,004%	0,005%	0,004%

(Nguồn: Trade Map, Lưu ý: chưa có cập nhật dữ liệu 2024)

Quan hệ thương mại giữa Việt Nam và Bahrain trong giai đoạn 2020-2023 thể hiện một bức tranh tương đối tích cực với những biến động đáng chú ý. Theo số liệu từ Trademap, kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam sang Bahrain dao động mạnh qua các năm, từ mức đỉnh 126 triệu USD năm 2020, giảm xuống chỉ còn 93,47 triệu USD năm 2021 (giảm 25,8%), sau đó phục hồi dần lên 106,17 triệu USD năm 2022 và tiếp tục tăng mạnh lên 124,18 triệu USD năm 2023. Sự biến động này phản ánh tác động của đại dịch COVID-

19 lên hoạt động thương mại toàn cầu, đồng thời cho thấy khả năng phục hồi mạnh mẽ của nền kinh tế Việt Nam trong thời kỳ hậu đại dịch.

Ngược lại, kim ngạch nhập khẩu từ Bahrain vào Việt Nam có xu hướng ngược với xuất khẩu, tăng liên tục từ 7,67 triệu USD năm 2020 lên đỉnh điểm 16,27 triệu USD năm 2022, trước khi giảm xuống 13,24 triệu USD năm 2023. Điều đáng chú ý là sự tăng trưởng mạnh mẽ 78,1% trong năm 2021, có thể do nhu cầu nhập khẩu một số mặt hàng đặc thù từ Bahrain tăng cao trong bối cảnh khó khăn của đại dịch. Tuy nhiên, quy mô nhập khẩu vẫn rất khiêm tốn so với xuất khẩu, tạo nên một cán cân thương mại nghiêng hẳn về phía Việt Nam.

Cán cân thương mại song phương luôn duy trì ở mức thặng dư cao cho Việt Nam, dao động từ 80 triệu USD năm 2021 đến 118 triệu USD năm 2020. Mặc dù có sự sụt giảm đáng kể trong năm 2021 do ảnh hưởng của đại dịch, thặng dư thương mại đã phục hồi và tăng trưởng tích cực trong hai năm tiếp theo, đạt 111 triệu USD năm 2023. Tỷ lệ xuất nhập khẩu trung bình 8,8:1 cho thấy Việt Nam có lợi thế cạnh tranh rất lớn tại thị trường Bahrain. Tỷ lệ 8,8:1 nghĩa là trong giai đoạn 2020-2023, Việt Nam đã đạt tổng thặng dư thương mại gần 399 triệu USD với Bahrain, tương đương 88,7% tổng kim ngạch xuất khẩu. Điều này có nghĩa là cứ 100 USD Việt Nam xuất khẩu sang Bahrain thì được 88,7 USD lợi nhuận thương mại thuần, một con số rất ấn tượng và phản ánh sức mạnh cạnh tranh của hàng hóa Việt Nam tại thị trường Trung Đông nói chung và Bahrain nói riêng. Để đặt trong bối cảnh rộng hơn, tỷ lệ 8,8:1 là một con số khá cao so với nhiều quan hệ thương mại khác. Ví dụ, tỷ lệ xuất nhập khẩu giữa Trung Quốc và Hoa Kỳ chỉ khoảng 1,3:1, trong khi Việt Nam với Trung Quốc là 0,4:1 (Việt Nam nhập khẩu nhiều hơn xuất khẩu). Tỷ lệ 8,8:1 với Bahrain thậm chí còn gần với tỷ lệ Việt Nam - Mỹ (~10:1), cho thấy mức độ thặng dư thương mại rất lớn.

Tuy nhiên, khi đặt trong bối cảnh tổng thể nền kinh tế Việt Nam, thương mại với Bahrain chỉ chiếm tỷ trọng rất nhỏ. Tỷ trọng xuất khẩu sang Bahrain trong tổng kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam dao động từ 0,028% đến 0,045%, trong khi tỷ trọng nhập khẩu còn thấp hơn nữa, chỉ từ 0,003% đến 0,005%. Điều này cho thấy mặc dù quan hệ thương mại tích cực, nhưng quan hệ thương mại giữa Việt Nam và Bahrain vẫn nhiều dư địa.

Quy mô kinh tế nhỏ của Bahrain với dân số chỉ khoảng 1,7 triệu người có thể là yếu tố hạn chế tiềm năng mở rộng thương mại trong tương lai.

Nhìn tổng thể, quan hệ thương mại Việt Nam - Bahrain thể hiện những dấu hiệu tích cực với khả năng phục hồi mạnh mẽ sau đại dịch và duy trì lợi thế cạnh tranh bền vững. Tuy nhiên, để phát huy tối đa tiềm năng, cần có những chính sách phù hợp để đa dạng hóa mặt hàng xuất khẩu, tăng cường xúc tiến thương mại và khai thác sâu hơn nhu cầu của thị trường Bahrain cũng như toàn khu vực Trung Đông.

Bahrain đầu tư vào Việt Nam

Bahrain chỉ ghi nhận một giao dịch góp vốn, mua cổ phần duy nhất tại Việt Nam trong năm 2024, với giá trị 3,1 triệu USD. Theo Cục Đầu tư nước ngoài (Bộ Kế hoạch và Đầu tư), Bahrain còn thực hiện một lượt góp vốn, mua cổ phần vào doanh nghiệp. Tuy nhiên, tên cụ thể dự án và doanh nghiệp nhận vốn không được công bố chi tiết trong báo cáo của Cơ quan này.

Các lĩnh vực hàng đầu dành cho các doanh nghiệp xuất khẩu và nhà đầu tư nước ngoài tại Bahrain

1. Tổng quan các lĩnh vực tiềm năng tại Bahrain

Tăng trưởng kinh tế của Bahrain được thúc đẩy bởi nhiều ngành công nghiệp phát triển vững mạnh. Hội đồng Phát triển Kinh tế Bahrain (EDB) xác định các lĩnh vực như dịch vụ tài chính, sản xuất, công nghệ thông tin và truyền thông (ICT), du lịch, giáo dục, y tế, logistics và vận tải là những ngành có hiệu quả và thu hút đầu tư tốt trong ngắn hạn. Ngoài ra, năng lượng tái tạo và xây dựng cũng là những lĩnh vực mới nổi, chứa đựng nhiều cơ hội cho doanh nghiệp quốc tế, trong đó có Việt Nam.

Theo Báo cáo Đầu tư Thế giới 2023 của Hội nghị Liên Hợp Quốc về Thương mại và Phát triển (UNCTAD), dòng vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) vào Bahrain năm 2022 tăng khoảng 10%, đạt 1,951 tỷ USD, so với 1,779 tỷ USD năm 2021.

Hiện nay, xuất khẩu của Việt Nam sang Bahrain tập trung vào các nhóm hàng như thủy sản, thực phẩm chế biến, nông sản, hàng dệt may, giày dép, đồ gỗ, máy móc thiết bị và linh kiện điện tử. Các mặt hàng này có tiềm năng mở rộng thị phần nhờ nhu cầu nhập khẩu lớn của Bahrain từ khu vực châu Á và lợi thế về logistics qua các cảng lớn tại Trung Đông.

Ở chiều ngược lại, Bahrain xuất khẩu sang Việt Nam các sản phẩm chủ lực như nhôm và sản phẩm liên quan, phân bón, hóa chất, nhựa và một số loại máy móc công nghiệp.

Cơ hội và khuyến nghị cho doanh nghiệp Việt Nam

Doanh nghiệp Việt Nam nên tiếp tục phát huy thế mạnh ở các ngành chủ lực như nông sản thực phẩm, đồ uống, dệt may, đồ gỗ và các sản phẩm từ biển khi mở rộng xuất khẩu sang thị trường Bahrain. Bên cạnh đó, việc nghiên cứu và khai thác các cơ hội đầu tư trong các lĩnh vực sản xuất, công nghệ thông tin, phát triển sản phẩm thân thiện với môi trường, năng lượng tái tạo và xây dựng hạ tầng tại Bahrain cũng rất cần thiết để tận dụng tiềm năng tăng trưởng của nước này. Đồng thời, doanh nghiệp cần chủ động thiết lập mối quan hệ và kết nối với các tổ chức hỗ trợ kinh doanh cùng đối tác nhập khẩu tại Bahrain thông qua các kênh xúc tiến thương mại, hội chợ và diễn đàn doanh nghiệp quốc tế tổ chức tại khu vực Trung Đông để mở rộng cơ hội hợp tác và phát triển bền vững.

2. Xây dựng và Hạ tầng tại Bahrain

2.1 Tổng quan

Ngành xây dựng tại Bahrain tiếp tục được xem là lĩnh vực trọng điểm có nhiều cơ hội đầu tư, phù hợp với chiến lược phát triển kinh tế theo tầm nhìn Bahrain Vision 2030. Mặc dù trải qua các cú sốc kinh tế toàn cầu như đại dịch COVID-19 và biến động giá dầu, ngành xây dựng của Bahrain vẫn duy trì đà tăng trưởng ổn định với mức tăng khoảng 1,4% trong năm 2022 và dự báo tiếp tục phát triển mạnh mẽ trong các năm tới nhờ vào các dự án hạ tầng quy mô lớn.

Chính phủ Bahrain đã công bố Kế hoạch Phục hồi Kinh tế năm 2021 với hơn 22 dự án chiến lược trị giá trên 30 tỷ USD, trong đó bao gồm xây dựng năm đảo nhân tạo và nhiều dự án hạ tầng trọng điểm như nâng cấp hiện đại hoá nhà máy lọc dầu Bahrain Petroleum Company (BAPCO), dự án cầu King Hamad Causeway, tuyến metro dài 109 km, nhà máy xử lý khí mới và các dự án nhà ở, khu nghỉ dưỡng, hệ thống điện nước, đường sá và hệ thống thoát nước. Đa số dự án được tài trợ qua các mô hình đối tác công – tư nhằm thu hút đầu tư hiệu quả và góp phần đa dạng hóa nền kinh tế quốc gia.

Ngoài ra, Bahrain còn đẩy mạnh áp dụng các tiêu chuẩn xây dựng xanh theo Quy chuẩn Xây dựng Xanh, hướng tới phát triển bền vững và thân thiện với môi trường trong ngành xây dựng. Điều này tạo ra các cơ hội cho các doanh nghiệp có năng lực công nghệ xanh và vật liệu xây dựng thân thiện môi trường trong việc tham gia chuỗi giá trị phát triển hạ tầng tại Bahrain.

Các dự án hạ tầng lớn này không chỉ thúc đẩy sự phát triển của ngành xây dựng mà còn tạo hiệu ứng lan tỏa tích cực cho các ngành phụ trợ như sản xuất vật liệu xây dựng, logistics và dịch vụ kỹ thuật. Doanh nghiệp Việt Nam có thể nghiên cứu hợp tác đầu tư hoặc tham gia cung ứng vật tư, công nghệ và dịch vụ kỹ thuật phù hợp với quy mô và yêu cầu của thị trường Bahrain trong giai đoạn tăng trưởng này.

2.2 Các ngành kinh tế trọng điểm

Nhu cầu về nhà ở nhỏ dành cho các gia đình thu nhập thấp và trung bình tại Bahrain tăng đáng kể trong những năm gần đây. Hiện có khoảng 60.000 gia đình Bahrain nằm trong danh sách chờ nhận nhà được trợ giá từ Chính phủ. Để đáp ứng nhu cầu này, Chính phủ đang triển khai chương trình xây dựng 40.000 căn hộ trong vòng một thập kỷ tới, với gần 20.000 căn hộ đang trong quá trình thi công. Các dự án nhà ở lớn bao gồm East Hidd City, Diyyar Al Muharraaq, Tubli Gardens, Argan, East Sitra và dự án Naseej tại Northern City. Bộ Nhà Ở cũng đã khởi xướng chương trình tài chính hỗ trợ người dân mua nhà nhằm thúc đẩy quyền sở hữu nhà ở cho người dân Bahrain.

Trong khu vực tư nhân, các dự án bất động sản tự do nổi bật đã được khởi động tại Diyar al Muharraaq, Dilmunia và Durrat al Bahrain. Trong số đó, dự án Deerat al Oyun với quy mô 3.000 căn hộ tại Diyar al Muharraaq đã bắt đầu thi công. Bên cạnh đó, các dự án do Chính phủ tài trợ trong lĩnh vực năng lượng, công nghiệp và vận tải cũng đóng vai trò quan trọng, tạo lực kéo cho ngành xây dựng phát triển mạnh mẽ hơn.

2.3 Cơ hội đầu tư

Một trong những dự án lớn nhất trong kế hoạch phát triển hạ tầng của Bahrain là Chương trình Hiện đại hóa Sân bay Quốc tế Bahrain trị giá 1,1 tỷ đô la Mỹ. Hợp đồng chính đã được trao cho một liên doanh do Arabtech Construction của UAE và TAV Construction dẫn đầu từ đầu năm 2017. Một số công ty quốc tế đã nhận được các hợp đồng phụ trong dự án mở rộng này. Giai đoạn một của dự án hoàn thành vào đầu năm 2021, gần như tăng gấp đôi năng lực phục vụ hành khách của sân bay lên 14 triệu lượt mỗi năm. Các giai đoạn tiếp theo bao gồm xây dựng nhà ga bảo dưỡng, cải tạo nhà ga VIP và lắp đặt nhà ga hành khách kết nối sân bay với trung tâm Manama theo dự án Tàu điện ngầm Bahrain.

Vào tháng 5 năm 2022, Bộ Giao thông Vận tải và Viễn thông Bahrain đã lựa chọn 11 công ty quốc tế và địa phương tham gia giai đoạn một của Dự án Tàu điện ngầm trị giá 2 tỷ đô la Mỹ. Dự án tàu điện nhẹ dài 109 km này dự kiến sẽ phục vụ hơn 43.000 hành khách mỗi giờ, gồm bốn tuyến và hơn 20 nhà ga.

Dự án cầu King Hamad dự kiến khởi công vào năm 2024, nối liền Saudi Arabia và Bahrain. Đường cầu này chạy song song với cầu King Fahd dài 25 km hiện nay, bổ sung làn xe và tuyến đường sắt, kết nối Bahrain với mạng lưới đường sắt GCC cũng như hệ thống đường sắt Saudi.

Khu vực cảng Khalifa Bin Salman là một trong những cảng biển lớn và quan trọng nhất của Bahrain, tọa lạc trên đảo Hidd phía đông bắc quần đảo chính. Đây là đầu mối chiến lược trong vận tải biển và logistics, với hệ thống cơ sở hạ tầng hiện đại phục vụ hiệu quả giao thương quốc tế. Vị trí cảng gần các khu công nghiệp trọng điểm và có kết nối nhanh chóng với các tuyến đường bộ quan trọng, tạo thuận lợi lớn cho việc vận chuyển hàng hóa giữa Bahrain và các thị trường lân cận, bao gồm cả Saudi Arabia qua cầu King Fahd.

Chính phủ Bahrain đang tập trung phát triển khu vực cảng này nhằm tăng cường năng lực xuất nhập khẩu, đồng thời thúc đẩy dịch vụ logistics và công nghiệp hỗ trợ để góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế quốc gia.

Mặc dù đại dịch toàn cầu đã ảnh hưởng tiêu cực đến ngành sản xuất, ngành này tại Bahrain đã bắt đầu phục hồi với mức tăng trưởng 4,9% năm 2022. Các doanh nghiệp nhà nước cũng tiếp tục triển khai các dự án công nghiệp trọng điểm như hiện đại hóa và mở rộng nhà máy BAPCO. Tháng 12 năm 2022, Công ty Nhôm Bahrain (Alba) khởi động nghiên cứu khả thi cho dự án mở rộng dây chuyền sản xuất số 7, dự kiến công suất tương tự dây chuyền số 6 với khoảng 540.000 tấn mỗi năm.

Chiến lược phát triển du lịch và bất động sản của Bahrain mở rộng sang lĩnh vực y tế với các dự án như Bệnh viện Vua Abdullah trị giá 300 triệu đô la đang trong giai đoạn hoàn thiện và các dự án khu phức hợp bất động sản tại Bahrain Bay, Bahrain Marina, Diyar Al Muharraaq, Water Garden City, Dilmunia, Thai Mart Bahrain, El Balcon Mall và Marassi Al Bahrain. Tháng 1 năm 2023, Bệnh viện Sứ mệnh Hoa Kỳ King Hamad trị giá 66 triệu đô la đã được khánh thành.

Các dự án phát triển du lịch quan trọng tại Bahrain đang được hoàn thiện bao gồm nhiều khu vực đa dạng và hiện đại. Dự án bờ biển Muharraaq Water Front trị giá 120 triệu đô la Mỹ bao gồm các khu vực bán lẻ, bến du thuyền, khu giải trí, khách sạn 4 sao, bãi đỗ xe nhiều tầng và chợ truyền thống, tạo nên một điểm đến sầm uất và tiện nghi. Tại Manama, Bahrain Marina là tổ hợp đa chức năng với khách sạn 5 sao, căn hộ hạng sang, biệt thự, trung tâm mua sắm, khu giải trí và câu lạc bộ du thuyền, đáp ứng nhu cầu nghỉ dưỡng và giải trí cao cấp. Dự án Bijlaj Al Jazair tại Zallaq đem đến bãi biển công cộng cùng hệ thống nhà hàng, khu giải trí, khách sạn 4 sao và các khu căn hộ cao cấp được phát triển theo nhiều giai đoạn, hứa hẹn trở thành khu vực du lịch nghỉ dưỡng hấp dẫn và tiện nghi.

Nguồn tham khảo

- Bahrain Tender Board (Hội đồng Đấu thầu Bahrain): Cơ quan quản lý và giám sát đấu thầu, mua sắm khu vực công; tra cứu thông báo mời thầu, hồ sơ mở thầu và gói đã trao; <https://www.tenderboard.gov.bh>.
- Bahrain Economic Development Board – EDB (Hội đồng Phát triển Kinh tế): Điểm liên hệ xúc tiến đầu tư, hỗ trợ thiết lập hiện diện và kết nối đối tác; <https://www.bahrainedb.com>.
- Ministry of Works, Municipalities Affairs and Urban Planning (Bộ Công trình, Đô thị và Quy hoạch): Thông tin dự án, dịch vụ và liên hệ; <https://www.works.gov.bh>.
- Ministry of Housing (Bộ Nhà ở): Chính sách, chương trình nhà ở xã hội và dự án liên quan; trang chủ:

<https://www.housing.gov.bh>.

- Ministry of Industry and Commerce – MOIC (Bộ Công thương): Thủ tục đầu tư, công nghiệp và thương mại; <https://www.moic.gov.bh>.
- Ministry of Transportation and Telecommunications – MTT (Bộ Giao thông vận tải và Viễn thông): Chính sách và dịch vụ về hàng không, đường bộ, cảng biển, bưu chính; <https://www.mtt.gov.bh>.
- Information & eGovernment Authority – iGA (Cơ quan Thông tin và Chính phủ điện tử): Dịch vụ công trực tuyến, dữ liệu mở và hướng dẫn thủ tục; <https://www.iga.gov.bh>.
- Government Directory (Danh bạ cơ quan Chính phủ Bahrain): Tra cứu thông tin và đầu mối liên hệ các bộ, ngành, cơ quan nhà nước; <https://www.bahrain.bh>.

3. Ngành dầu khí

Ngành dầu khí vẫn là một trụ cột quan trọng của kinh tế Bahrain, với trữ lượng dầu đã chứng minh khoảng 124,6 triệu thùng và nguồn thu chủ yếu đến từ mỏ Bahrain (trên bờ) và mỏ Abu Safah (ngoài khơi, chia sẻ với Saudi Arabia). Bất chấp nỗ lực đa dạng hóa, vai trò của dầu khí trong tăng trưởng và ngân sách vẫn lớn, đồng thời triển vọng sản lượng ngắn hạn còn chịu ảnh hưởng bởi các điều kiện thị trường khu vực và hạn chế sản lượng trong khối OPEC+ mở rộng.

3.1 Tổng quan

Bahrain là nhà sản xuất dầu vùng Vịnh không thuộc OPEC với hai nguồn thu chính: mỏ dầu trên bờ Bahrain và mỏ Abu Safah ngoài khơi do Bahrain chia sẻ quyền lợi với Saudi Arabia, qua đó tạo nền tảng cho công nghiệp lọc hóa dầu và chuỗi giá trị hạ nguồn của quốc gia này. Trong bối cảnh đa dạng hóa nền kinh tế, tỷ trọng dầu khí trong nguồn thu ngân sách có xu hướng giảm nhưng vẫn chi phối, kéo theo nhu cầu tối ưu hóa vận hành và đầu tư duy trì công suất trong trung hạn.

Phát hiện và thăm lượng

Tháng 4 năm 2018, Bahrain công bố phát hiện dầu khí lớn nhất kể từ thập niên 1930: tầng chứa ngoài khơi phía tây (Khaleej Al-Bahrain) ước tính khoảng 80 tỷ thùng dầu chắt tại chỗ cần tiếp tục thăm lượng thương mại, cùng 10–20 nghìn tỷ feet khối khí sâu “Pre-Unayzah” dưới mỏ Bahrain. Công tác khoan thăm lượng, phân tích địa chất và giảm rủi ro mỏ đang được triển khai, đồng thời mở cơ chế cho các nhà đầu tư đủ điều kiện đăng ký quan tâm để tiếp cận “phòng dữ liệu” phục vụ đánh giá cơ hội.

Chế biến và hạ tầng khí

Chương trình nâng cấp nhà máy lọc dầu BAPCO đang được triển khai, khi hoàn tất sẽ nâng công suất xử lý lên khoảng 400.000 thùng/ngày từ mức 267.000 thùng/ngày, đồng thời cải thiện hiệu suất năng lượng và phát thải, qua đó gia tăng nhu cầu về thiết bị, dịch vụ kỹ thuật và giải pháp số hóa cho khâu chế biến. Hạ tầng khí tự nhiên được bổ sung bằng một cảng tiếp nhận LNG đưa vào vận hành kỹ thuật từ tháng 2 năm 2020 với công suất khoảng 800 triệu feet khối tiêu chuẩn mỗi ngày, đóng vai trò dự phòng chiến lược để đáp ứng nhu cầu mùa cao điểm và tăng trưởng công nghiệp khí cần thiết.

Hàm ý cho doanh nghiệp Việt Nam

Các hoạt động thăm dò, thăm lượng và nâng cao hệ số thu hồi ở mỏ KAB và khí sâu Pre-Unayzah tạo nhu cầu đáng kể cho dịch vụ khoan, khảo sát địa vật lý, EOR, xử lý dữ liệu địa chất và cung ứng thiết bị chuyên dụng, phù hợp với doanh nghiệp có năng lực kỹ thuật và liên kết quốc tế. Mở rộng lọc dầu và hạ tầng LNG gợi mở cơ hội cung ứng thiết bị quá trình, đường ống, van – bơm, kết cấu thép, dịch vụ EPC và bảo trì nâng cấp cho các gói thầu phụ trợ trong chuỗi dự án BAPCO và dịch vụ khí. Trong bối cảnh tỷ trọng dầu khí trong ngân sách vẫn cao nhưng bị chi phối bởi biến động sản lượng và giá, các hợp đồng dịch vụ tối ưu hóa vận hành, tiết kiệm năng lượng và giảm phát thải có tính khả thi tốt về mặt nhu cầu trong ngắn đến trung hạn.

3.2 Phân ngành trọng điểm

Doanh thu dầu thô vẫn chiếm tỷ trọng đáng kể trong ngân sách nhà nước nhiều năm qua, nên Chính phủ Bahrain thúc đẩy đa dạng hóa cơ cấu kinh tế và nguồn thu từ các ngành

chế biến, gồm nhựa, sợi thủy tinh, hóa chất, hóa dầu và chế biến thực phẩm. Trong định hướng ưu tiên, lĩnh vực hóa dầu được nhấn mạnh nhằm gia tăng giá trị ở khâu hạ nguồn và gắn với chuỗi lọc – hóa dầu trong nước. Các phân ngành tăng trưởng nhanh gần đây gồm hóa chất xây dựng, hóa chất xử lý nước, phụ gia polymer và nhựa, phụ gia sơn và phủ bề mặt, cùng hóa chất phục vụ khai thác dầu khí.

3.3 Cơ hội

Bahrain đang đẩy mạnh chuyển dịch năng lượng song song nâng cấp hạ tầng dầu khí, tạo cơ hội cho nhà thầu, dịch vụ mỏ và nhà cung ứng thiết bị – phù hợp để doanh nghiệp Việt Nam tiếp cận qua liên danh, thầu phụ và cung ứng chuyên sâu hạ nguồn. Trọng tâm chính sách mới giúp định hình ưu tiên đầu tư gồm National Energy Strategy (Chiến lược Năng lượng Quốc gia) và các lộ trình hiệu quả năng lượng, năng lượng tái tạo gắn với mục tiêu giảm 30% phát thải vào năm 2035 và trung hòa carbon vào năm 2060.

Sau cải cách năm 2021 tái cơ cấu cơ quan quản lý dầu khí, Bahrain đã công bố National Energy Strategy (Chiến lược Năng lượng Quốc gia) cuối năm 2023 nhằm điều chỉnh vai trò doanh nghiệp nhà nước trong dầu khí và xác lập các ưu tiên chiến lược bảo đảm an ninh năng lượng đi đôi với giảm phát thải. Quốc gia này đồng thời thúc đẩy triển khai Carbon Capture and Storage – CCS (thu giữ và lưu trữ carbon) trong các cơ sở dầu khí và công nghiệp có mật độ tập trung cao để giảm cường độ phát thải của các ngành khó khử carbon.

Hoạt động thăm lường và giảm rủi ro đối với phát hiện Khaleej Al-Bahrain (KAB) ngoài khơi và tầng khí sâu Pre-Unayzah đang tiếp diễn, mở ra cơ hội cho cả nhà thầu thăm dò–khai thác (IOC) lẫn doanh nghiệp dịch vụ mỏ; cơ quan hữu quan mời doanh nghiệp đăng ký quan tâm để tiếp cận kho dữ liệu ảo phục vụ đánh giá cơ hội. Chương trình nâng cấp nhà máy lọc dầu BAPCO trị giá khoảng 7 tỷ USD đã vượt mốc 80%; khi hoàn tất dự kiến nâng công suất xử lý lên khoảng 400.000 thùng/ngày, cải thiện hiệu suất năng lượng và phát thải, qua đó gia tăng nhu cầu thiết bị quá trình, vật liệu, giải pháp số hóa và dịch vụ kỹ thuật bảo trì–nâng cấp. Kho tiếp nhận LNG (khí tự nhiên hóa lỏng) ngoài khơi được đưa vào vận hành kỹ thuật từ 02/2020 với công suất khoảng 800 triệu feet khối tiêu chuẩn/ngày, đóng vai trò dự phòng chiến lược để bổ sung nguồn khí trong mùa cao điểm và hỗ trợ tăng trưởng công nghiệp khi cần thiết.

Với doanh nghiệp Việt Nam, các hướng tiếp cận khả thi gồm: liên kết với nhà thầu khu vực để tham gia các gói thăm lường–dịch vụ mỏ; cung ứng thiết bị, vật tư và giải pháp tiết kiệm năng lượng cho các dự án lọc–hóa dầu; và chủ động theo dõi kế hoạch mua sắm công qua hệ thống đấu thầu của Bahrain để nắm bắt cơ hội hợp đồng phù hợp năng lực.

Nguồn tham khảo

- Bahrain Tender Board (Hội đồng Đấu thầu Bahrain): Công đấu thầu khu vực công của Bahrain; tra cứu mời thầu, hồ sơ mở thầu, gói thầu đã trao và quy trình mua sắm; truy cập: <https://www.tenderboard.gov.bh>.
- Bahrain Economic Development Board – EDB (Hội đồng Phát triển Kinh tế): Cơ quan xúc tiến đầu tư, hỗ trợ doanh nghiệp tìm cơ hội, thành lập hiện diện và kết nối đối tác; truy cập: <https://www.bahrainedb.com>.
- Bapco Energies: Tập đoàn năng lượng tích hợp của Bahrain (thượng nguồn, lọc – hóa dầu, khí), đầu mối thông tin về Chương trình Hiện đại hóa BAPCO; truy cập: <https://www.bapcoenergies.com>.
- Ministry of Oil and Environment (Bộ Dầu mỏ và Môi trường): Cơ quan quản lý nhà nước về dầu khí và môi trường; thông tin liên hệ và dịch vụ trực tuyến; truy cập: <https://www.moo.gov.bh>.

4. Năng lượng tái tạo

Bahrain xác định năng lượng tái tạo và hiệu quả năng lượng là trụ cột trong Tầm nhìn 2030, với chỉ tiêu NEEAP tiết kiệm 6% vào năm 2025 và NREAP đạt 5% năng lượng tái tạo vào năm 2025, tăng lên 10% vào năm 2035. Hai kế hoạch được Nội các phê chuẩn và do Cơ quan Năng lượng Bền vững (SEA) giám sát triển khai nhằm hỗ trợ mục tiêu dài hạn về khí hậu và bảo vệ môi trường.

4.1 Tổng quan

Tầm nhìn 2030 của Bahrain đề ra các biện pháp bảo vệ môi trường tự nhiên, giảm phát thải, hạn chế ô nhiễm và thúc đẩy năng lượng bền vững trong tăng trưởng kinh tế. NREAP định hướng phát triển các nguồn như điện mặt trời, điện gió và xử lý chất thải phát điện, trong khi NEEAP tập trung danh mục 22 sáng kiến nâng cao hiệu quả sử dụng năng lượng trên phạm vi toàn nền kinh tế.

Mục tiêu 2025–2035

Chỉ tiêu năng lượng tái tạo đặt ra mức 5% vào năm 2025 và 10% vào năm 2035, với nhu cầu huy động công suất khoảng 280 MW vào năm 2025 và 710 MW vào năm 2035 để đáp ứng mục tiêu quốc gia. Về hiệu quả năng lượng, mục tiêu tiết kiệm 6% đến năm 2025 đã được xác lập và Bahrain cho biết đã chạm mốc 6% từ năm 2019, qua đó sẽ tiếp tục cải thiện thông qua NEEAP và quy chuẩn cấp phép xây dựng xanh cho công trình

mới. NEEAP cũng lượng hóa lợi ích kỳ vọng gồm giảm tiêu thụ năng lượng, cắt phát thải khí nhà kính và tiết kiệm chi phí đầu tư nguồn điện trong trung hạn.

Cơ chế và giám sát

NEEAP và NREAP được Nội các phê duyệt và giao SEA điều phối triển khai, hỗ trợ kỹ thuật và cập nhật tiến độ cho các bên liên quan. Khung điều phối cải cách năng lượng được củng cố bằng các quyết định hành chính năm 2023 để tổ chức thực thi các sáng kiến thuộc NEEAP/NREAP một cách đồng bộ. Các mục tiêu và sáng kiến này thể hiện cam kết của Bahrain với Thỏa thuận Paris, Chương trình nghị sự SDGs và khung hiệu quả năng lượng của Liên đoàn các quốc gia Ả Rập.

4.2 Các ngành năng lượng tiềm năng

Bahrain đã đạt mục tiêu tiết kiệm năng lượng 6% vào năm 2019, sớm hơn sáu năm so với lộ trình, và dự kiến tiếp tục cải thiện hiệu quả sử dụng năng lượng khi các bộ, ngành triển khai NEEAP, trọng tâm là áp dụng giấy phép xây dựng theo quy chuẩn công trình xanh cho toàn bộ dự án mới. Để đáp ứng chỉ tiêu năng lượng tái tạo, Bahrain cần đưa vào vận hành khoảng 280 MW công suất điện tái tạo vào năm 2025 và tăng lên 710 MW vào năm 2035, với danh mục chủ lực là điện mặt trời, điện gió và phát điện từ chất thải để cắt giảm phát thải và đạt mục tiêu quốc gia.

4.3 Cơ hội

Bahrain đang ưu tiên phát triển năng lượng tái tạo với trọng tâm là điện mặt trời, đồng thời mở rộng điện gió gần bờ, điện từ rác và các giải pháp hiệu quả năng lượng đô thị. Các sáng kiến then chốt gồm trang trại mặt trời tại bãi chôn lấp Askar khoảng 100 MW, lắp đặt 50 MW điện mặt trời mái cho trụ sở công quyền và nghiên cứu áp dụng điện mặt trời nổi.

Danh mục dự án tái tạo của Bahrain định hướng cơ cấu nguồn gồm mặt trời, gió và điện từ rác, trong đó điện mặt trời chiếm tỷ trọng chủ đạo để đạt mục tiêu năng lượng tái tạo quốc gia. Cách tiếp cận kết hợp cơ chế đối tác công tư, điện mặt trời phân tán và yêu cầu công trình xanh giúp đẩy nhanh tiến độ đưa công suất mới vào vận hành.

Kế hoạch trọng điểm

Kế hoạch tại bãi chôn lấp Askar dự kiến cung cấp khoảng 100 MW điện tái tạo, đi cùng chương trình lắp đặt khoảng 50 MW điện mặt trời mái trên hàng trăm tòa nhà thuộc sở hữu nhà nước. Bahrain cũng nghiên cứu mô hình điện mặt trời nổi (floating solar) trên vùng nước ven bờ nhằm khắc phục hạn chế quỹ đất cho các trang trại mặt trời quy mô lớn.

Cơ hội ngoài khơi

Bahrain có chế độ gió thuận lợi và vùng nước nông phù hợp phát triển điện gió gần bờ hoặc ngoài khơi quy mô lớn. Quốc gia này cũng xem xét tích hợp hạ tầng liên vùng với các nước GCC để hỗ trợ truyền tải và tối ưu hóa công suất nguồn tái tạo.

Hiệu quả năng lượng đô thị

Chương trình thu hồi nhiệt thải thí điểm tại Aluminum Bahrain (Alba) hướng tới tận dụng nhiệt dư để phát điện, gia tăng hiệu suất sử dụng năng lượng của công nghiệp nặng. Với khí hậu nóng, Bahrain đang thúc đẩy giải pháp làm mát khu vực (district cooling) có thể nâng hiệu quả điều hòa không khí lên tới khoảng 50% so với mô hình phân tán truyền thống.

Quản lý chất thải và điện từ rác

Bahrain phát sinh khoảng 2,6 kg chất thải rắn bình quân đầu người mỗi ngày, tạo dư địa cho tái chế, ủ sinh học và phát điện từ rác. Bộ Công trình phụ trách dự án đánh giá thành phần rác tại bãi Askar để xác định phần có thể tái chế, chuyển hóa thành sản phẩm nông nghiệp hoặc đốt phát điện; đồng thời nghiên cứu huy động đầu tư quốc tế cho công nghệ khí hóa plasma nhằm tạo ra các sản phẩm có giá trị như hydro, điện và vật liệu xây dựng.

Nguồn tham khảo

- Bahrain Tender Board (công đấu thầu khu vực công): <https://www.tenderboard.gov.bh>
- Bahrain Economic Development Board – EDB (xúc tiến đầu tư, hỗ trợ nhà đầu tư): <https://www.bahrainedb.com>
- Bahrain Ministry of Works, Municipalities Affairs and Urban Planning (hạ tầng, đô thị, quy hoạch): <https://www.works.gov.bh>
- Bahrain Supreme Council for Environment – SCE (chiến lược, quy định môi trường): <https://www.sce.gov.bh>
- Bapco Energies (tập đoàn năng lượng tích hợp của Bahrain):

<https://www.bapcoenergies.com/en>

- Ministry of Oil and Environment (quản lý nhà nước về dầu khí và môi trường):

<https://www.moo.gov.bh/moo/default.aspx>

5. Hóa dầu

5.1 Tổng quan

Chính phủ Bahrain thúc đẩy đa dạng hóa kinh tế và xác định hóa dầu là ưu tiên hàng đầu trong phát triển công nghiệp nhằm gia tăng giá trị ở khâu hạ nguồn và giảm phụ thuộc vào dầu thô xuất khẩu. Động lực tăng trưởng ngoài dầu đã gia tăng tỷ trọng trong GDP, tạo nền tảng để Bahrain mở rộng các dự án hóa dầu gắn với hạ tầng lọc hóa dầu hiện hữu và chuỗi cung ứng khu vực GCC.

Nền tảng và chuỗi hạ nguồn

Các tổ hợp sản xuất hóa chất cơ bản như amoniac và methanol đóng vai trò nền tảng giúp hình thành hệ sinh thái công nghiệp hạ nguồn, thúc đẩy đa dạng hóa sản phẩm và mở rộng thị trường xuất khẩu. Định hướng tích hợp lọc dầu – hóa dầu được ưu tiên để tối ưu hóa nguồn nguyên liệu, giảm chi phí và nâng cao khả năng cạnh tranh của chuỗi giá trị trong khu vực Trung Đông.

Phân ngành tăng trưởng nhanh

Các phân ngành tăng trưởng nhanh trong hóa dầu bao gồm hóa chất xây dựng (phụ gia cho xi măng, bê tông, vữa và keo kết dính) phục vụ nhu cầu hạ tầng và bất động sản; hóa chất xử lý nước (keo tụ, trợ lắng, ức chế ăn mòn, khử trùng) cho nước sinh hoạt, công nghiệp và dầu khí; phụ gia polymer và nhựa (chất ổn định, chống oxy hóa, chống UV, tác nhân biến tính) để nâng cấp tính năng sản phẩm; phụ gia sơn và phủ bề mặt (nhũ hóa, phân tán, chống đóng cặn, tăng độ bền thời tiết) cho sơn công nghiệp và xây dựng; cùng nhóm hóa chất phục vụ khai thác dầu khí (chất hoạt động bề mặt, ức chế paraffin/scale, chất tăng thu hồi và xử lý giếng) đáp ứng đồng thời nhu cầu nội địa và xuất khẩu của Bahrain.

Hàm ý cho doanh nghiệp Việt Nam

Doanh nghiệp có thể tiếp cận thị trường qua cung ứng hóa chất chuyên dụng, phụ gia giá trị gia tăng và dịch vụ kỹ thuật hạ nguồn, đồng thời tận dụng nhu cầu nội địa từ các dự án công nghiệp và hạ tầng. Chiến lược phù hợp là liên kết với đối tác khu vực, đáp ứng chuẩn an toàn – môi trường GCC và tham gia chuỗi cung ứng tích hợp lọc – hóa dầu để mở rộng thị phần bền vững.

5.2 Các phân ngành hoá dầu

Các ngành mũi nhọn của Bahrain gồm nhôm, sắt thép, hóa dầu, nhựa, thủy tinh, thực phẩm và dược phẩm, đóng tàu và sửa chữa tàu biển, cùng sản xuất quặng viên sắt, qua đó hình thành nền tảng công nghiệp đa dạng phục vụ cả thị trường nội địa và xuất khẩu.

Lọc dầu

Bahrain Petroleum Company (BAPCO) hiện tinh chế khoảng 267.000 thùng dầu thô mỗi ngày, cho ra các sản phẩm chủ lực như xăng [gasoline], dầu hỏa [kerosene], nhiên liệu phản lực [jet fuel], diesel lưu huỳnh thấp, phân đoạn chưng cất nặng, dầu nhiên liệu [fuel oil], nhựa đường [asphalt], khí dầu mỏ hóa lỏng [LPG], propan [propane] và butan [butane]. Cơ cấu sản phẩm này hỗ trợ ổn định nguồn cung nhiên liệu và nguyên liệu đầu vào cho chuỗi hạ nguồn trong nước.

Hóa chất cơ bản

Gulf Petrochemical Industries Company (GPIC) được thành lập năm 1980 nhằm chuyển hóa khí tự nhiên thành amoniac, phân bón hóa học từ amoniac và methanol, tạo nền tảng cho cụm công nghiệp hóa chất – hóa dầu. Từ năm 1988, GPIC đã đạt mức sản xuất khoảng 1.700 tấn hóa chất mỗi ngày, góp phần thúc đẩy hình thành các ngành hạ nguồn mới tại Bahrain.

Nhôm

Aluminium Bahrain (Alba) sản xuất kim loại nhôm lỏng (molten) và các dạng sản phẩm đúc – cán như phôi cán [rolling], phôi kéo [drawing] và hợp kim tiêu chuẩn, phục vụ các ngành trong nước như bánh xe hợp kim và sản xuất chi tiết công nghiệp. Công suất thường niên vượt mức một triệu tấn, trong đó khoảng 50% được dành cho khách hàng nội địa thông qua cung ứng kim loại lỏng, phôi cán và thanh kéo đa dạng chủng loại.

5.3 Cơ hội

Bahrain sở hữu ngành nhôm phát triển với hệ sinh thái sản xuất hạ nguồn chiếm tỷ trọng đáng kể trong khu vực công nghiệp chế biến, tạo nhu cầu ổn định cho vật liệu, linh kiện và dịch vụ kỹ thuật. Dựa trên nguồn kim loại lỏng và sản phẩm từ Aluminium Bahrain (Alba), nhiều nhà máy trong nước đã hình thành để cán – dát, đùn ép, phủ bề mặt và gia công sâu, mở ra dư địa hợp tác trong cung ứng phôi, hợp kim, phụ kiện nhôm và giải pháp công nghệ. Doanh nghiệp tiêu biểu gồm Midal Cables (dây, cáp và phụ kiện điện), GARMCO (sản phẩm cán, tấm cuộn), BALEXCO (profile đùn ép, phủ kim loại, gia công) cùng một số cơ sở sản xuất bột và viên nhôm phục vụ ngành khuôn, phụ tùng.

Hóa chất cơ bản và vật liệu

Cơ hội sản xuất mở rộng ở các phân ngành hóa chất cơ bản, phân bón, hợp chất nitơ, nhựa và cao su tổng hợp dạng nguyên sinh, cùng nhóm thuốc bảo vệ thực vật, mỹ phẩm và sợi tổng hợp, phù hợp với doanh nghiệp có năng lực công nghệ và chuỗi cung ứng khu vực. Nhu cầu này gắn với chiến lược nâng cấp chuỗi lọc – hóa dầu và phát triển hạ nguồn để tăng giá trị gia tăng nội địa của Bahrain.

Dự án công nghiệp

Chính phủ định hướng một số cơ sở sản xuất mới tiềm năng như mở rộng nhà máy urê và amoniac thuộc GPIC, cùng các dự án hạ nguồn của Nogaholding gồm tổ hợp aromatic, nhà máy polyethylene và polypropylene, và cracker naphtha, qua đó gia tăng nhu cầu EPC, thiết bị – vật tư, vận hành – bảo trì và dịch vụ kỹ thuật. Các thỏa thuận nghiên cứu khả thi giữa GPIC và Saipem về tăng công suất amoniac, urê, methanol và xây dựng nhà máy quy mô lớn cho thấy quỹ dự án hạ nguồn đang được chuẩn bị ở mức độ kỹ thuật chi tiết hơn.

Gợi ý tiếp cận cho doanh nghiệp Việt Nam

Doanh nghiệp Việt Nam có thể tiếp cận thị trường Bahrain bằng cách khai thác các gói thầu phụ trong các khâu cán, dát, đùn ép, phủ bề mặt, phụ kiện truyền tải điện và gia công chi tiết nhôm phục vụ hệ sinh thái khách hàng hiện hữu. Đồng thời, nên liên kết với đối tác địa phương để tham gia chuỗi hóa chất cơ bản và phân bón, ưu tiên các hạng mục đã có năng lực như urê, amoniac, methanol và dẫn xuất polymer, bảo đảm tuân thủ tiêu chuẩn an toàn – môi trường của GCC. Ngoài ra, cần theo dõi sát tiến độ các dự án của Nogaholding và GPIC để chủ động đề xuất giải pháp EPC (Engineering, Procurement, Construction – thiết kế, cung ứng, xây lắp), cung ứng thiết bị – vật tư và dịch vụ O&M (Operations & Maintenance – vận hành, bảo trì) cho các tổ hợp aromatic, polyolefin và cracker naphtha trong giai đoạn chuẩn bị đầu tư.

Nguồn tham khảo

- Bahrain Tender Board (công đấu thầu khu vực công): <https://www.tenderboard.gov.bh>
- Bahrain Economic Development Board – EDB (xúc tiến đầu tư, hỗ trợ nhà đầu tư): <https://www.bahrainedb.com>
- Bahrain National Oil and Gas Authority – NOGA: cơ quan tiền thân trong lĩnh vực dầu khí; lưu ý đã được tái cơ cấu và chức năng quản lý hiện nằm tại Ministry of Oil and Environment; tham khảo:

<https://www.moo.gov.bh/moo/default.aspx>

- Bahrain Petroleum Company – BAPCO/Bapco Refining: trang chủ và thông tin vận hành, liên hệ; truy cập: <https://www.bapco.net>
- Bapco Energies (tập đoàn năng lượng tích hợp, công ty mẹ các đơn vị Bapco Refining/Upstream/Gas...): <https://www.bapcoenergies.com/en>
- Gulf Petrochemical Industries Company – GPIC (sản xuất amoniac, urê, methanol...): giới thiệu và hồ sơ doanh nghiệp; tham khảo:

https://en.wikipedia.org/wiki/Gulf_Petrochemical_Industries_Company

- Aluminium Bahrain – Alba (nhà luyện nhôm chủ lực của Bahrain): trang chủ và cập nhật hoạt động; truy cập: <https://www.albasmelter.com>

Chương 6: ĐẦU TƯ

Môi trường đầu tư tại Bahrain nhìn chung tích cực và ổn định, với định hướng thân thiện với doanh nghiệp và cách tiếp cận chủ động trong thu hút vốn nước ngoài. Khung pháp lý tương đối cởi mở, chi phí thiết lập cạnh tranh và hạ tầng logistics – tài chính phát triển giúp doanh nghiệp tiếp cận thuận lợi thị trường khu vực.

Doanh nghiệp nhà nước vẫn giữ vai trò động lực của nền kinh tế, song Bahrain đang mở rộng không gian cho khu vực tư nhân nhằm giảm dần phụ thuộc vào hydrocarbon và củng cố tăng trưởng dài hạn. Tỷ trọng dầu khí hiện khoảng 16% GDP, trong khi tài chính – bảo hiểm khoảng 17%, phản ánh xu hướng đa dạng hóa rõ nét. Quỹ đầu tư nhà nước Mumtalakat phân bổ danh mục rộng sang công nghệ, bất động sản, du lịch, dịch vụ tài chính, nông nghiệp – thực phẩm và sản xuất công nghiệp.

Bahrain ưu tiên thu hút FDI vào các lĩnh vực sản xuất chế biến, logistics, hạ tầng, công nghệ thông tin – truyền thông, dịch vụ tài chính, du lịch, y tế và giáo dục. Các dự án hạ tầng chiến lược và các khu – cụm công nghiệp gần cảng biển, sân bay tạo điều kiện cho mô hình sản xuất hướng xuất khẩu, trung chuyển và phân phối trong khối GCC.

Theo các ước tính gần đây, quy mô FDI lũy kế tiếp tục tăng trong năm 2024; dòng vốn vào hàng năm tăng nhẹ so với 2023, với công nghiệp chế biến chiếm tỷ trọng lớn nhất, theo sau là ICT, du lịch và dịch vụ tài chính. Điều này cho thấy nhu cầu về nhà xưởng, dịch vụ kỹ thuật, chuỗi cung ứng và nhân lực chất lượng cao đang mở rộng.

Về chính sách vĩ mô, Bahrain từng bước triển khai các biện pháp củng cố tài khóa, bao gồm điều chỉnh thuế giá trị gia tăng từ năm 2022 và một số chính sách thuế mới có hiệu lực từ đầu năm 2025. Mục tiêu là kiểm soát nghĩa vụ nợ, giữ ổn định kinh tế vĩ mô và duy trì sức hấp dẫn của môi trường đầu tư đối với nhà đầu tư quốc tế cũng như doanh nghiệp trong khu vực.

Môi trường đầu tư tại Bahrain nhìn chung tích cực và tương đối ổn định, với định hướng thân thiện với doanh nghiệp và cách tiếp cận chủ động trong thu hút vốn nước ngoài thông qua khung chính sách mở và thủ tục thuận lợi.

Doanh nghiệp nhà nước vẫn là động lực quan trọng của nền kinh tế, song Bahrain đang gia tăng vai trò khu vực tư nhân nhằm giảm phụ thuộc vào hydrocarbon và hỗ trợ tăng trưởng dài hạn; dầu khí hiện chiếm khoảng 16% GDP, còn tài chính và bảo hiểm khoảng 17%. Quỹ tài sản quốc gia Mumtalakat đa dạng hóa danh mục sang công nghệ, bất động sản, du lịch, dịch vụ tài chính, nông nghiệp – thực phẩm và sản xuất công nghiệp, trong khi ưu tiên thu hút FDI vào sản xuất, logistics, hạ tầng, ICT, tài chính, du lịch, y tế và giáo dục.

Bahrain đã phát triển các hạ tầng hỗ trợ nhà đầu tư, trong đó một khu thương mại chuyên đề đặt gần các đầu mối logistics lớn đã hoàn tất hạ tầng giai đoạn đầu vào tháng 11/2024,

tạo thuận lợi cho doanh nghiệp đặt cơ sở sản xuất – phân phối hướng đến thị trường GCC và quốc tế.

Theo ước tính được trích dẫn, quy mô FDI lũy kế đạt khoảng 43,6 tỷ USD năm 2024, còn dòng vốn vào hàng năm tăng nhẹ từ 1,7 tỷ USD (2023) lên 1,8 tỷ USD (2024); khối công nghiệp chế biến nhận tỷ trọng lớn nhất, kể đến là ICT, du lịch và dịch vụ tài chính, phản ánh nhu cầu mở rộng năng lực sản xuất và dịch vụ giá trị gia tăng.

Về chính sách tài khóa, Bahrain đã nâng thuế giá trị gia tăng từ 5% lên 10% từ năm 2022, đồng thời áp dụng mức 15% Domestic Minimum Top-up Tax đối với tập đoàn đa quốc gia có doanh thu toàn cầu trên 800 triệu USD kể từ 1/1/2025 theo OECD BEPS Pillar Two, và ngân sách 2025–2026 định hướng triển khai sắc thuế thu nhập doanh nghiệp rộng hơn (corporate tax).

Các biến động địa chính trị làm chi phí vận tải biển tăng và gián đoạn logistics qua Biển Đỏ – Vịnh Aden đã tác động ban đầu đến luồng hàng của một số nhóm sản phẩm, nhưng chuỗi cung ứng nhìn chung đã thích nghi và ổn định dần. Bên cạnh đó, một số đơn vị nhượng quyền và nhà phân phối thương hiệu Hoa Kỳ tại Bahrain ghi nhận mức giảm doanh thu khác nhau do lời kêu gọi tẩy chay sau diễn biến xung đột từ tháng 10/2023, hàm ý rủi ro danh tiếng – thị trường cần được doanh nghiệp theo dõi khi xây dựng danh mục thương hiệu.

Tầm nhìn 2030 của Chính phủ tập trung vào năm ưu tiên: tạo việc làm chất lượng cho công dân; đơn giản hóa thủ tục thương mại để thu hút 2,5 tỷ USD FDI mỗi năm; triển khai khoảng 30 tỷ USD dự án chiến lược; phát triển các ngành ưu tiên; và củng cố bền vững tài khóa – ổn định kinh tế, bao gồm kéo dài Chương trình Cân đối Tài khóa của Bahrain.

Chính phủ Bahrain đã xây dựng chiến lược phát triển chi tiết cho công nghiệp, du lịch, dịch vụ tài chính, dầu khí, viễn thông và logistics, đồng thời xác định danh mục 22 dự án hạ tầng tiêu biểu, trong đó có kế hoạch phát triển năm đô thị đảo mới; tuy vậy, phương án tài chính cho một số dự án vẫn đang tiếp tục được làm rõ. Ngày 19/2/2024, Thái tử/Thủ tướng khởi động tiến trình tham vấn cho Tầm nhìn 2050, nhằm mở rộng định hướng phát triển dài hạn và nâng sức hấp dẫn đầu tư.

Để củng cố vị thế trung tâm khởi nghiệp của khu vực và nâng chất lượng hệ sinh thái đầu tư, Bahrain đã ra mắt Bahrain FinTech Bay từ năm 2018, ban hành nhiều luật thân thiện với kinh doanh và thành lập các quỹ hỗ trợ đầu tư khởi nghiệp. Từ năm 2017, Ngân hàng Trung ương Bahrain vận hành cơ chế sandbox cho công nghệ tài chính, cho phép thử nghiệm tiền mã hóa và chuỗi khối trong khuôn khổ tuân thủ. Năm 2024, Bapco Energies thành lập BeVentures với định hướng đầu tư vào các sáng kiến năng lượng chuyển đổi, qua đó bổ sung nguồn lực cho đổi mới sáng tạo.

Bahrain đồng thời tìm kiếm đối tác để phát triển Digital City cùng doanh nghiệp viễn thông Beyon, định vị như điểm hội tụ cho doanh nghiệp, cơ quan nhà nước và đại học

cùng đặt cơ sở, thúc đẩy hợp tác về công nghệ mới. Mô hình đồng vị trí này kỳ vọng rút ngắn vòng đời R&D–thử nghiệm–thương mại hóa, tạo ra các cụm đổi mới liên ngành.

Hiệp định Khuyến khích và Bảo hộ Đầu tư Song phương giữa Hoa Kỳ và Bahrain ký năm 2001 bảo đảm nguyên tắc đãi ngộ tối huệ quốc và đãi ngộ quốc gia cho nhà đầu tư, quyền chuyển tiền tự do, tiêu chuẩn luật quốc tế về trưng thu và bồi thường, cũng như tiếp cận trọng tài quốc tế trong giải quyết tranh chấp. Doanh nghiệp Việt Nam khi hợp tác đa phương tại Bahrain có thể tham khảo các nguyên tắc tương đồng trong các hiệp định đầu tư khu vực để tối ưu cấu trúc pháp lý và cơ chế bảo hộ khi đồng đầu tư với đối tác quốc tế.

Các hiệp định thương mại tự do và khung hợp tác khu vực mà Bahrain tham gia giúp cắt giảm hoặc xóa bỏ thuế đối với phần lớn hàng hóa, dịch vụ, tạo môi trường thương mại – đầu tư minh bạch, có thể dự đoán, đồng thời tăng cường bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ theo chuẩn mực quốc tế và mở rộng cơ hội thương mại theo quy tắc xuất xứ thống nhất giữa các FTA liên quan.

Bahrain cho phép nhà đầu tư nước ngoài sở hữu 100% tại pháp nhân công nghiệp mới, cũng như thành lập văn phòng đại diện hoặc chi nhánh mà không bắt buộc có nhà bảo trợ địa phương; từ năm 2017, phạm vi ngành nghề được mở rộng sang du lịch, tổ chức sự kiện thể thao, khai khoáng, bất động sản, cấp – phân phối nước, vận tải thủy và trồng – nhân giống cây trồng, và từ tháng 5/2019 tiếp tục mở rộng trong dầu khí, cho phép sở hữu 100% ở một số dự án thăm dò khai thác theo điều kiện nhất định.

Chính phủ tăng cường hợp tác với khu vực tư nhân qua mô hình Đối tác Công – Tư (PPP), ngày càng trở thành cơ chế huy động vốn chủ đạo cho các dự án hạ tầng quy mô lớn trong xây dựng, giao thông và chuyển dịch khí hậu, qua đó mở thêm không gian cho nhà thầu, nhà cung ứng và nhà đầu tư quốc tế tham gia.

Mặc dù hệ thống mua sắm công của Bahrain vận hành theo nguyên tắc minh bạch và dựa trên quy tắc, một số doanh nghiệp nước ngoài phản ánh bất lợi nhất định so với đối thủ, chủ yếu liên quan yêu cầu đã có đăng ký thương mại tại địa phương trước đó và thời gian mở thầu tương đối ngắn, vì vậy doanh nghiệp cần chuẩn bị pháp lý – thủ tục sớm và theo dõi lịch thầu chặt chẽ để nắm cơ hội.

(Nguồn: Ban Kinh tế Bahrain (Bahrain Economic Development Board - EDB), Cơ quan Thông tin và Chính phủ điện tử Bahrain (iGA), Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB))

Cởi mở và hạn chế đối với đầu tư nước ngoài

Các chính sách đối với đầu tư trực tiếp nước ngoài

Bahrain ưu tiên thu hút nhà đầu tư nước ngoài và sẵn sàng làm việc trực tiếp để tư vấn gói ưu đãi phù hợp. Nước này cho phép sở hữu nước ngoài 100% đối với doanh nghiệp hoặc chi nhánh mà không cần nhà bảo trợ địa phương. Hiện Bahrain chưa đánh thuế thu nhập cá nhân, tài sản, lãi vốn, khấu trừ tại nguồn hoặc thừa kế; từ 1/1/2025 áp dụng mức

15% Domestic Minimum Top-up Tax cho các tập đoàn đa quốc gia có doanh thu toàn cầu trên 800 triệu USD và đã công bố kế hoạch triển khai thuế thu nhập doanh nghiệp. Không hạn chế chuyển vốn, lợi nhuận hay cổ tức ra nước ngoài, ngoại trừ lợi nhuận từ doanh nghiệp dầu khí chịu thuế suất 46%. Cơ quan Xúc tiến Đầu tư (EDB) tập trung thu hút FDI vào sản xuất, logistics, ICT, dịch vụ tài chính, du lịch, y tế và giáo dục.

Về hạ tầng khu thương mại chuyên đề, Bahrain đã thông báo hoàn tất giai đoạn đầu vào tháng 11/2024 tại khu vực gần cảng biển, sân bay và mạng lưới logistics chủ chốt, tạo thuận lợi để doanh nghiệp thiết lập cơ sở sản xuất – phân phối tiếp cận thị trường Bahrain và khối GCC. Nhà đầu tư Việt Nam có thể tận dụng các cơ chế sở hữu linh hoạt, môi trường thuế cạnh tranh và vị trí kết nối khu vực để tối ưu mô hình sản xuất hướng xuất khẩu, đồng thời chủ động làm việc với EDB để tiếp cận ưu đãi và hỗ trợ thủ tục.

(Nguồn: Ban Kinh tế Bahrain (Bahrain Economic Development Board - EDB), Bộ Công Thương Bahrain (MoIC))

Các giới hạn đối với kiểm soát nước ngoài và quyền sở hữu, thành lập tư nhân

Bahrain cho phép pháp nhân tư nhân trong và ngoài nước thành lập, sở hữu doanh nghiệp và tham gia đầy đủ các hoạt động sinh lợi, với giới hạn rất tối thiểu về kiểm soát nước ngoài cũng như quyền sở hữu và thành lập doanh nghiệp. Một số lĩnh vực vẫn giới hạn sở hữu cho công dân Bahrain như báo chí – xuất bản, dịch vụ tổ chức hành hương Hồi giáo, các văn phòng làm thủ tục – thông quan hồ sơ (ví dụ đơn vị giao nhận, dịch vụ hoàn tất chứng từ) và các công ty cung ứng – môi giới lao động.

Nhà đầu tư nước ngoài có thể trực tiếp sở hữu và vận hành doanh nghiệp tại Bahrain; tuy nhiên, nhiều doanh nghiệp lựa chọn mời đối tác địa phương có ảnh hưởng tham gia cấu trúc sở hữu để đẩy nhanh xử lý các thủ tục như giấy phép lao động, thị thực cho chuyên gia nước ngoài và tiếp cận các khu công nghiệp. Tương tự nhà đầu tư khác, một số doanh nghiệp phản ánh vướng mắc tại khâu thông quan và vấn đề thuế liên quan, cũng như yêu cầu tiền đăng ký hiện diện thương mại trước khi tham gia đấu thầu địa phương; vì vậy, nên chuẩn bị sớm hồ sơ pháp lý tại Bahrain và thuê đại lý thông quan – tư vấn thuế có kinh nghiệm để giảm rủi ro tiến độ.

(Nguồn: Bộ Công Thương Bahrain (MoIC) - Cổng thông tin Sijilat, Ban Kinh tế Bahrain (EDB))

Tạo thuận lợi kinh doanh

Bahrain luôn nỗ lực cải thiện môi trường kinh doanh để trở thành một trong những điểm đến hấp dẫn nhất cho các nhà đầu tư. Trong báo cáo cuối cùng của Ngân hàng Thế giới về Môi trường Kinh doanh năm 2020, Bahrain được xếp hạng 43 trên 190 quốc gia, một vị trí cao trong khu vực. Mặc dù báo cáo này đã ngừng được công bố, Chính phủ Bahrain vẫn tiếp tục thực hiện các cải cách sâu rộng.

Trọng tâm của nỗ lực này là cổng đăng ký thương mại điện tử quốc gia Sijilat (, một hệ thống tích hợp một cửa do Bộ Công Thương quản lý. Hệ thống này cho phép các doanh nhân đăng ký, gia hạn và quản lý giấy phép kinh doanh của mình một cách hiệu quả. Nhờ số hóa, quá trình đăng ký đã được rút ngắn đáng kể, thường chỉ mất vài ngày làm việc đối với các hồ sơ đơn giản, thay vì vài tuần như trước đây.

Bên cạnh đó, Bahrain tiếp tục khẳng định vị thế tiên phong trong lĩnh vực công nghệ tài chính (FinTech) với môi trường thử nghiệm pháp lý (regulatory sandbox) do Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB) điều hành. Môi trường này cho phép các công ty FinTech thử nghiệm các sản phẩm và dịch vụ sáng tạo trước khi ra mắt thị trường chính thức.

Một trong những sáng kiến đột phá gần đây là việc giới thiệu "Giấy phép Vàng" (Golden License) dành cho các dự án đầu tư chiến lược quy mô lớn. Giấy phép này mang lại nhiều ưu đãi vượt trội, bao gồm cả việc ưu tiên phân bổ đất đai, phê duyệt nhanh chóng và hỗ trợ tận tình từ các cơ quan chính phủ, nhằm thu hút các công ty có tầm ảnh hưởng lớn. Mặc dù việc đăng ký kinh doanh đã được đơn giản hóa, doanh nghiệp vẫn cần hoàn tất các thủ tục cần thiết với các cơ quan liên quan như Cơ quan Quản lý Thị trường Lao động (LMRA) và Cục Doanh thu Quốc gia (NBR) đối với việc đăng ký thuế GTGT.

(Nguồn: Ban Kinh tế Bahrain (EDB), Bộ Công Thương Bahrain (MoIC) - Công thông tin Sijilat, Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB))

Tạo thuận lợi cho kinh doanh

Cơ chế sandbox (cơ chế thử nghiệm có kiểm soát cho đổi mới, regulatory sandbox) do Ngân hàng Trung ương Bahrain vận hành cho phép các công ty FinTech/fintech (công nghệ tài chính) trong và ngoài nước thử nghiệm giải pháp số trong môi trường quản lý, qua đó có thể xin cấp phép khi sản phẩm chứng minh hiệu quả ứng dụng.

Cơ quan Xúc tiến Đầu tư (EDB) cung cấp nền tảng trực tuyến hướng dẫn nhà đầu tư thiết lập hiện diện, trong khi Bộ Công Thương (MoIC) vận hành cổng đăng ký thương mại Sijilat để cấp giấy phép kinh doanh và lấy các phê duyệt liên quan từ bộ, ngành. Thời gian đăng ký doanh nghiệp thường 2–3 tuần kể từ khi nộp hồ sơ đến khi hoàn tất, nhưng có thể dài hơn nếu ngành nghề cần phê duyệt chuyên biệt; trong thực tế, nhiều doanh nghiệp thuê luật sư hoặc đại lý thủ tục/clearance để hỗ trợ quy trình.

Ngoài phê duyệt ban đầu để thành lập pháp nhân, đa số doanh nghiệp còn phải xin các giấy phép/đăng ký vận hành bổ sung tùy mô hình, gồm: làm thủ tục tại Bộ Công Thương (MoIC) để đăng ký thương mại và giấy phép chuyên ngành; làm việc với Cơ quan Điện và Nước – Electricity and Water Authority (EWA) về các yêu cầu kỹ thuật điện, nước; liên hệ cơ quan đô thị nơi đặt cơ sở để cấp phép địa điểm và bảo đảm an toàn – vệ sinh; làm thủ tục tại Cơ quan Quản lý Thị trường Lao động – Labour Market Regulatory Authority (LMRA) về lao động, thị thực và giấy phép làm việc; đăng ký tại Tổ chức Bảo hiểm Xã hội – Social Insurance Organization (SIO) cho người lao động; và đăng

ký thuế tại Cục Doanh Thu Quốc gia – National Bureau for Revenue (NBR) khi doanh thu vượt ngưỡng 37.500 BHD (khoảng 99.734 USD).

Để khuyến khích đầu tư nước ngoài vào các ngành trọng điểm và các “khu đầu tư” (investment zones), Bahrain cung cấp quỹ đất công nghiệp với giá thuê ưu đãi (industrial lands at reduced rental rates); áp dụng miễn thuế nhập khẩu (customs duty exemptions) cho dự án công nghiệp – sản xuất, bao gồm nguyên liệu, máy móc thiết bị dây chuyền và phụ tùng; đồng thời tạm miễn trong 5 năm yêu cầu “Bahrainization” về tỷ lệ tuyển dụng lao động bản địa (Bahrainization recruitment restriction) đối với dự án đáp ứng điều kiện.

Đầu tư ra nước ngoài

Chính phủ Bahrain không đặt ra bất kỳ hạn chế nào đối với việc các nhà đầu tư và doanh nghiệp trong nước đầu tư ra nước ngoài. Trái ngược với việc “không khuyến khích”, trên thực tế, Bahrain còn chủ động thực hiện các khoản đầu tư chiến lược ra nước ngoài thông qua quỹ đầu tư quốc gia của mình là Mumtalakat Holding Company.

Mumtalakat có nhiệm vụ phát triển tài sản của vương quốc thông qua các khoản đầu tư đa dạng cả trong và ngoài nước. Danh mục đầu tư toàn cầu của Mumtalakat bao gồm cổ phần trong nhiều công ty thuộc các lĩnh vực khác nhau như sản xuất công nghiệp, ô tô (ví dụ: Tập đoàn McLaren), bất động sản và dịch vụ, nhằm mục đích đa dạng hóa nguồn thu, chuyển giao công nghệ và tạo ra giá trị bền vững cho nền kinh tế Bahrain.

Do đó, trong khi ưu tiên hàng đầu của Chính phủ Bahrain là thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI), vương quốc vẫn duy trì một chính sách vốn cởi mở, cho phép và hỗ trợ các thực thể trong nước mở rộng hoạt động và tìm kiếm cơ hội trên thị trường quốc tế.

(Nguồn: Mumtalakat Holding Company, Ban Kinh tế Bahrain (EDB))

Chế độ pháp lý

Tính minh bạch của hệ thống

Năm 2018, Bahrain ban hành loạt đạo luật nhằm tăng tính minh bạch và bảo vệ cạnh tranh trong hệ sinh thái đầu tư, gồm luật cạnh tranh, luật bảo vệ dữ liệu cá nhân, luật phá sản và luật bảo hiểm y tế; đồng thời Luật Thương mại 1987 quy định hành vi cạnh tranh không lành mạnh bị cấm (unfair competition) vì có thể gây tổn hại tới môi trường cạnh tranh. Luật Cạnh tranh số 31 (7/2018) đặt mục tiêu ngăn hình thành độc quyền và các thực hành phản cạnh tranh; Cục Bảo vệ Người tiêu dùng thuộc Bộ Công Thương (Consumer Protection Directorate – Ministry of Industry and Commerce, MoIC) chịu trách nhiệm thực thi cơ chế kiểm soát giá và xử phạt vi phạm; hiện chưa có cơ quan cạnh tranh quốc gia độc lập ở Bahrain.

Về chuẩn mực kế toán – báo cáo tài chính, Bahrain áp dụng Chuẩn mực Báo cáo Tài chính Quốc tế (International Financial Reporting Standards, IFRS) trong khuôn khổ triển khai Nguyên tắc Kế toán Được Chấp nhận Chung (Generally Accepted Accounting Principles, GAAP); cả doanh nghiệp niêm yết công khai (listed companies) và doanh nghiệp chưa niêm yết (unlisted companies) đều sử dụng IFRS khi lập báo cáo tài chính hợp nhất (consolidated financial statements) để công bố cho bên ngoài. Bahrain chấp nhận Chuẩn mực Kế toán Quốc tế số 1 (International Accounting Standard 1, IAS 1 – quy định về Trình bày Báo cáo Tài chính/Presentation of Financial Statements) từ năm 1994 trong bối cảnh chưa có bộ chuẩn mực nội địa; các ngân hàng chưa có vốn niêm yết và các doanh nghiệp khác áp dụng hệ thống IAS khi soạn thảo báo cáo.

Luật Doanh nghiệp Thương mại (Commercial Companies Law) năm 2001 yêu cầu mỗi pháp nhân lập bảng cân đối kế toán (balance sheet), báo cáo thu nhập và chi phí (profit-and-loss account) cùng báo cáo của giám đốc (director's report) cho từng năm tài chính. Chi nhánh công ty nước ngoài, công ty trách nhiệm hữu hạn (limited liability companies) và công ty cổ phần (corporations) phải nộp báo cáo tài chính kiểm toán hàng năm (annual audited financial statements) cho Cục Thương mại và Quản lý Doanh nghiệp (Directorate of Commerce and Company Affairs) thuộc Bộ Công Thương (MoIC), kèm điều lệ công ty (articles of association) và/hoặc quy chế nội bộ (bylaws). Tùy lĩnh vực hoạt động, báo cáo tài chính có thể chịu giám sát bổ sung của Ngân hàng Trung ương Bahrain (Central Bank of Bahrain, CBB) và Sở Giao dịch Chứng khoán Bahrain (Bahrain Bourse) đối với các ngân hàng và doanh nghiệp niêm yết. Bahrain khuyến khích doanh nghiệp tuân thủ song song cả IFRS lẫn Bộ Quy tắc Quản trị Công ty (Code of Corporate Governance). Giai đoạn 1 của yêu cầu công bố theo IAS-1 nhằm vào các cơ sở kinh doanh đăng ký mới đã có hiệu lực từ tháng 12/2024, và các đơn vị liên quan phải tuân thủ đầy đủ chậm nhất vào tháng 6/2025.

Không có quy trình xây dựng quy định phi chính thức do tổ chức xã hội hoặc hiệp hội khu vực tư quản lý; mọi hoạt động làm luật diễn ra trong khuôn khổ cơ quan nhà nước theo quy trình chính thức. Theo Ngân hàng Thế giới, Bahrain không có nghĩa vụ pháp lý phải công bố toàn văn dự thảo trước khi ban hành, dù dự luật được thảo luận tại Quốc hội có thể được báo chí đưa tin; văn bản quy phạm sau khi đăng Công báo (Official Gazette) sẽ được công khai sau 1 ngày, 2 tuần hoặc 30 ngày, vì vậy mức độ minh bạch trong xây dựng quy tắc (rule-making transparency) của Bahrain được xếp nhóm thấp hơn chuẩn mực quốc tế.

Luật có thể do Nội các soạn thảo hoặc khởi phát từ Quốc hội lưỡng viện gồm Hạ viện dân cử là Hội đồng Đại biểu (Council of Representatives, COR) và Thượng viện do bổ nhiệm là Hội đồng Tư vấn (Consultative/Shura Council); Ủy ban Lập pháp và Ý kiến Pháp lý độc lập (Legislation and Legal Opinion Commission) chịu trách nhiệm soạn thảo dựa trên đề xuất. Chữ ký của Nhà vua là điều kiện phê chuẩn sau khi Quốc hội thông qua và luật có hiệu lực khi đăng Công báo; Nhà vua có thể ban hành mệnh lệnh hoàng gia (royal orders) và sắc lệnh hoàng gia (royal decrees) có hiệu lực ngay, đồng thời trong tình huống khẩn cấp có thể ban hành đạo luật bằng sắc lệnh khi Hạ viện không họp (decree-laws), nhưng phải được cả hai viện phê chuẩn trong vòng một tháng kể từ

khi Hạ viện họp lại, nếu không sẽ vô hiệu. Các bộ trưởng và người đứng đầu cơ quan có thẩm quyền ban hành quy định cấp bộ/ngành (secondary regulations) để quản trị hoạt động thuộc phạm vi trách nhiệm của mình.

Bahrain là thành viên Hội đồng Hợp tác Vùng Vịnh (GCC) và tham gia Hiệp định Kinh tế Thống nhất (Unified Economic Agreement) nhằm thúc đẩy thương mại và dòng di chuyển người, hàng hóa trong khối; GCC cũng ban hành các luật mẫu thống nhất như Luật Nhãn hiệu GCC (GCC Trademark Law). Bahrain là thành viên Công ước Hợp pháp hóa Lãnh sự Hague (Hague Apostille Convention) và là thành viên Tòa Trọng tài Thường trực (Permanent Court of Arbitration); các điều ước quốc tế không tự động nội luật hóa (non-self-executing) mà phải được Quốc hội phê chuẩn và Nhà vua phê chuẩn cuối cùng (ratification).

Quy định thương mại có thể được đề xuất bởi Cơ quan Phát triển Kinh tế (EDB), Bộ Công Thương (MoIC), Nội các (Cabinet) hoặc Hội đồng Đại biểu (Council of Representatives, COR – Hạ viện). Dự thảo sau đó được tranh luận tại COR và Hội đồng Tư vấn (Shura Council – Thượng viện). Ban giám đốc Phòng Thương mại và Công nghiệp Bahrain (Bahrain Chamber of Commerce and Industry board of directors) có thể nêu quan ngại về dự thảo luật tại các phiên ủy ban hoặc gửi ý kiến bằng văn bản để nghị sĩ xem xét; ngoài ra, dự thảo không được công bố rộng rãi để lấy ý kiến công chúng (public comment). Hiệp hội Ngân hàng Bahrain (Bahrain Association of Banks) tham vấn Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB) về các quy định ảnh hưởng tới các thành viên là tổ chức dịch vụ tài chính. Nội các có thẩm quyền phê duyệt cuối cùng các quy định.

Cổng thông tin điện tử chính phủ (e-Government portal) và trang web Ủy ban Lập pháp và Ý kiến Pháp lý (Legislation and Legal Opinion Commission) liệt kê các đạo luật theo danh mục và ngày ban hành; một số luật được phiên dịch sang tiếng Anh. Văn phòng Kiểm toán Nhà nước (National Audit Office) thực hiện kiểm toán tài khoản của nhà nước và một số đơn vị khác thuộc diện kiểm toán hàng năm, sau đó trình báo cáo lên Nhà vua, Nội các và Quốc hội (National Assembly/parliament).

(Nguồn: Bộ Công Thương Bahrain (MoIC), Cơ quan Bảo vệ Dữ liệu Cá nhân (PDPA), Văn phòng Kiểm toán Quốc gia (NAO), Ủy ban Lập pháp và Ý kiến Pháp lý)

Quy định Quốc tế

Bahrain cam kết mạnh mẽ trong việc hài hòa hóa các quy định của mình với các tiêu chuẩn quốc tế và khu vực. Với tư cách là thành viên sáng lập của Hội đồng Hợp tác Vùng Vịnh (GCC), Bahrain ưu tiên áp dụng và thực thi các tiêu chuẩn và quy định kỹ thuật thống nhất của GCC, chẳng hạn như Luật Hải quan chung và các quy định về dấu hợp quy G-mark đối với các sản phẩm như đồ chơi và thiết bị điện hạ thế. Khi chưa có tiêu chuẩn của GCC, Bahrain thường áp dụng các tiêu chuẩn quốc tế được công nhận rộng rãi từ các tổ chức như ISO và IEC để đảm bảo sản phẩm lưu thông trên thị trường đáp ứng các yêu cầu về an toàn và chất lượng toàn cầu.

Là một thành viên tích cực của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO), Bahrain tuân thủ các nghĩa vụ của mình, bao gồm việc thông báo các dự thảo quy định kỹ thuật cho Ủy ban WTO về Các Rào cản Kỹ thuật đối với Thương mại (TBT) để đảm bảo tính minh bạch. Kể từ khi phê chuẩn Hiệp định Tạo thuận lợi Thương mại (TFA) của WTO vào năm 2016, Cục Hải quan Bahrain (Bahrain Customs Affairs) và Bộ Công Thương (MoIC) đã và đang tích cực triển khai các điều khoản của hiệp định. Các nỗ lực này tập trung vào việc hiện đại hóa, đơn giản hóa và minh bạch hóa các thủ tục hải quan, chẳng hạn như áp dụng hệ thống một cửa điện tử và các quy trình thông quan nhanh, nhằm giảm chi phí và thời gian cho các doanh nghiệp, qua đó tăng cường khả năng cạnh tranh và hội nhập sâu hơn vào chuỗi cung ứng toàn cầu.

(Nguồn: Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO), Tổ chức Tiêu chuẩn hóa Vùng Vịnh (GSO), Bộ Công Thương Bahrain (MoIC))

Hệ thống pháp luật và sự độc lập về tư pháp

Hiến pháp Bahrain xác định vương quốc là quốc gia Ả Rập Hồi giáo có chủ quyền và độc lập; Điều 2 quy định Sharia Hồi giáo (Islamic Sharia) là nguồn luật chủ đạo, nhưng các vấn đề chung và giao dịch dân sự – thương mại chủ yếu tuân theo hệ thống pháp luật có nguồn gốc luật dân sự và thông lệ quốc tế. Hệ thống tòa án gồm ba nhóm: dân sự (civil), hình sự (criminal) và gia đình/Sharia (family/Sharia). Khối tòa dân sự có tòa sơ – phúc thẩm, tòa phúc thẩm cấp cao (courts of appeal) và Tòa Giám đốc thẩm (Court of Cassation – cấp xét xử tối cao) thụ lý đa dạng vụ việc dân sự, hình sự, thương mại và gia đình; tòa dân sự xử lý toàn bộ vụ việc hành chính, thương mại, dân sự và các tranh chấp về nhân thân của người không theo đạo Hồi, còn tòa gia đình/Sharia chủ yếu giải quyết hôn nhân, ly hôn, nuôi con và thừa kế.

Đội ngũ thẩm phán cấp cao thường xuất thân từ các gia đình thương nhân – khá giả; mỗi năm Nhà vua bổ nhiệm thẩm phán mới. Nỗ lực thân thiện hơn với môi trường kinh doanh được đẩy mạnh, và ngày 19/1/2022, Nhà vua đã bổ nhiệm chín thẩm phán và chuyên gia pháp lý người nước ngoài nói tiếng Anh vào Tòa Giám đốc thẩm, tất cả đều là chuyên gia trọng tài thương mại. Pháp luật Bahrain kế thừa nhiều yếu tố từ hệ thống châu Âu và các quốc gia Ả Rập khác, qua đó tạo khuôn khổ pháp luật thương mại phát triển lâu đời; tiếng Anh được sử dụng rộng rãi trong hoạt động pháp lý – kinh doanh.

Từ tháng 4/2007, chính phủ cho phép các hãng luật quốc tế thành lập tại Bahrain. Nhiều công ty luật tên tuổi (bao gồm hãng có trụ sở Hoa Kỳ) phối hợp với đối tác địa phương được phép hành nghề tại Bahrain, cung cấp dịch vụ pháp lý chuyên sâu trong nước và khu vực, như tư vấn pháp lý thương mại – tài chính và đại diện tranh tụng, với mức phí theo thông lệ quốc tế. Luật sư không mang quốc tịch Bahrain vẫn có thể đại diện thân chủ trước tòa Bahrain theo quy định hiện hành.

Đồng ý, đoạn vừa rồi có phần thiên về chương trình hỗ trợ và hợp tác pháp lý dành riêng cho doanh nghiệp/đơn vị Hoa Kỳ. Dưới đây là bản chỉnh sửa rút gọn, trung lập, chỉ giữ thông tin hữu ích cho doanh nghiệp Việt Nam:

Nhà đầu tư tại Bahrain nhìn chung đánh giá cao mức độ phối hợp và hỗ trợ của cơ quan nhà nước, song cũng cần lưu ý khả năng cách hiểu và áp dụng pháp luật có thể khác nhau giữa các bộ, ngành; uy tín và năng lực của đối tác địa phương có thể ảnh hưởng đến tiến độ thủ tục. Bahrain đang chủ động nâng cấp khung pháp lý thông qua đào tạo, tăng cường năng lực cho các cơ quan lập pháp – tư pháp và thiết chế giải quyết tranh chấp, hướng tới môi trường pháp lý nhất quán và thân thiện hơn với kinh doanh.

Phán quyết của tòa án nước ngoài có thể được công nhận và thi hành tại Bahrain theo thủ tục luật định. Mỗi quan ngại phổ biến với nhà đầu tư là việc áp dụng pháp luật đôi khi chậm hoặc chưa đầy đủ; dù vậy, tổng thể nhìn chung được đánh giá là công bằng và có quyền kháng cáo. Gợi ý thực thi: chuẩn bị hợp đồng chặt chẽ (điều khoản luật áp dụng, thẩm quyền tài phán hoặc trọng tài), lựa chọn đối tác tư vấn pháp lý tại chỗ, và thiết lập cơ chế tuân thủ – khiếu nại nội bộ để xử lý khác biệt diễn giải giữa các cơ quan.

(Nguồn: Bộ Tư pháp, Các vấn đề Hồi giáo và Waqf Bahrain (Ministry of Justice, Islamic Affairs and Waqf), Phòng Giải quyết Tranh chấp Bahrain (BCDR-AAA))

Luật và quy định về đầu tư trực tiếp nước ngoài

Bahrain cho phép sở hữu nước ngoài 100% đối với pháp nhân công nghiệp mới và việc thành lập văn phòng đại diện/chỉ nhánh mà không cần nhà bảo trợ địa phương. Doanh nghiệp 100% vốn nước ngoài có thể thiết lập để làm trung tâm phân phối khu vực và vẫn được kinh doanh tại thị trường nội địa, miễn là không triển khai mô hình bán hàng độc quyền toàn bộ thị trường nội địa. Nhà đầu tư tư nhân, bao gồm cả nước ngoài và trong nước, được phép tham gia hoạt động thăm dò – khai thác dầu khí theo khung điều kiện cấp phép hiện hành.

Về quyền tài sản, người nước ngoài được phép sở hữu đất tại các khu vực được chỉ định; công dân ngoài khối GCC có thể mua bất động sản thương mại, nhà ở cao tầng, cũng như tài sản phục vụ du lịch, ngân hàng, y tế và trung tâm đào tạo. Bahrain áp dụng chuẩn mực pháp lý quốc tế trong các trường hợp trưng thu – bồi thường, cho phép chuyển tiền tự do theo luật định, tiếp cận trọng tài quốc tế theo thỏa thuận, và công nhận/cho thi hành phán quyết tòa nước ngoài tại tòa địa phương theo thủ tục tương ứng.

Bahrain hiện áp dụng Luật Phá sản số 22 (ban hành 5/2018) về tái tổ chức doanh nghiệp và xử lý mất khả năng thanh toán; luật tham chiếu mô hình “Chương 11” của Hoa Kỳ, cho phép doanh nghiệp gặp khó khăn tài chính xây dựng phương án tái cấu trúc dưới sự giám sát của tòa án.

Doanh nghiệp có thể tra cứu tập trung các văn bản pháp luật, quy định và quy trình thủ tục liên quan đến đầu tư tại Bahrain ở mục Luật và Quy định trên trang của Ngân hàng Trung ương Bahrain; đây là nguồn tham khảo để xác định giấy phép, biểu mẫu và bước thực hiện phù hợp với từng ngành nghề.

(Nguồn: Ban Kinh tế Bahrain (EDB), Bộ Công Thương Bahrain (MoIC), Cơ quan Quản lý Bất động sản Bahrain (RERA))

Luật Cạnh tranh

GOB đã ban hành Luật Cạnh tranh số 31 vào tháng 7 năm 2018 để ngăn chặn việc hình thành độc quyền hoặc thực hành các hành vi chống cạnh tranh. Luật này giúp các doanh nghiệp mới dễ dàng thâm nhập vào các thị trường hiện có và cạnh tranh với những đối thủ quan trọng.

Giải quyết tranh chấp

Các tranh chấp vượt quá 500.000 BD (khoảng 1,3 triệu USD) liên quan đến tranh chấp thương mại quốc tế hoặc một bên được Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB) cấp phép được gọi là BCDR-AAA. Trước khi BCDR ra đời, những trường hợp này thuộc thẩm quyền của các tòa án Bahrain.

Từ khi thành lập BCDR-AAA đến tháng 12 năm 2019, 270 vụ kiện đã được nộp theo Mục 1, với tổng số tiền yêu cầu bồi thường hơn 5,3 tỷ USD. Trong số những trường hợp này, 25,9 phần trăm được quyết định hoặc giải quyết trong vòng 6 tháng; 40 phần trăm đã được quyết định / giải quyết trong vòng 6-12 tháng; 11,1 phần trăm đã được quyết định hoặc giải quyết trong vòng 12-18 tháng; 5,9 phần trăm đã được quyết định hoặc giải quyết trong vòng 18-24 tháng; 3,0 phần trăm đã được quyết định hoặc giải quyết sau 24 tháng; và 14,1 phần trăm đang diễn ra.

Trọng tài thương mại

Bahrain tham gia nhiều công ước quốc tế và khu vực về trọng tài thương mại, gồm Luật mẫu của Ủy ban Luật Thương mại Quốc tế Liên Hợp Quốc về trọng tài thương mại quốc tế (UNCITRAL Model Law), Công ước New York về công nhận và thi hành phán quyết trọng tài nước ngoài, Cơ chế Giải quyết Tranh chấp Đầu tư (ICSID), và Công ước GCC về thi hành bản án. Các công ước và thỏa thuận này là nền tảng pháp lý cho Trung tâm Trọng tài GCC và Phòng Hòa giải Tranh chấp Bahrain; Hiến pháp Bahrain quy định các điều ước quốc tế có giá trị như luật khi được phê chuẩn.

Về cơ chế giải quyết tranh chấp nhà đầu tư – nhà nước, pháp luật cho phép các lựa chọn phổ biến gồm: đưa vụ việc ra tòa địa phương hoặc cơ quan tài phán hành chính; sử dụng quy trình giải quyết tranh chấp đã thỏa thuận sẵn giữa nhà đầu tư và cơ quan chủ quản; hoặc đưa tranh chấp ra trọng tài ràng buộc tại ICSID hay trọng tài theo Quy tắc Trọng tài của UNCITRAL, hoặc một tổ chức trọng tài khác do các bên thỏa thuận. Điều này giúp doanh nghiệp linh hoạt lựa chọn diễn đàn phù hợp, tăng khả năng thực thi phán quyết xuyên biên giới.

Phòng Hòa giải Tranh chấp Bahrain được thành lập theo các sắc lệnh từ năm 2009 và đã nhiều lần điều chỉnh tổ chức; năm 2024, Nhà vua bổ sung 9 thành viên mới, trong đó có 6 người nước ngoài nhằm tăng tính chuyên môn và yếu tố quốc tế. Tòa thuộc Phòng này thụ lý các vụ tranh chấp có giá trị từ 500.000 dinar Bahrain trở lên (xấp xỉ 1,3 triệu

USD), khi ít nhất một bên là tổ chức tài chính do Ngân hàng Trung ương Bahrain cấp phép hoặc vụ việc mang tính thương mại quốc tế.

Phòng có thẩm quyền xem xét các bản án đã có hiệu lực do tòa Bahrain tuyên. Luật sư nước ngoài chỉ được tham gia đại diện nếu đi cùng một luật sư Bahrain có quyền hành nghề tại Tòa Giám đốc thẩm. Một cơ chế đặc thù là “Khu trọng tài tự do” cho phép các bên trong vụ việc có yếu tố nước ngoài lựa chọn kháng cáo tại tòa nước ngoài thay vì tòa Bahrain, giúp linh hoạt về thẩm quyền xét xử. Từ khi thành lập đến nay, Phòng đã xử lý hơn 350 vụ với tổng giá trị yêu cầu bồi thường vượt 6,2 tỷ USD, thể hiện vai trò trung tâm giải quyết tranh chấp thương mại của Bahrain trong khu vực.

(Nguồn: Phòng Giải quyết Tranh chấp Bahrain (BCDR-AAA), Bộ Tư pháp, Các vấn đề Hồi giáo và Waqf Bahrain)

Trọng tài thương mại quốc tế và Tòa án nước ngoài

Thủ tục trọng tài thương mại ở Bahrain chủ yếu dựa trên thỏa thuận trong hợp đồng; doanh nghiệp thường quy định cơ chế trọng tài hoặc tòa án có thẩm quyền ngay từ đầu. Tranh chấp thương mại phần lớn được các bên tự thỏa thuận giải quyết mà không đưa ra tòa hay trọng tài chính thức; nếu phải giải quyết chính thức, luật Bahrain thường được chỉ định áp dụng, trừ khi các bên lựa chọn Phòng Hòa giải Tranh chấp Bahrain (BCDR) với cơ chế riêng.

Luật Trọng tài năm 2015 của Bahrain quy định áp dụng Luật mẫu UNCITRAL (bản 1985, sửa đổi 2006) cho mọi vụ trọng tài diễn ra tại Bahrain hoặc ở nước ngoài nếu các bên đồng ý chọn luật này. Tại Bahrain có Trung tâm Trọng tài Thương mại GCC (thành lập năm 1995), là tổ chức khu vực chuyên trách cung cấp dịch vụ trọng tài, hỗ trợ giải quyết tranh chấp giữa các nước GCC hoặc giữa các bên với quốc gia GCC; trung tâm ban hành quy tắc phù hợp thông lệ quốc tế và thường xuyên tổ chức hội thảo, tập huấn về trọng tài.

Tháng 3/2024, Bahrain và Singapore ký hiệp định song phương hợp tác thành lập Tòa Thương mại Quốc tế Bahrain (BICC) tại Bahrain và chỉ định một cơ quan tại Singapore làm nơi xem xét kháng cáo từ BICC; tháng 12 cùng năm, Nhà vua bổ nhiệm tám thành viên là người nước ngoài vào Tòa này và đang hoàn thiện quy chế thủ tục. Tháng 8/2024, Nhà vua ban hành sắc lệnh lập Hội đồng Phát triển Cơ chế Giải quyết Tranh chấp Thương mại Quốc tế, do Nội các điều hành, với mục tiêu đưa Bahrain trở thành trung tâm khu vực và quốc tế về giải quyết tranh chấp thương mại và xây dựng chính sách thương mại; Hội đồng phối hợp với chuyên gia và cơ quan chuyên môn để xử lý các tranh chấp có yếu tố quốc tế.

Trung tâm trọng tài thương mại GCC:

GCC Commercial Arbitration Center

P.O. Box 2338 Manama, Kingdom of Bahrain, Arbitration Boards' Secretariat

Tel: + (973) 17278000

Email: case@gccac.org

Website: <http://www.gccac.org/en/>

Quy định phá sản

Khung pháp lý phá sản của Bahrain được hình thành từ Sắc lệnh Luật số 11 năm 1987 và được cập nhật toàn diện bằng Luật số 22 năm 2018 theo hướng tái tổ chức doanh nghiệp, cho phép ban lãnh đạo tiếp tục vận hành trong thời gian tòa án thụ lý. Luật cũng có quy định về phá sản xuyên biên giới và cơ chế riêng cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; các sửa đổi tháng 7/2020 tăng quyền của chủ nợ và rút ngắn quy trình thanh lý.

Cơ quan tham chiếu tín dụng của Bahrain, gọi là BENEFIT, được Ngân hàng Trung ương cấp phép và hoạt động như đơn vị giám sát tín dụng toàn thị trường, hỗ trợ kiểm soát rủi ro và minh bạch thông tin của bên vay. Đối với con nợ là cá nhân, có thể bị áp dụng biện pháp cấm xuất cảnh và phạt tù như tại nhiều nước GCC khác; tháng 2/2022, Bộ Tư pháp đã làm rõ trường hợp áp dụng biện pháp cấm xuất cảnh với cá nhân và doanh nghiệp mất khả năng thanh toán trong một số tình huống.

Luật Thi hành án Dân sự và Thương mại số 22/2021 yêu cầu người mất khả năng thanh toán phải kê khai toàn bộ tài sản trong vòng bảy ngày kể từ khi bắt đầu thủ tục tư pháp; doanh nghiệp có thể dàn xếp khoản nợ trong vòng 21 ngày. Bộ Tư pháp cho biết sẽ phối hợp với các tổ chức thu hồi nợ thuộc khu vực tư để đẩy nhanh tiến độ thi hành án, giúp rút ngắn thời gian xử lý các vụ việc phá sản – công nợ.

Chính sách về công nghiệp

Ưu đãi đầu tư

Các nhà đầu tư được hỗ trợ bởi một hệ sinh thái các cơ quan chính phủ, bao gồm Ban Kinh tế Bahrain (EDB), Bộ Công Thương (MoIC), và Tamkeen (Quỹ Lao động).

- Một trong những sáng kiến nổi bật và mới nhất là việc ra mắt "Giấy phép Vàng" (Golden License), dành cho các dự án đầu tư chiến lược trong và ngoài nước có quy mô lớn. Giấy phép này cung cấp một loạt các quyền lợi ưu đãi, bao gồm ưu tiên trong phân bổ đất đai, tiếp cận cơ sở hạ tầng, phê duyệt nhanh chóng và hỗ trợ tích hợp từ các cơ quan chính phủ.
- Tamkeen cung cấp các chương trình hỗ trợ tài chính đáng kể cho doanh nghiệp, bao gồm trợ cấp cho việc đào tạo và tăng lương cho nhân viên người Bahrain, hỗ trợ tự động hóa và số hóa.
- Các ưu đãi khác bao gồm miễn thuế nhập khẩu đối với nguyên liệu thô và thiết bị sản xuất, và quan trọng nhất là khả năng tiếp cận miễn thuế các thị trường thuộc khối GCC và Khu vực Thương mại Tự do Ả Rập Mở rộng (GAFTA) đối với các sản phẩm được sản xuất tại Bahrain.

Khu ngoại thương / Cảng tự do / Tạo thuận lợi thương mại

Trọng tâm của hạ tầng công nghiệp là các khu kinh tế chuyên biệt, được thiết kế để cung cấp một môi trường hoạt động hiệu quả và chi phí cạnh tranh.

- Khu Đầu tư Quốc tế Bahrain (BIIP): Do Bộ Công Thương quản lý, đây là một khu vực chiến lược rộng 2,5 triệu mét vuông, nằm ngay cạnh Cảng Khalifa bin Salman. BIIP là lựa chọn lý tưởng cho các công ty sản xuất và dịch vụ hướng đến xuất khẩu. Các công ty hoạt động tại đây được hưởng quyền sở hữu 100% vốn nước ngoài và miễn thuế doanh nghiệp vĩnh viễn.
- Khu Logistics Bahrain (BLZ): Nằm liền kề BIIP và cảng biển, khu vực này tập trung vào các hoạt động logistics, kho bãi và các dịch vụ giá trị gia tăng, tận dụng vị trí chiến lược của Bahrain để làm cửa ngõ vào thị trường Ả Rập Xê Út và các nước GCC khác.

Các nhà đầu tư vào những khu vực này được yêu cầu phải tuân thủ các kế hoạch và tiến độ phát triển dự án đã được phê duyệt bởi Bộ Công Thương để đảm bảo việc sử dụng đất hiệu quả và đóng góp vào mục tiêu công nghiệp hóa của vương quốc.

Yêu cầu về hiệu suất và bản địa hóa dữ liệu

Bahrain thực thi chính sách ưu tiên lao động trong nước, được gọi là "Bahrainization", nhưng vẫn duy trì sự linh hoạt cao và không áp đặt các yêu cầu về hiệu suất đối với nhà đầu tư nước ngoài.

Yêu cầu về Lao động (Bahrainization)

Mục tiêu chính của chính phủ là làm cho người lao động Bahrain trở thành lựa chọn ưu tiên trên thị trường lao động. Cơ quan Quản lý Thị trường Lao động (LMRA) chịu trách nhiệm thực thi chính sách này bằng cách đặt ra các tỷ lệ phần trăm lao động người Bahrain bắt buộc cho các công ty, tùy thuộc vào lĩnh vực hoạt động. Các công ty không đáp ứng được tỷ lệ này không bị cấm hoạt động mà phải trả một khoản phí cao hơn cho mỗi giấy phép lao động của nhân viên không phải người Bahrain. Điều này tạo ra một cơ chế linh hoạt thay vì một rào cản cứng. Để hỗ trợ nhà đầu tư, LMRA cung cấp các công cụ trực tuyến để xác định tỷ lệ yêu cầu cho từng ngành cụ thể.

Linh hoạt cho nhà đầu tư và không yêu cầu hiệu suất

Để bù lại các yêu cầu về lao động, Bahrain cung cấp sự linh hoạt vượt trội trong các lĩnh vực khác. Một trong những cải cách quan trọng là việc giới thiệu "Giấy phép Vàng" (Golden License/Visa), một chương trình cấp thị thực cư trú dài hạn cho các nhà đầu tư, doanh nhân và nhân tài xuất chúng, giúp đơn giản hóa đáng kể việc di chuyển và sinh sống cho các nhà đầu tư nước ngoài và nhân viên chủ chốt của họ.

Quan trọng hơn, không có yêu cầu bắt buộc nào về hiệu suất hoạt động. Các nhà đầu tư không bị buộc phải đạt được các mục tiêu xuất khẩu, sử dụng hàm lượng nội địa trong sản phẩm, hay chuyển giao công nghệ. Điều này được đảm bảo bởi các hiệp định quốc tế, đặc biệt là Hiệp định Đầu tư Song phương (BIT) với Hoa Kỳ.

Bản địa hóa Dữ liệu

Về bản địa hóa dữ liệu, Luật Bảo vệ Dữ liệu Cá nhân (PDPL) năm 2018 là khuôn khổ pháp lý chính. Luật này, do Cơ quan Bảo vệ Dữ liệu Cá nhân (PDPA) giám sát, không yêu cầu lưu trữ dữ liệu bắt buộc tại Bahrain. Thay vào đó, nó thiết lập một khung pháp lý hiện đại để điều chỉnh việc xử lý và chuyển dữ liệu qua biên giới một cách an toàn, phù hợp với các tiêu chuẩn quốc tế. Bahrain cũng không yêu cầu các nhà cung cấp CNTT nước ngoài phải chuyển giao mã nguồn hay cung cấp quyền truy cập để giám sát, tạo ra một môi trường an toàn và đáng tin cậy cho các công ty công nghệ.

Bảo vệ quyền sở hữu

Việc bảo vệ quyền sở hữu tại Bahrain được đảm bảo bởi một khuôn khổ pháp lý vững chắc và ngày càng minh bạch, đặc biệt là sau khi thành lập Cơ quan Quản lý Bất động sản (Real Estate Regulatory Authority - RERA) theo Luật số 27 năm 2017. Cơ quan này chịu trách nhiệm cấp phép, quản lý các nhà phát triển, môi giới và bảo vệ quyền lợi của tất cả các bên liên quan, góp phần nâng cao đáng kể tính minh bạch cho thị trường.

Công dân không thuộc khối GCC và các công ty nước ngoài được phép sở hữu vĩnh viễn (freehold) bất động sản tại các khu vực đầu tư và du lịch được chỉ định. Các khu vực này bao gồm các dự án phát triển lớn như Vịnh Bahrain (Bahrain Bay), Quần đảo Amwaj (Amwaj Islands), Diyar Al Muharraaq, Cảng Tài chính Bahrain (Bahrain Financial Harbour) và Đảo Rạn san hô (Reef Island), cùng nhiều khu vực khác.

Tất cả các giao dịch đều được đăng ký với Cục Khảo sát và Đăng ký Đất đai (Survey and Land Registration Bureau - SLRB), đảm bảo quyền sở hữu rõ ràng và có giá trị pháp lý. Tài sản được mua một cách hợp pháp được pháp luật bảo vệ, không thể bị trưng thu cho mục đích cá nhân. Mọi trường hợp trưng thu vì lợi ích công cộng đều phải tuân theo quy trình pháp luật và đi kèm với sự đền bù công bằng và kịp thời, phù hợp với các tiêu chuẩn quốc tế.

(Nguồn: Cơ quan Quản lý Bất động sản Bahrain (RERA), Cục Khảo sát và Đăng ký Đất đai (SLRB), Ban Kinh tế Bahrain (EDB))

Tỷ lệ nội địa hoá

Bahrain không áp dụng chỉ tiêu bắt buộc về “Bahrainization” (tỷ lệ lao động bản địa) cho tất cả doanh nghiệp, nhưng các công ty tham gia đấu thầu mua sắm công phải đáp ứng mục tiêu tỷ lệ do Cơ quan Quản lý Thị trường Lao động (LMRA) quy định theo từng ngành. Doanh nghiệp có thể liên hệ LMRA để xác định mức tỷ lệ áp dụng; theo Nghị quyết Nội các số 27/2016, doanh nghiệp không đáp ứng được chỉ được xin giấy phép lao động mới hoặc chuyển bảo trợ nếu nộp thêm 250 dinar Bahrain mỗi lao động nước ngoài mỗi năm, và có thể bị phạt nếu vi phạm quy định liên quan.

Chương trình Việc làm Quốc gia (2019) đặt mục tiêu nâng tỷ lệ việc làm cho công dân Bahrain thông qua đào tạo – cấp chứng chỉ, thay thế lao động nước ngoài ở một số vị trí, nhất là y tế, giáo dục và viễn thông. Luật số 1/2019 sửa Điều 14 Luật Cơ sở Y tế Tư nhân, ưu tiên tuyển bác sĩ, kỹ thuật viên và điều dưỡng là công dân Bahrain tại các cơ sở y tế tư.

Bahrain không đặt ra các yêu cầu thị thực, cư trú, giấy phép lao động hay điều kiện tương tự ở mức gây cản trở đáng kể đối với nhà đầu tư và lao động nước ngoài. Công dân nhiều nước có thể xin thị thực 2 tuần khi đến hoặc trực tuyến khá thuận tiện; riêng một số đối tượng có thể được cấp thị thực nhiều lần thời hạn 5 năm tùy chính sách áp dụng. Về nội địa hóa sản phẩm – dữ liệu, Bahrain không bắt buộc sử dụng linh kiện hoặc nội dung công nghệ trong nước, cũng không áp đặt rào cản cấp phép đầu tư theo hướng ưu tiên nội địa; cách tiếp cận nhìn chung cởi mở với nhà đầu tư nước ngoài.

Bahrain theo đuổi chính sách mở với đầu tư nước ngoài nên không áp dụng yêu cầu nội địa hóa sản phẩm hay bắt buộc dùng hàm lượng công nghệ/nội dung sản xuất trong nước; cơ quan nhà nước không đặt điều kiện đặc biệt khi cấp phép đầu tư như rào cản thuế quan hoặc phi thuế quan. Không có “yêu cầu hiệu suất” riêng áp cho nhà đầu tư nước ngoài; doanh nghiệp nước ngoài và doanh nghiệp Bahrain phải tuân cùng một hệ thống tiêu chuẩn về môi trường, an toàn, sức khỏe và lao động, do Bộ Lao động, LMRA và Bộ Công Thương giám sát trên nguyên tắc không phân biệt đối xử.

Ngân hàng Trung ương Bahrain quản lý các định chế tài chính và điểm kinh doanh ngoại tệ; mọi doanh nghiệp, dù vốn nước ngoài hay nội địa, đều phải tuân cùng quy định. Nhà cung cấp công nghệ thông tin nước ngoài không bị yêu cầu bàn giao mã nguồn hoặc cung cấp truy cập phục vụ giám sát. Luật Bảo vệ Dữ liệu Cá nhân số 30/2018 có hiệu lực toàn quốc từ 1/8/2019, thúc đẩy xử lý dữ liệu lớn an toàn – hiệu quả cho mục đích thương mại và đưa ra hướng dẫn chuyển dữ liệu xuyên biên giới.

Quyền sở hữu đất đai, nhà ở

Bahrain bảo vệ quyền sở hữu đối với đất đai và nhà ở; đa số bất động sản có hồ sơ pháp lý rõ ràng. Quyền sở hữu đất tập trung nhiều trong khối hoàng gia, một số khu vực chỉ mở cho nhà đầu tư Bahrain và người nước ngoài cư trú dài hạn; tuy vậy, doanh nghiệp nước ngoài và công dân các nước GCC được phép mua đất tại một số khu vực được chỉ định. Công dân ngoài khối GCC có thể sở hữu căn hộ và tòa nhà cao tầng ở các khu quy hoạch; nhà đầu tư nước ngoài có thể mua bất động sản để phục vụ hoạt động trong các ngành như sản xuất, du lịch, ngân hàng – tài chính, giáo dục – đào tạo, thiết kế và quảng cáo.

Nhà đầu tư nước ngoài có thể sở hữu bất động sản thương mại và nhà ở tại nhiều khu vực, tiêu biểu gồm: Durrat Al Bahrain, Riffa Views, Amwaj Islands, Bahrain Financial Harbor, Bahrain Bay, Reef Island, Diyar Al Muharraq, Water Garden City, Bahrain Marina, Dilmunia Island, Marsa Al Seef, Hoora District và Seef District. Hầu hết các dự án phát triển mới tại Bahrain cho phép người nước ngoài và nhà đầu tư quốc tế sở

hữu nhà, tòa nhà, cửa hàng hoặc căn hộ sở hữu vĩnh viễn; tài sản đã mua hợp pháp không bị thu hồi do bỏ trống.

Quyền sở hữu trí tuệ

Bahrain có khung pháp lý tương đối đầy đủ về bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ, không nằm trong các danh mục cảnh báo cao về vi phạm bản quyền quốc tế, và cam kết thực thi quyền SHTT theo các điều ước mà nước này tham gia.

Vương quốc là thành viên nhiều điều ước trọng yếu: Công ước Berne (tác phẩm văn học, nghệ thuật), Hiệp ước Hợp tác Sáng chế PCT, Thỏa ước Nice (phân loại nhãn hiệu), Thỏa ước Madrid (đăng ký quốc tế nhãn hiệu), Hiệp ước Luật Nhãn hiệu, Công ước Paris về sở hữu công nghiệp; đồng thời đã sửa luật năm 2006 để thực thi Hiệp định TRIPS của WTO. Bahrain cũng triển khai chuẩn bị gia nhập các cơ chế hiện đại như Hiệp ước Singapore về Luật Nhãn hiệu, Thỏa ước Locarno (phân loại kiểu dáng) và hệ thống Phân loại Sáng chế Quốc tế (IPC); đã phê chuẩn luật bảo hộ giống cây trồng mới và dự kiến gia nhập UPOV.

Cơ quan đầu mối quản lý và tiếp nhận đơn là Bộ Công Thương; quốc gia này đã giảm đáng kể tình trạng sao chép thương mại trong các ngành video, âm thanh, phần mềm thông qua thanh tra, đóng cửa điểm vi phạm và nâng cao nhận thức cộng đồng, dù vi phạm nhỏ lẻ từ người dùng cuối vẫn còn. Bahrain không áp đặt nghĩa vụ chuyển giao công nghệ, không bắt buộc cấp phép cưỡng bức cho đối tác trong nước, và không yêu cầu doanh nghiệp phải đặt hoạt động R&D tại Bahrain.

Nhà đầu tư và doanh nghiệp có thể:

- Tra cứu hồ sơ quốc gia trên cổng của Tổ chức Sở hữu Trí tuệ Thế giới (WIPO) để nắm các nghĩa vụ điều ước và đầu mối liên hệ tại cơ quan SHTT của Bahrain.
- Liên hệ các hãng luật tại địa phương có chuyên môn về SHTT/bằng sáng chế để hỗ trợ tra cứu, nộp đơn nhãn hiệu theo hệ thống Madrid hoặc nộp đơn sáng chế theo PCT, và xử lý thực thi quyền khi cần.

Bahrain không theo dõi hoặc báo cáo về việc thu giữ hàng giả. Để biết thêm thông tin về các nghĩa vụ hiệp ước và các đầu mối liên hệ tại các văn phòng sở hữu trí tuệ địa phương, vui lòng xem hồ sơ quốc gia của WIPO tại <http://www.wipo.int/directory/en/>.

Trang web của Đại sứ quán cũng cung cấp một liên kết đến các luật sư địa phương, một số chuyên gia về IPR và / hoặc luật bằng sáng chế: <https://bh.useosystemy.gov/us-citizen-services/local-resources-of-us-citizens/attorneys/>

Để biết thêm thông tin về luật quốc gia và đầu mối liên hệ tại các văn phòng sở hữu trí tuệ địa phương, vui lòng xem hồ sơ quốc gia của WIPO tại <http://www.wipo.int/directory/en/>

Khu vực tài chính

Thị trường vốn và Danh mục đầu tư

Bahrain duy trì một thị trường vốn cởi mở và được quản lý tốt, tạo điều kiện thuận lợi cho dòng chảy tự do của các giao dịch tài chính và đầu tư danh mục đầu tư, dưới sự giám sát của Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB). Các nhà đầu tư trong và ngoài nước đều có thể tiếp cận tín dụng theo các điều kiện thị trường. Các ngân hàng tại Bahrain, cả bán buôn và bán lẻ, có khả năng hợp tác để tài trợ cho các dự án cơ sở hạ tầng và công nghiệp quy mô lớn.

Sở Giao dịch Chứng khoán Bahrain (Bahrain Bourse) đã và đang triển khai nhiều sáng kiến quan trọng để tăng cường tính thanh khoản, chiều sâu và sự hấp dẫn của thị trường.

- Quỹ Thanh khoản Bahrain (Bahrain Liquidity Fund), được thành lập với sự hỗ trợ của các tổ chức tài chính lớn, tiếp tục đóng vai trò là nhà tạo lập thị trường, đảm bảo tính thanh khoản cho nhiều cổ phiếu.
- Một trong những sáng kiến quan trọng nhất là việc ra mắt nền tảng Tabadul, cho phép các nhà đầu tư giao dịch trực tiếp cổ phiếu được niêm yết trên các thị trường khác trong khu vực như Abu Dhabi và Muscat, giúp tăng cường đáng kể tính thanh khoản và sự kết nối.
- Sở Giao dịch cũng đã đi tiên phong trong việc thúc đẩy tài chính bền vững bằng cách ban hành hướng dẫn báo cáo về Môi trường, Xã hội và Quản trị (ESG) cho các công ty niêm yết, nhằm thu hút các dòng vốn đầu tư có trách nhiệm.
- Để mở rộng thị trường, Thị trường Tư nhân Bahrain ("Bawaba") đã được ra mắt, tạo ra một nền tảng chuyên biệt cho việc giao dịch cổ phần của các công ty cổ phần đóng.

Chính phủ Bahrain vẫn là nhà phát hành nợ lớn trên thị trường thông qua các công cụ trái phiếu và sukuk (trái phiếu Hồi giáo) để tài trợ cho ngân sách. Về chính sách tiền tệ, Bahrain cam kết tuân thủ đầy đủ Điều VIII của Hiệp định IMF, đảm bảo không có các hạn chế đối với các khoản thanh toán và chuyển khoản cho các giao dịch quốc tế hiện hành.

(Nguồn: Sở Giao dịch Chứng khoán Bahrain (Bahrain Bourse), Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB), Ban Kinh tế Bahrain (EDB))

Hệ thống ngân hàng và tiền tệ

Hệ thống ngân hàng của Bahrain được quản lý chặt chẽ và hiệu quả bởi Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB), cơ quan duy nhất chịu trách nhiệm giám sát toàn bộ lĩnh vực tài chính, từ ngân hàng thông thường đến tài chính Hồi giáo. Ngành dịch vụ tài chính vẫn là ngành phi dầu mỏ đóng góp lớn nhất vào GDP của vương quốc, khẳng định vị thế là một trung tâm tài chính vững mạnh và kiên cường.

Bahrain tiếp tục là một trung tâm toàn cầu về tài chính Hồi giáo và là một hệ sinh thái tiên phong về công nghệ tài chính (FinTech). Sáng kiến "hộp cát pháp lý" (regulatory sandbox) của CBB, cùng với việc triển khai toàn diện Khung Mở rộng Ngân hàng Mở (Open Banking Framework) và các thử nghiệm về tiền tệ kỹ thuật số, đã tạo ra một môi

trường sôi động cho sự đổi mới. Các hệ thống thanh toán điện tử quốc gia như Fawri, Fawateer và Fawri+ đã trở nên phổ biến, thúc đẩy một xã hội ít dùng tiền mặt.

Hệ thống ngân hàng bao gồm hàng trăm tổ chức tài chính trong nước và quốc tế (hơn 360 tổ chức được cấp phép tính đến năm 2023). Sau thương vụ sáp nhập mang tính lịch sử hoàn tất, Kuwait Finance House (KFH) đã trở thành ngân hàng lớn nhất tại Bahrain và là một trong những ngân hàng Hồi giáo hàng đầu thế giới.

Việc mở tài khoản ngân hàng đối với người nước ngoài và các công ty quốc tế vẫn rất thuận tiện và không có hạn chế. CBB tiếp tục áp dụng các tiêu chuẩn quốc tế nghiêm ngặt, bao gồm việc triển khai đầy đủ các yêu cầu của Basel III, đảm bảo sự ổn định và an toàn cho toàn hệ thống.

(Nguồn: Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB), Ban Kinh tế Bahrain (EDB))

Ngoại hối và Kiều hối

Ngoại hối

Chính sách ngoại hối và kiều hối của Bahrain vẫn duy trì sự cởi mở và tự do hoàn toàn, đây là một trong những trụ cột chính của môi trường đầu tư tại vương quốc.

Không có bất kỳ hạn chế nào đối với việc thu hồi vốn, lợi nhuận hay cổ tức. Đồng Dinar Bahrain (BHD) được neo tỷ giá cố định và ổn định với Đô la Mỹ ở mức 1 USD = 0,377 BHD. Tỷ giá này được duy trì nhất quán và không tồn tại thị trường song song hay thị trường chợ đen, đảm bảo sự ổn định và khả năng dự đoán cho các nhà đầu tư.

Việc chuyển đổi và chuyển tiền, dù cho mục đích đầu tư hay cá nhân, đều được thực hiện tự do. Tuy nhiên, tất cả các giao dịch đều chịu sự giám sát chặt chẽ của Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB) và phải tuân thủ các quy định nghiêm ngặt về Chống rửa tiền và Chống tài trợ khủng bố (AML/CFT). Điều này có nghĩa là các tổ chức tài chính sẽ thực hiện thẩm định và có thể yêu cầu chứng từ để xác minh nguồn gốc và mục đích của các giao dịch, phù hợp với tiêu chuẩn quốc tế.

(Nguồn: Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB), Ban Kinh tế Bahrain (EDB))

Chính sách chuyển tiền

Chính sách chuyển tiền của Bahrain vẫn duy trì sự tự do và minh bạch, được giám sát chặt chẽ bởi Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB). Với một lực lượng lao động lớn là người nước ngoài, các dịch vụ kiều hối đóng vai trò quan trọng trong hệ thống tài chính.

Các ngân hàng thương mại và công ty chuyển tiền được cấp phép cung cấp dịch vụ kiều hối, nhưng phải tuân thủ nghiêm ngặt các quy định về Chống rửa tiền và Chống tài trợ khủng bố (AML/CFT). Điều này bao gồm việc thực hiện các thủ tục Thẩm định Khách hàng (Customer Due Diligence - CDD) và Nhận biết Khách hàng (Know Your Customer

- KYC), yêu cầu cung cấp giấy tờ tùy thân hợp lệ cho mọi giao dịch. Đối với các giao dịch có giá trị lớn hoặc bất thường, các tổ chức tài chính có nghĩa vụ yêu cầu chứng từ về nguồn gốc của khoản tiền để báo cáo cho các cơ quan có thẩm quyền, phù hợp với các tiêu chuẩn quốc tế.

Bahrain là thành viên sáng lập của Lực lượng Đặc nhiệm Hành động Tài chính khu vực Trung Đông và Bắc Phi (MENAFATF), có trụ sở chính đặt tại Manama, và cam kết thực hiện đầy đủ các khuyến nghị của Lực lượng Đặc nhiệm Hành động Tài chính (FATF). Vương quốc thường xuyên trải qua các kỳ đánh giá lẫn nhau (mutual evaluations) để đảm bảo hệ thống pháp lý và thực thi luôn tuân thủ các tiêu chuẩn quốc tế mới nhất trong cuộc chiến chống tội phạm tài chính.

Nhờ đó, dù không có hạn chế về dòng vốn, tất cả các giao dịch đều được giám sát để đảm bảo tính hợp pháp và an toàn, củng cố danh tiếng của Bahrain là một trung tâm tài chính có trách nhiệm.

(Nguồn: Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB), Lực lượng Đặc nhiệm Hành động Tài chính (FATF), MENAFATF)

Quỹ đầu tư quốc gia

Quỹ đầu tư quốc gia của Vương quốc Bahrain, Mumtalakat Holding Company, được thành lập vào năm 2006, đóng vai trò trung tâm trong chiến lược đa dạng hóa kinh tế của quốc gia. Với danh mục đầu tư trị giá 18,6 tỷ USD (tính đến cuối năm 2022), Mumtalakat được công nhận trên toàn cầu về tính minh bạch cao, với việc công bố báo cáo thường niên theo Chuẩn mực Báo cáo Tài chính Quốc tế (IFRS) và được kiểm toán độc lập. Các doanh nghiệp nhà nước thuộc danh mục của Mumtalakat cũng chịu sự giám sát của Văn phòng Kiểm toán Quốc gia.

Danh mục đầu tư của Mumtalakat rất đa dạng, bao gồm hơn 50 công ty trên khắp các châu lục, tập trung vào các lĩnh vực chiến lược như dịch vụ tài chính, bất động sản, công nghệ, hàng không, sản xuất công nghiệp và ngày càng chú trọng vào các lĩnh vực tăng trưởng như chăm sóc sức khỏe và chuyển đổi năng lượng.

Mumtalakat không chỉ là một nhà đầu tư tài chính thụ động mà còn là một cổ đông tích cực, tham gia vào việc quản lý và định hướng chiến lược cho các công ty trong danh mục, đặc biệt là các doanh nghiệp nhà nước chủ chốt tại Bahrain như Aluminium Bahrain (Alba) và hãng hàng không quốc gia Gulf Air. Thông qua việc quản lý hiệu quả và tăng trưởng các khoản đầu tư, Mumtalakat đóng góp đều đặn vào ngân sách quốc gia thông qua các khoản cổ tức, hỗ trợ sự ổn định tài chính của vương quốc.

(Nguồn: Mumtalakat Holding Company, Ban Kinh tế Bahrain (EDB))

Doanh nghiệp nhà nước

Các doanh nghiệp nhà nước (DNNN) đóng vai trò xương sống trong nền kinh tế Bahrain, đặc biệt trong các lĩnh vực chiến lược. Gần đây, lĩnh vực năng lượng đã trải qua một cuộc tái cấu trúc lớn và mang tính lịch sử.

Chính phủ đã hợp nhất các công ty thuộc sở hữu của Cơ quan Dầu khí Quốc gia (NOGA Holding) trước đây, bao gồm Công ty Dầu khí Bahrain (BAPCO), Tatweer Petroleum, và Banagas, thành một thực thể tích hợp duy nhất là Bapco Energies. Thực thể hợp nhất này hiện chịu trách nhiệm quản lý toàn bộ chuỗi giá trị năng lượng của vương quốc, từ thăm dò, khai thác, lọc dầu đến tiếp thị, với sứ mệnh tối đa hóa giá trị tài nguyên quốc gia và dẫn dắt quá trình chuyển đổi năng lượng sang một tương lai carbon thấp.

Trụ cột thứ hai là Mumtalakat Holding Company, quỹ đầu tư quốc gia, quản lý danh mục đầu tư đa dạng bao gồm các DNNN trong các lĩnh vực phi dầu mỏ. Các công ty chủ chốt trong danh mục này bao gồm Aluminium Bahrain (Alba), hãng hàng không quốc gia Gulf Air, và cổ phần đáng kể trong các công ty như Batelco (viễn thông) và Ngân hàng Quốc gia Bahrain (NBB).

Về quản trị, tất cả các DNNN đều chịu sự giám sát của Văn phòng Kiểm toán Quốc gia (NAO), cơ quan này báo cáo hàng năm về hiệu quả hoạt động và tài chính. Mặc dù các doanh nghiệp tư nhân về lý thuyết có thể cạnh tranh bình đẳng, trên thực tế, quy mô và tầm ảnh hưởng của các DNNN lớn như Bapco Energies và Alba mang lại cho họ lợi thế đáng kể trên thị trường. Hội đồng quản trị của các DNNN này được bổ nhiệm bởi các cơ quan cấp cao của chính phủ, đảm bảo sự phù hợp với các mục tiêu chiến lược quốc gia.

Bahrain vẫn duy trì tư cách "quan sát viên" tại Hiệp định Mua sắm Chính phủ (GPA) của WTO và chưa phải là một bên ký kết đầy đủ.

(Nguồn: Bapco Energies, Mumtalakat Holding Company, Văn phòng Kiểm toán Quốc gia (NAO))

Chương trình tư nhân hóa

Chương trình tư nhân hóa của Bahrain là một phần không thể thiếu trong Kế hoạch Phục hồi Kinh tế và chiến lược dài hạn Tầm nhìn 2030, nhằm thúc đẩy vai trò của khu vực tư nhân trong việc dẫn dắt tăng trưởng kinh tế.

Thay vì chỉ tập trung vào việc bán tài sản nhà nước, trọng tâm hiện nay đang chuyển mạnh sang mô hình Đối tác Công - Tư (Public-Private Partnerships - PPPs). Chính phủ đang tích cực kêu gọi khu vực tư nhân tham gia đầu tư, xây dựng và vận hành các dự án cơ sở hạ tầng và dịch vụ công quy mô lớn. Các dự án tiêu biểu đang được triển khai theo hình thức này bao gồm việc xây dựng Tàu điện ngầm Manama (Manama Metro) và các dự án nhà ở xã hội.

Trong lĩnh vực y tế, việc tư nhân hóa các dịch vụ hỗ trợ như quản lý cơ sở vật chất và các dịch vụ phi lâm sàng tại các bệnh viện công vẫn tiếp tục được đẩy mạnh để nâng cao hiệu quả.

Đồng thời, chính sách cho phép sở hữu 100% vốn nước ngoài trong các dự án khai thác dầu khí, theo các thỏa thuận chia sẻ sản phẩm, vẫn là một minh chứng rõ ràng cho cam kết thu hút vốn và chuyên môn từ khu vực tư nhân vào các lĩnh vực chiến lược. Cách tiếp cận này không chỉ giúp giảm gánh nặng cho ngân sách nhà nước mà còn tận dụng được chuyên môn, công nghệ và nguồn vốn dồi dào của khu vực tư nhân để phát triển đất nước.

(Nguồn: Ban Kinh tế Bahrain (EDB), Bộ Tài chính và Kinh tế Quốc gia)

Ứng xử kinh doanh có trách nhiệm

Ứng xử kinh doanh có trách nhiệm tại Bahrain đã có những bước tiến đáng kể, vượt ra khỏi khái niệm từ thiện truyền thống và hướng tới việc tích hợp các tiêu chuẩn về Môi trường, Xã hội và Quản trị (ESG) vào hoạt động kinh doanh cốt lõi.

Về quản trị doanh nghiệp, Bộ quy tắc Quản trị Công ty của Bahrain vẫn là kim chỉ nam, được thực thi bởi Bộ Công Thương (MoIC) và Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB) đối với các tổ chức tài chính. Một trong những phát triển quan trọng nhất là việc Sở Giao dịch Chứng khoán Bahrain (Bahrain Bourse) ban hành hướng dẫn báo cáo ESG tự nguyện cho các công ty niêm yết. Sáng kiến này nhằm khuyến khích sự minh bạch và thu hút các dòng vốn đầu tư có trách nhiệm.

Trong lĩnh vực xã hội, đặc biệt là quyền lợi người lao động, Bahrain đã triển khai các cải cách lớn. Cơ quan Quản lý Thị trường Lao động (LMRA) đã thực thi Hệ thống Bảo vệ Tiền lương (Wage Protection System - WPS). Hệ thống này bắt buộc các doanh nghiệp phải trả lương cho nhân viên thông qua các kênh điện tử được giám sát, đảm bảo việc thanh toán đúng hạn và đầy đủ, đặc biệt là bảo vệ quyền lợi của lao động nhập cư.

Về bảo vệ người tiêu dùng, Luật Bảo vệ Người tiêu dùng vẫn được Cục Bảo vệ Người tiêu dùng của MoICT thực thi một cách hiệu quả để chống lại các hành vi kinh doanh không công bằng.

Tuy nhiên, Bahrain hiện không phải là thành viên của Sáng kiến Minh bạch Công nghiệp Khai thác (EITI) và chưa thành lập Điểm Liên hệ Quốc gia (NCP) cho các Hướng dẫn của OECD dành cho Doanh nghiệp Đa quốc gia.

(Nguồn: Sở Giao dịch Chứng khoán Bahrain (Bahrain Bourse), Cơ quan Quản lý Thị trường Lao động (LMRA), Bộ Công Thương Bahrain (MoIC), Ngân hàng Trung ương Bahrain (CBB))

Tham nhũng

Lãnh đạo cấp cao Bahrain công khai cam kết giảm tham nhũng; nội dung phòng, chống tham nhũng được lồng ghép trong Tầm nhìn Kinh tế 2030 và Chiến lược Quốc gia Phòng, chống Tham nhũng. Bahrain tham gia Công ước Liên Hợp Quốc về Chống tham nhũng (UNCAC) từ năm 2010 và đã sửa Bộ luật Hình sự năm 2008 để xử lý hành vi hối lộ trong khu vực công và tư, với chế tài hình sự đối với tham nhũng của công chức. Tháng 12/2013, Bộ Nội vụ triển khai Chiến lược Quốc gia về Phòng, chống Tham nhũng; công chức có thể bị truy cứu và phạt tù tối đa 10 năm nếu lợi dụng chức vụ để biển thủ hoặc nhận hối lộ, trực tiếp hay gián tiếp. Luật không yêu cầu quan chức phải kê khai tài sản. Bahrain cũng tham gia Công ước Ả Rập về Chống tham nhũng (2010) và trở thành thành viên Học viện Chống tham nhũng Quốc tế (2016); nhìn chung, tham nhũng không phổ biến và không được dung thứ.

Văn phòng Kiểm toán Nhà nước (thành lập 2002) có nhiệm vụ báo cáo hằng năm lên Nhà vua, Nội các và Quốc hội, nêu các sai phạm tài chính tại bộ, ngành và đơn vị công; các báo cáo giúp cơ quan lập pháp giám sát và yêu cầu điều tra chênh lệch ngân sách. Năm 2013, Thái tử lập Ủy ban Điều tra để giám sát các vụ việc nêu trong báo cáo thường niên; ngày 1/3/2022, Phó Thủ tướng nhấn mạnh việc tăng cường trách nhiệm giải trình, yêu cầu các cơ quan phối hợp với cơ quan kiểm toán.

Cục Phòng, chống Tham nhũng và An ninh Kinh tế – Điện tử thuộc Bộ Nội vụ ký Bản ghi nhớ với Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP) nhằm tăng cường năng lực cho cơ quan chuyên trách. Bahrain có quy định về xung đột lợi ích, nhưng việc thực thi trong đấu thầu có thể chưa đồng đều. Tổ chức xã hội dân sự địa phương nhìn chung ít chuyên trách vấn đề tham nhũng, dù một số nhà hoạt động vẫn lên tiếng về thực hành sai trái trong khu vực công.

(Nguồn: Bộ Nội vụ Bahrain, Văn phòng Kiểm toán Quốc gia (NAO), Tổ chức Minh bạch Quốc tế)

Báo cáo Tham nhũng

Liên hệ với cơ quan chính phủ hoặc các cơ quan chịu trách nhiệm chống tham nhũng:

Tổng cục PCTT & TKCN & An ninh điện tử

General Directorate of Anti- Corruption & Economic & Electronic Security

Ministry of Interior

P. O. Box 26698, Manama, Bahrain

Hotline: 992

Liên hệ tổ chức "cơ quan giám sát"

Sharaf AlMosawi, President

Bahrain Transparency Association

P.O. Box 26059

Phone: +973 39640929

THỊ TRƯỜNG BAHRAIN

Email: Sharaf115@gmail.com

Website: www.alshafafeyabh.org

Chương 7: VĂN HÓA

Văn hóa

Bahrain là một quần đảo nhỏ trong Vịnh Ba Tư. Bề ngoài thô sơ của đất nước chứa đựng một đời sống văn hóa sôi động, cơ sở hạ tầng hiện đại và các địa điểm khảo cổ đáng kinh ngạc. Văn hóa Bahrain giàu di sản và truyền thống, chịu ảnh hưởng của cuộc sống hàng hải nhiều năm, đạo Hồi và sự pha trộn đa dạng của các nhóm dân tộc.

Tôn giáo

Mặc dù Bahrain là quốc gia tự do nhất trong các quốc gia GCC và khoan dung với mọi tín ngưỡng, nhưng nhiều người Bahrain vẫn bảo thủ. Hồi giáo là văn hóa dân tộc, cùng với truyền thống, phong tục, luật pháp và tôn giáo của địa phương, cần được tôn trọng. Bạn nên ăn mặc lịch sự ở những nơi công cộng, đặc biệt là các địa điểm tôn giáo. Hãy lưu ý hành động của bạn để đảm bảo rằng chúng không xúc phạm, đặc biệt là trong tháng lễ Ramadan và lễ hội tôn giáo Shia.

Các ngày lễ chính thức ở Bahrain thường giống với những ngày lễ được quan sát ở hầu hết các quốc gia Hồi giáo, bao gồm: Eid al-Fitr (kết thúc tháng Ramadan), Eid al-Adha (Lễ hội hiến tế) và sinh nhật của nhà tiên tri Mohammed.

Vào năm 2020, tháng lễ Ramadan dự kiến sẽ bắt đầu vào ngày 24 tháng 4 và kết thúc vào ngày 23 tháng 5. Người Bahrain có một số ngày kỷ niệm tôn giáo bổ sung có thể không được tổ chức ở các quốc gia vùng Vịnh khác.

Ngôn ngữ

Tiếng Ả Rập là ngôn ngữ chính thức của Bahrain, mặc dù tiếng Anh được sử dụng rộng rãi trên khắp đất nước và thông thường các thư từ viết bằng tiếng Anh. Tuy nhiên, tiếng Ả Rập thường được ưu tiên trong chính phủ. Tiếng Ba Tư cũng khá phổ biến, đặc biệt là trong gia đình, và tiếng Urdu, tiếng Hindi và tiếng Tagalog của Philippines cũng được nói trong các cộng đồng người nước ngoài.

Thông dịch viên

Sẽ hữu ích nếu có một ít kiến thức làm việc về tiếng Ả Rập. Nếu không, bạn có thể cân nhắc việc thuê một phiên dịch viên chuyên nghiệp cho các cuộc họp của mình. Phiên dịch của bạn quan trọng, vì vậy cần phải được lựa chọn cẩn thận.

Bạn nên sử dụng một thông dịch viên chuyên nghiệp cho các cuộc đàm phán và tránh sử dụng bản dịch điện tử cho các thư từ của bạn. Các phương pháp tiếp cận bằng văn bản ban đầu đối với các công ty ở Bahrain là bằng tiếng Ả Rập cũng như tiếng Anh, và tài liệu và danh thiếp của bạn cũng nên được dịch - bạn nên in một mặt danh thiếp của mình bằng tiếng Ả Rập.

Ăn mặc

Tại Bahrain, một quốc gia Hồi giáo hiện đại và cởi mở tại vùng Vịnh, trang phục kiểu phương Tây khá phổ biến trong đời sống hàng ngày. Tuy nhiên, việc tôn trọng văn hóa địa phương qua cách ăn mặc lịch sự, kín đáo vẫn là điều vô cùng quan trọng. Khi ở nơi công cộng, du khách nên chọn trang phục khiêm tốn: phụ nữ nên ưu tiên quần áo che vai và đầu gối như váy dài, quần tây và áo cánh có tay, đồng thời nên mang theo một chiếc khăn choàng mỏng để tiện khoác thêm khi cần thiết hoặc khi vào thăm các địa điểm tôn giáo. Đối với nam giới, quần dài và áo có tay là lựa chọn phù hợp và lịch sự. Cần lưu ý rằng ở các khu vực nông thôn và bảo thủ hơn, phụ nữ địa phương thường mặc áo choàng dài (abayah) và đội khăn trùm đầu, vì vậy du khách cũng nên ăn mặc kín đáo hơn để thể hiện sự hòa hợp.

Trong môi trường công sở, quy tắc này càng trở nên nghiêm ngặt hơn. Trang phục kinh doanh đòi hỏi sự bảo thủ và chuyên nghiệp tuyệt đối. Nam giới nên mặc những bộ com-lê chất lượng tốt, đặc biệt trong các cuộc gặp gỡ đầu tiên, trong khi phụ nữ cần chọn trang phục công sở cực kỳ kín đáo, như bộ vest với quần tây hoặc chân váy dài qua gối. Việc ăn mặc chỉnh chu không chỉ tạo ấn tượng tốt mà còn thể hiện sự tôn trọng đối tác. Nhìn chung, việc lựa chọn trang phục phù hợp tại Bahrain không phải là sự gò bó, mà là một hành động tinh tế, thể hiện sự thấu hiểu và tôn trọng sâu sắc đối với văn hóa của đất nước bạn đang đến thăm.

Chào hỏi

Văn hóa chào hỏi ở Bahrain phản ánh sâu sắc lòng hiếu khách và sự nồng hậu, vốn là những giá trị cốt lõi của người dân nơi đây. Khi gặp gỡ, lời chào trang trọng và phổ biến nhất là "As-salaam alaykum" (Mong bạn được bình an), và lời đáp lại là "Wa alaykum as-salaam". Sử dụng lời chào này sẽ ngay lập tức thể hiện sự tôn trọng của bạn đối với văn hóa địa phương. Tiếp theo đó, một cái bắt tay là chuẩn mực trong giao tiếp, đặc biệt là trong môi trường kinh doanh, và bạn nên chủ động chào hỏi từng người có mặt trong phòng họp. Tuy nhiên, có một quy tắc tinh tế và quan trọng khi chào hỏi phụ nữ: người đàn ông nên luôn chờ xem người phụ nữ có chủ động đưa tay ra trước hay không. Nếu họ không làm vậy, một cái gật đầu lịch sự cùng nụ cười là cử chỉ thay thế phù hợp nhất.

Nghi thức chào đón không chỉ dừng lại ở lời nói và cái bắt tay; nó thường được tiếp nối bằng việc mời cà phê Ả Rập (*Gahwa*), một biểu tượng mạnh mẽ của lòng hiếu khách. Dù ở văn phòng hay tại nhà riêng, việc được mời một tách cà phê nhỏ, có hương vị đặc trưng của bạch đậu khấu hoặc nghệ tây, là một cử chỉ chào đón trang trọng. Việc chấp nhận ly cà phê đầu tiên (luôn nhận bằng tay phải) được xem là hành động lịch sự. Khi bạn không muốn uống thêm, chỉ cần lắc nhẹ chiếc cốc từ bên này sang bên kia trước khi đưa lại cho người phục vụ. Hiểu và tham gia vào những nghi thức nhỏ này sẽ giúp bạn tạo dựng thiện cảm và xây dựng mối quan hệ bền chặt với các đối tác Bahrain.

Các cuộc họp

Thành công trong kinh doanh tại Bahrain không chỉ dựa vào sản phẩm hay dịch vụ, mà phụ thuộc rất lớn vào việc xây dựng các mối quan hệ cá nhân bền chặt và đáng tin cậy. Do đó, việc có được lời giới thiệu từ một bên trung gian uy tín—thông qua các mối quan

hệ chung, các buổi triển lãm, hoặc sự kiện kết nối—là bước khởi đầu gần như bắt buộc. Điều này không chỉ giúp bạn tiếp cận đúng người ra quyết định mà còn tạo ra một nền tảng tin tưởng ban đầu, bởi người Bahrain ưu tiên hợp tác với những người họ biết và tin tưởng.

Vì lẽ đó, người Bahrain rất coi trọng các cuộc gặp mặt trực tiếp, vì họ xem các phương thức liên lạc gián tiếp như email hay điện thoại đôi khi thiếu đi sự kết nối cá nhân. Khi lên lịch, hãy sắp xếp các cuộc hẹn trước khoảng hai tuần, xác nhận lại vài ngày trước đó và luôn chuẩn bị tinh thần cho sự linh hoạt, vì các cuộc họp có thể bắt đầu muộn hoặc kéo dài hơn dự kiến do các ưu tiên có thể thay đổi đột xuất. Thời điểm lý tưởng thường là buổi sáng hoặc đầu giờ tối, nhưng tuyệt đối phải tránh xếp lịch trùng với các giờ cầu nguyện trong ngày. Mặc dù nhịp sống ở vùng Vịnh có phần chậm rãi và sự đúng giờ không phải lúc nào cũng là ưu tiên hàng đầu của đối tác, bạn vẫn nên đến đúng giờ để thể hiện sự chuyên nghiệp và tôn trọng.

Trong buổi gặp, ngay sau màn chào hỏi, việc trao đổi danh thiếp là một nghi thức quan trọng. Hãy nhớ luôn trao và nhận bằng cả hai tay hoặc bằng tay phải—tay trái được xem là không sạch sẽ trong văn hóa Hồi giáo và việc sử dụng nó trong giao tiếp có thể bị coi là thiếu tôn trọng. Sau khi nhận, hãy dành vài giây để đọc danh thiếp và đặt nó một cách trang trọng trên bàn họp thay vì cất đi ngay lập tức. Hãy thể hiện cam kết lâu dài với thị trường và giữ liên lạc thường xuyên, ngay cả khi không có dự án đang triển khai, bởi việc nuôi dưỡng mối quan hệ là yếu tố then chốt. Cuối cùng, trước khi đi đến bất kỳ thỏa thuận ràng buộc nào, việc tham khảo ý kiến của một luật sư am hiểu luật pháp địa phương là một bước đi khôn ngoan để đảm bảo quyền lợi của bạn.

Văn hóa truyền thống

Văn hóa truyền thống của Bahrain được định hình sâu sắc bởi ba trụ cột không thể tách rời: đức tin Hồi giáo, cấu trúc gia đình và lòng hiếu khách nồng hậu. Để hiểu được xã hội Bahrain, điều quan trọng trước hết là phải nhận thức được vai trò trung tâm của đạo Hồi. Là một quốc gia Hồi giáo tiến bộ với đa số người dân theo nhánh Shi'a, Bahrain có một hệ thống pháp luật độc đáo, kết hợp giữa luật Hồi giáo và thông luật của Anh. Đức tin chi phối nhiều khía cạnh của cuộc sống, từ lịch làm việc được điều chỉnh theo năm lần cầu nguyện mỗi ngày, cuối tuần bắt đầu vào thứ Sáu (ngày thánh của người Hồi giáo), cho đến các quy tắc về ẩm thực và trang phục. Đặc biệt trong tháng lễ Ramadan, khi người Hồi giáo nhịn ăn từ bình minh đến hoàng hôn, nhịp sống xã hội sẽ chậm lại và giờ làm việc được rút ngắn. Du khách nước ngoài không bắt buộc phải nhịn ăn nhưng cần thể hiện sự tôn trọng bằng cách không ăn, uống, hay hút thuốc ở nơi công cộng vào ban ngày.

Những giá trị Hồi giáo như sự rộng lượng, khiêm tốn và tôn trọng người khác được thể hiện rõ nét nhất qua tầm quan trọng của gia đình và truyền thống hiếu khách. Gia đình,

bao gồm cả gia tộc mở rộng, là nền tảng của bản sắc cá nhân và cấu trúc xã hội. Lòng trung thành với gia đình luôn được đặt lên trên mọi mối quan hệ khác, kể cả trong kinh doanh. Điều này giải thích tại sao việc các thành viên trong cùng một gia đình làm việc cho một công ty là rất phổ biến; nó không bị xem là chủ nghĩa gia đình trị tiêu cực mà được coi là một cách để đảm bảo sự tin cậy—yếu tố sống còn trong kinh doanh. Vì gia đình là một không gian rất riêng tư, người ngoài nên tránh những câu hỏi tò mò về đời tư của họ.

Lòng hiếu khách của người Bahrain không chỉ là một cử chỉ lịch sự mà còn là một phần không thể thiếu trong việc xây dựng mối quan hệ và lòng tin, vốn là điều kiện tiên quyết trước khi tiến hành bất kỳ hoạt động kinh doanh nào. Ngay cả trong những cuộc họp ngắn nhất, bạn sẽ được mời cà phê hoặc trà như một nghi lễ chào đón. Việc dành thời gian để chào hỏi, trò chuyện và làm quen với đối tác là cực kỳ quan trọng. Do đó, để thành công tại Bahrain, việc thấu hiểu và trân trọng sự hòa quyện giữa đức tin, gia đình và các nghi thức xã giao này không chỉ là một lợi thế, mà là điều kiện tiên quyết.

Phụ nữ ở Bahrain

Sự giao thoa độc đáo giữa truyền thống và hiện đại trong xã hội Bahrain được thể hiện rõ nét qua vị thế của người phụ nữ và phong cách giao tiếp tinh tế của người dân. Không giống như nhiều quốc gia Ả Rập khác, phụ nữ Bahrain có một vai trò rất năng động và nổi bật trong đời sống công cộng. Họ có trình độ học vấn cao, hiện diện trong hầu hết các ngành nghề chủ chốt và chiếm một phần tư lực lượng lao động ngoài gia đình. Dù một số phụ nữ vẫn giữ trang phục truyền thống như khăn trùm đầu, rất nhiều người tham gia vào xã hội với sự tự tin và có quyền bầu cử, góp tiếng nói quan trọng vào sự phát triển của đất nước.

Giao tiếp gián tiếp

Người Bahrain có xu hướng giao tiếp gián tiếp, trong đó các tín hiệu phi ngôn ngữ và cách nói ẩn dụ quan trọng không kém lời nói trực tiếp. Nền tảng của phong cách này là khái niệm "giữ thể diện" (saving face) và tôn trọng danh dự cá nhân. Việc nói "không" một cách thẳng thừng được xem là thiếu lịch sự và có thể làm tổn hại đến mối quan hệ. Thay vào đó, họ thường dùng những cách diễn đạt vòng vo như "Chúng tôi sẽ xem xét" hay "Insha'Allah" (Nếu Chúa muốn), đòi hỏi người đối diện phải nhạy bén để nắm bắt được hàm ý thực sự. Tương tự, việc chỉ trích trực tiếp một ai đó, đặc biệt là trước mặt người khác, được coi là điều tối kỵ vì nó gây ra sự xấu hổ và làm mất thể diện của họ. Hiểu được những quy tắc bất thành văn này là chìa khóa để xây dựng các mối quan hệ thành công và bền vững tại Bahrain.

Văn hóa kinh doanh

Bahrain đã mở cửa tương đối sớm với thế giới và kể từ đó đã phát triển thành một quốc gia hiện đại, hưng thịnh. Tài nguyên thiên nhiên, cơ sở hạ tầng tuyệt vời và mức thuế thấp khiến nó trở thành một địa điểm đầu tư lý tưởng. Bahrain là quốc gia đầu tiên ở Vịnh Ả Rập phát hiện ra dầu mỏ. Ngày nay, những nỗ lực hiện đại hóa và mở cửa biên giới của Bahrain kết hợp với nền kinh tế hấp dẫn đang ngày càng thu hút sự quan tâm

của các nhà đầu tư nước ngoài. Đầu tư hoặc kinh doanh thành công ở Bahrain đòi hỏi sự hiểu biết sâu sắc về các nghi thức và văn hóa kinh doanh độc đáo của Bahrain.

Làm việc tại Bahrain

Làm việc tại Bahrain đòi hỏi sự am hiểu không chỉ về chuyên môn mà còn về nhịp điệu, cấu trúc và các quy tắc giao tiếp đặc thù của văn hóa địa phương. Tuần làm việc tiêu chuẩn bắt đầu từ Chủ nhật và kết thúc vào thứ Năm, với cuối tuần là thứ Sáu (ngày thánh của người Hồi giáo) và thứ Bảy. Giờ giấc hoạt động rất khác nhau giữa các lĩnh vực: các cơ quan chính phủ thường làm việc từ sáng sớm đến đầu giờ chiều (ví dụ: 7:00 – 14:00), trong khi các ngân hàng và khối doanh nghiệp tư nhân có lịch trình linh hoạt hơn, và các trung tâm thương mại, siêu thị thường mở cửa cả tuần với thời gian kéo dài. Điều quan trọng cần lưu ý là giờ làm việc sẽ thay đổi đáng kể trong tháng lễ Ramadan và các kỳ nghỉ hè nóng nực (tháng 7, tháng 8), khi nhiều người nghỉ phép, khiến nhịp độ kinh doanh có thể chậm lại.

Bên trong môi trường công sở, các công ty Bahrain thường có cấu trúc thứ bậc rất chặt chẽ và rõ ràng. Quyền lực tập trung ở cấp cao nhất, và các quyết định quan trọng thường được đưa ra bởi người có vị trí cao nhất theo phong cách chỉ đạo và có thẩm quyền. Địa vị, được quyết định bởi các yếu tố như tuổi tác, kinh nghiệm và mối quan hệ gia đình, là một khái niệm vô cùng quan trọng và cần được thể hiện sự tôn trọng tuyệt đối. Cấu trúc thứ bậc này không chỉ ảnh hưởng đến việc ra quyết định mà còn chi phối cả phong cách giao tiếp hàng ngày.

Sự trang trọng là yếu tố then chốt. Việc sử dụng các chức danh chính thức khi xưng hô và chào hỏi người có địa vị cao nhất trước tiên khi bước vào phòng họp là một nghi thức bắt buộc. Đồng thời, trong các cuộc trò chuyện, người Bahrain có xu hướng đứng gần hơn so với văn hóa phương Tây, và việc có những tiếp xúc cơ thể nhẹ nhàng như đặt tay lên cánh tay đối phương là một cách phổ biến để thể hiện sự thân thiện hoặc nhấn mạnh một quan điểm. Hiểu và thích nghi với sự kết hợp giữa quy tắc thứ bậc trang trọng và sự nồng ấm trong giao tiếp cá nhân này chính là chìa khóa để xây dựng mối quan hệ làm việc hiệu quả và bền vững tại Bahrain.

Các mối quan hệ làm việc tại Bahrain

Mối quan hệ và sự tin tưởng lẫn nhau là điều tối quan trọng đối với bất kỳ tương tác kinh doanh thành công nào và chỉ có thể được phát triển thông qua các cuộc gặp mặt trực tiếp. Do đó, điều quan trọng là dành thời gian cho các đối tác kinh doanh Bahrain và có các cuộc gặp thường xuyên để đảm bảo rằng mối quan hệ phát triển theo thời gian.

Lời mời đến các dịp lễ hội hoặc các bữa ăn cùng nhau là điều phổ biến và là một phần quan trọng trong quá trình xây dựng mối quan hệ. Để tăng cường mối quan hệ của bạn với các đối tác Bahrain, việc chấp nhận những lời mời như vậy là điều tối quan trọng.

Một số sự kiện có thể tuân theo các tập tục truyền thống hơn mà nam giới và phụ nữ không ăn uống và ăn mừng hoặc để tang cùng nhau, chẳng hạn như tại đám cưới, đính hôn hoặc đám tang, vì vậy phụ nữ nên chuẩn bị sẵn sàng để được tách ra khỏi vào những dịp như vậy. Nói chung, các chức năng liên quan đến kinh doanh sẽ dành cho cả nam và nữ.

Ảnh hưởng của gia đình và các mối liên hệ cá nhân thường được ưu tiên hơn các yếu tố chi phối khác. Hãy dành thời gian để tìm hiểu các đối tác kinh doanh Bahrain của bạn ở mức độ cá nhân để bạn có thể phát triển tình bạn với người đó và do đó, bạn sẽ ở vị trí ưu tiên hơn cho các giao dịch kinh doanh.

Nghị thức đàm phán kinh doanh

Đàm phán kinh doanh tại Bahrain là một nghệ thuật về xây dựng mối quan hệ hơn là một cuộc chạy đua về hiệu suất. Trọng tâm của mọi cuộc thảo luận không phải là kết quả cuối cùng, mà là quá trình tạo dựng lòng tin. Người Bahrain xem cuộc họp là một sự kiện xã hội, nơi các bên tìm hiểu và đánh giá lẫn nhau, vì vậy việc vội vàng đi đến kết luận được xem là thiếu tôn trọng và sẽ phá vỡ nền tảng tin cậy mà bạn đang cố gắng xây dựng.

Do cấu trúc công ty mang tính thứ bậc sâu sắc, mọi quyết định quan trọng đều được đưa ra bởi người có vị trí cao nhất. Do đó, mục tiêu của bạn không chỉ là thuyết phục, mà là xây dựng mối quan hệ cá nhân với người ra quyết định này. Quá trình này đòi hỏi sự kiên nhẫn, vì các quyết định thường được đưa ra một cách từ tốn và mọi chiến thuật bán hàng gây áp lực cao sẽ chỉ phản tác dụng. Phong cách giao tiếp gián tiếp cũng là một yếu tố quan trọng; thay vì nói "không" một cách thẳng thừng, họ có thể dùng những cách diễn đạt vòng vo để giữ thể diện cho cả hai bên. Bạn cần nhạy bén để đọc được những tín hiệu này.

Một lưu ý cực kỳ quan trọng là mối quan hệ được xây dựng với một cá nhân, không phải với một tổ chức. Nếu bạn thay đổi người đàm phán chính giữa chừng, rất có thể toàn bộ quá trình xây dựng lòng tin sẽ phải bắt đầu lại từ đầu. Cuối cùng, khi tiến đến thỏa thuận, hãy giữ cho các đề xuất và hợp đồng của bạn rõ ràng và đơn giản, tập trung vào những điều khoản cốt lõi thay vì các chi tiết phức tạp, bởi sự minh bạch sẽ củng cố thêm lòng tin đã được thiết lập.

Những quy tắc vàng trong giao tiếp và kinh doanh tại Bahrain

Để xây dựng mối quan hệ thành công và bền vững tại Bahrain, việc am hiểu và tôn trọng các quy tắc xã giao bất thành văn là điều tối quan trọng, bởi chúng phản ánh sâu sắc các giá trị về tôn giáo, danh dự cá nhân và thứ bậc xã hội. Sự tôn trọng này bắt đầu từ những nghi thức cơ bản nhất: luôn xưng hô với đối tác bằng các chức danh trang trọng như "Shaikh" hay "Doctor" và tuyệt đối không bao giờ chỉ trích ai đó công khai, vì làm mất

thể diện của người khác là điều tối kỵ trong một xã hội nhỏ với các mối quan hệ gia đình chẳng chịt. Nó còn được thể hiện qua các hành vi thường ngày: luôn sử dụng tay phải để trao nhận vật dụng và tránh để lộ lòng bàn chân khi ngồi, vì cả hai đều là những quy tắc bắt nguồn từ văn hóa Hồi giáo.

Sự tôn trọng cũng đồng nghĩa với việc giữ một khoảng cách tinh tế với đời tư của họ; bạn có thể hỏi thăm chung về "gia đình", nhưng đừng bao giờ hỏi đích danh về vợ hay các thành viên nữ. Trong quá trình xây dựng mối quan hệ, hãy chuẩn bị cho một môi trường làm việc linh hoạt, nơi các cuộc họp thường xuyên bị gián đoạn, và hãy tự tin duy trì giao tiếp bằng mắt cũng như chấp nhận khoảng cách trò chuyện gần hơn so với văn hóa phương Tây, bởi đây là dấu hiệu của sự chân thành. Trên hết, sự thấu hiểu văn hóa được thể hiện rõ nét nhất qua việc tôn trọng tuyệt đối tháng lễ Ramadan bằng cách không ăn, uống hay hút thuốc ở nơi công cộng. Nắm vững những quy tắc vàng này không chỉ giúp bạn tránh những hiểu lầm đáng tiếc, mà còn là chìa khóa để mở ra cánh cửa của lòng tin và sự hợp tác bền vững.

Thủ tục xin visa Bahrain cho công dân Việt Nam (cập nhật 2024)

Hiện tại, Bahrain không có Đại sứ quán hay Lãnh sự quán tại Việt Nam. Mọi thủ tục xin visa nhập cảnh Bahrain cho mục đích du lịch, công tác ngắn hạn và thăm thân đều được thực hiện hoàn toàn qua hình thức Visa điện tử (e-Visa) thông qua Cổng thông tin chính thức của Chính phủ Bahrain.

Công dân Việt Nam cần có một người bảo lãnh (Sponsor) tại Bahrain (có thể là cá nhân hoặc công ty) để tiến hành nộp hồ sơ online.

I. Hồ sơ Chung Cần Chuẩn Bị (Áp dụng cho mọi loại visa)

Đây là những giấy tờ cơ bản mà người nộp đơn (đương đơn) tại Việt Nam cần chuẩn bị dưới dạng file scan màu, rõ nét để tải lên hệ thống online:

1. Hộ chiếu:
 - Bản scan trang thông tin cá nhân của hộ chiếu.
 - Hộ chiếu phải còn hiệu lực ít nhất 6 tháng tính từ ngày dự kiến nhập cảnh Bahrain và còn ít nhất 2 trang trống.
2. Ảnh thẻ:
 - Kích thước 4x6 cm (hoặc theo quy chuẩn ảnh hộ chiếu).
 - Nền trắng, chụp trong vòng 6 tháng gần nhất, không đeo kính, lộ rõ khuôn mặt.
3. Chứng minh tài chính:
 - Sao kê tài khoản ngân hàng (3-6 tháng gần nhất) với số dư tối thiểu tương đương 5.000 USD.
 - Hoặc sổ tiết kiệm có giá trị tương đương.
 - Giấy tờ sở hữu tài sản khác (nhà đất, ô tô) là một lợi thế.
4. Chứng minh công việc (tùy theo đối tượng):

- Nếu là nhân viên: Hợp đồng lao động, sao kê lương 3 tháng gần nhất, đơn xin nghỉ phép có xác nhận của công ty.
 - Nếu là chủ doanh nghiệp: Giấy phép đăng ký kinh doanh, biên lai nộp thuế 3 tháng gần nhất.
5. Lịch trình chuyến đi:
- Xác nhận đặt vé máy bay khứ hồi.
 - Xác nhận đặt phòng khách sạn tại Bahrain (hoặc thông tin nơi ở của người bảo lãnh).
6. Bảo hiểm du lịch: Bắt buộc có bảo hiểm du lịch quốc tế với mức chi trả tối thiểu 30.000 EUR, có hiệu lực trong suốt thời gian chuyến đi.

II. Hồ sơ Bổ Sung theo Từng Mục đích

Ngoài các giấy tờ chung ở trên, cần chuẩn bị thêm các tài liệu sau tùy theo mục đích chuyến đi. Các giấy tờ này thường do người bảo lãnh tại Bahrain cung cấp.

1. Visa Du lịch (Tourism e-Visa)

- Chủ yếu dựa vào hồ sơ chung. Nếu có người thân hoặc bạn bè bảo lãnh, họ cần cung cấp thêm:
 - Bản sao Hộ chiếu và Thẻ cư trú/ID (CPR Card) của người bảo lãnh.
 - Thư bảo lãnh (Sponsorship Letter) nêu rõ sẽ chịu trách nhiệm cho bạn trong thời gian ở Bahrain.

2. Visa Công tác/Thương mại (Business e-Visa)

- Từ phía Công ty mời tại Bahrain (Người bảo lãnh):
 - Thư mời: Nêu rõ thông tin công ty mời, người được mời, mục đích chi tiết của chuyến công tác (họp, đàm phán, hội thảo...), lịch trình dự kiến, và cam kết về việc chi trả chi phí.
 - Bản sao Giấy phép đăng ký kinh doanh (Commercial Registration - CR) của công ty mời.
- Từ phía Công ty tại Việt Nam:
 - Quyết định cử đi công tác: Ghi rõ thông tin nhân viên, chức vụ, mục đích chuyến đi.
 - Giấy tờ chứng minh mối quan hệ thương mại giữa hai công ty (nếu có): hợp đồng, hóa đơn, email trao đổi...

3. Visa Thăm thân (Visit e-Visa)

- Từ phía Người mời tại Bahrain (Người bảo lãnh):
 - Thư mời/Thư bảo lãnh: Nêu rõ thông tin người mời, người được mời, mối quan hệ, mục đích chuyến đi, và cam kết chi trả chi phí (nếu có).
 - Bản sao Hộ chiếu và Thẻ cư trú/ID (CPR Card) của người mời.
 - Giấy tờ chứng minh mối quan hệ: Giấy đăng ký kết hôn, giấy khai sinh...
 - Giấy tờ chứng minh tài chính của người mời nếu họ là người bảo lãnh chi phí (hợp đồng lao động, sao kê lương...).

III. Quy trình Nộp hồ sơ Online

1. Truy cập cổng thông tin: Người bảo lãnh tại Bahrain sẽ truy cập vào trang web chính thức của Chính phủ Bahrain về Dịch vụ Thị thực và Hộ chiếu (www.evisa.gov.bh).
2. Điền đơn: Tạo tài khoản và điền đầy đủ, chính xác các thông tin được yêu cầu trong đơn xin e-Visa.
3. Tải hồ sơ: Tải lên tất cả các file scan tài liệu đã chuẩn bị của cả đương đơn và người bảo lãnh.
4. Thanh toán: Thanh toán lệ phí visa bằng thẻ tín dụng quốc tế.
5. Nhận kết quả: Kết quả visa sẽ được gửi qua email. Nếu được chấp thuận, bạn chỉ cần in file e-Visa ra và mang theo khi nhập cảnh.

THÔNG TIN LIÊN LẠC

I. Điểm liên hệ chính tại Việt Nam

Đây là cơ quan đầu tiên bạn nên liên hệ để nhận được thông tin thị trường, định hướng và hỗ trợ kết nối từ Việt Nam.

Vụ Thị trường châu Á - châu Phi (Bộ Công Thương)

- **Chức năng:** Là cơ quan chuyên trách của Chính phủ Việt Nam về phát triển quan hệ thương mại với các nước Trung Đông, bao gồm Bahrain. Cung cấp thông tin thị trường, chính sách, hỗ trợ kết nối doanh nghiệp và giải quyết các vướng mắc thương mại.
- **Địa chỉ:** 54 Hai Bà Trưng, Hoàn Kiếm, Hà Nội, Việt Nam.
- **Điện thoại:** (+84) 24 2220 5415
- **Email:** vuchaua-chp@moit.gov.vn
- **Website:** <https://moit.gov.vn/> (Vào mục Vụ Thị trường châu Á-châu Phi)

II. Cơ quan Đại diện Ngoại giao (Hỗ trợ chính thức & Pháp lý hóa)

Do hai nước chưa có Đại sứ quán đặt tại mỗi nước, các thủ tục ngoại giao và lãnh sự sẽ được thực hiện thông qua các cơ quan kiêm nhiệm.

- **Đại sứ quán Vương quốc Bahrain tại Thái Lan (Kiêm nhiệm Việt Nam):**
 - **Chức năng:** Hỗ trợ các vấn đề lãnh sự, pháp lý hóa giấy tờ, và các vấn đề ngoại giao cấp cao.
 - **Địa chỉ:** 100/6-7, Sathorn Nakorn Tower, 31st Floor, North Sathorn Road, Silom, Bangrak, Bangkok 10500, Thailand.
 - **Điện thoại:** (+66) 2 636 7892
- **Đại sứ quán Việt Nam tại Kuwait (Kiêm nhiệm Bahrain):**
 - **Chức năng:** Là cơ quan đại diện chính thức của Việt Nam, bảo hộ công dân và doanh nghiệp Việt Nam tại Bahrain, hỗ trợ các vấn đề lãnh sự.
 - **Địa chỉ:** Jabriya, Block 10, Street 13, Villa 13, Safat 13062, Kuwait.
 - **Điện thoại:** (+965) 2531 1450
 - **Email:** vnemb.kw@mofa.gov.vn

III. Thông tin liên hệ tại Bahrain (Khi đã có hoạt động cụ thể)

Đây là các cơ quan chính phủ và tổ chức tại Bahrain mà doanh nghiệp sẽ làm việc trực tiếp khi triển khai hoạt động.

1. Bộ Công nghiệp và Thương mại (Ministry of Industry and Commerce - MOIC)

- **Chức năng:** Cơ quan chủ chốt quản lý việc đăng ký kinh doanh, cấp phép đầu tư, sở hữu trí tuệ và các hoạt động thương mại. Đây là điểm đến đầu tiên cho việc thành lập công ty.
- **Địa chỉ:** P.O. Box 5479 Manama, Kingdom of Bahrain.
- **Điện thoại:** (+973) 1757 4858 (Sở hữu trí tuệ)
- **Website:** <http://www.moic.gov.bh/en/>
- **Giờ làm việc:** 7:30 - 18:30 (Chủ nhật - Thứ năm)

2. Phòng Thương mại và Công nghiệp Bahrain (Bahrain Chamber of Commerce & Industry - BCCI)

- **Chức năng:** Tương tự VCCI của Việt Nam, là tổ chức đại diện cho cộng đồng doanh nghiệp Bahrain, một nguồn lực quý giá để kết nối, tìm kiếm đối tác và giải quyết tranh chấp.
- **Địa chỉ:** P.O. Box 248 Manama, Kingdom of Bahrain.
- **Điện thoại:** (+973) 1738 0000
- **Website:** <https://www.bahrainchamber.bh/en>

3. Bộ Lao động và Phát triển Xã hội (Ministry of Labour & Social Development)

- **Chức năng:** Quản lý tất cả các vấn đề liên quan đến lao động, tuyển dụng, hợp đồng, giấy phép lao động cho người nước ngoài.
- **Giờ làm việc:** 07:00 - 16:00 (Chủ nhật - Thứ năm)

4. Cơ quan Thông tin và Chính phủ điện tử (Information & eGovernment Authority - iGA)

- **Chức năng:** Cung cấp các dịch vụ công trực tuyến, bao gồm nhiều thủ tục hành chính cho doanh nghiệp.
- **Điện thoại (Tổng đài quốc gia):** (+973) 8000 8001
- **Website:** <https://www.iga.gov.bh/en>

SỰ KIỆN THƯƠNG MẠI – TRIỂN LÃM KINH DOANH 2025-2026

Thời gian	Sự kiện	Lĩnh vực	Quy mô & đặc điểm
16–18/9/2025	MEOS GEO (Middle East Oil, Gas & Geosciences Show)	Dầu khí, năng lượng, địa chất	Triển lãm lớn nhất khu vực MENA trong ngành năng lượng; thu hút hàng trăm doanh nghiệp quốc tế; kết hợp hội nghị chuyên ngành với hơn 200 diễn giả
3–5/11/2025	PEFTEC Middle East	Phân tích – kiểm nghiệm, hóa dầu, môi trường	Quy tụ hàng chục hãng thiết bị phân tích – thí nghiệm trong ngành dầu khí, nước và khí thải; tập trung đổi mới công nghệ giám sát môi trường
25–27/11/2025	BITEX + MEET ICT Conference	Công nghệ thông tin, chuyển đổi số	Hội nghị – triển lãm công nghệ thường niên; có sự tham gia của hơn 50 công ty CNTT khu vực Vùng Vịnh; tập trung chủ đề AI, cybersecurity, blockchain
25–29/11/2025	Jewellery Arabia	Trang sức cao cấp	Triển lãm trang sức lớn nhất khu vực; quy tụ hơn 600 thương hiệu từ 30+ quốc gia; trưng bày kim cương, vàng, đá quý, đồng hồ cao cấp
	Cityscape Bahrain	Bất động sản – Đô thị	Diễn đàn bất động sản quốc tế; giới thiệu các dự án lớn từ GCC, Ai Cập, Ấn Độ...; thu hút nhà đầu tư, nhà phát triển, quỹ đầu tư
	Scent Arabia	Nước hoa, mỹ phẩm cao cấp	Trưng bày và bán sản phẩm từ các thương hiệu nước hoa vùng Trung Đông, Pháp, Ý...; đặc biệt thu hút giới mộ điệu ngành hương

Thời gian	Sự kiện	Lĩnh vực	Quy mô & đặc điểm
Tháng 12/2025 (dự kiến 8/12)	Annual GPCA Forum	Hóa dầu, công nghiệp nặng	Diễn đàn lớn nhất của ngành hóa dầu vùng Vịnh; quy tụ lãnh đạo doanh nghiệp top đầu GCC như SABIC, BAPCO, GPIC...
17–24/6/2025	AVC Men's Volleyball Nations Cup	Thể thao, quảng bá quốc gia	Giải bóng chuyền châu Á cấp đội tuyển quốc gia; tăng hình ảnh quốc tế của Bahrain, gắn với xúc tiến du lịch & dịch vụ sự kiện

SỰ KIỆN DỰ KIẾN NĂM 2026

Thời gian	Sự kiện	Lĩnh vực	Quy mô & đặc điểm
22–31/1/2026	The Autumn Fair	Tiêu dùng tổng hợp, mua sắm, quà tặng	Sự kiện tiêu dùng thường niên lớn nhất Bahrain, hơn 750 gian hàng; thu hút hơn 100.000 lượt khách trong 9 ngày
2–5/4/2026	Bahrain International Garden Show (BIGS)	Nông nghiệp – làm vườn – công nghệ xanh	Diễn ra dưới sự bảo trợ của Quốc vương Bahrain; quy tụ các dự án trồng trọt công nghệ cao, giải pháp phát triển nông nghiệp đô thị